

Årsrapport 2017

Danica Pension

Indholdsfortegnelse

LEDELSESBERETNING

UDVALGTE HOVEDTAL	2
DANICA STRATEGI	3
REGNSKABSBERETNING	4
ORGANISATION, LEDELSE OG SAMARBEJDSRELATIONER	7
SAMFUNDSANSVAR	9

REGNSKAB

Koncernregnskab	10
Moderselskabsregnskab	54
Koncernoversigt	74
LEDELSESHVERV	76
PÅTEGNINGER	
Ledelsespåtegning	77
Den uafhængige revisors erklæringer	78

UDVALGTE HOVEDTAL – DANICA PENSION KONCERNEN

Mio. kr.	2017	2016	2015 ¹⁾	2014 ²⁾	2013 ²⁾
PRÆMIER INKLUSIV INVESTERINGSKONTRAKTER	39.357	33.465	29.254	26.502	26.484
RESULTATOPGØRELSE					
Forsikringsteknisk resultat, Liv	1.225	1.436	1.349	2.088	894
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-150	-100	-32	-141	-88
Egenkapitalens investeringsafkast m.v.	350	625	557	663	613
Resultat før skat	1.425	1.961	1.874	2.610	1.419
Skat	-200	-376	-480	-608	-119
Årets resultat	1.225	1.585	1.394	2.002	1.300
BALANCE					
Aktiver i alt	427.521	404.820	367.944	358.237	327.350
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	9.928	9.858	9.516	9.292	8.568
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	363.462	340.467	320.662	315.480	293.133
Egenkapital i alt	17.947	18.267	19.289	20.031	18.537
NØGLETAL I PCT.					
Afkast relateret til markedsrenteprodukter i Danmark	8,1	5,5	4,8	9,4	8,6
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter i Danmark	4,25	4,25	-	-	-
Netto afkast før pensionsafkastskat af Traditionel i Danica Pension ³⁾	3,2	4,8	5,1	7,2	2,2
Omkostningsprocent af hensættelser	0,34	0,36	0,37	0,42	0,44
Omkostninger pr. forsikret i kr.	1.231	1.221	1.255	1.180	1.177
Egenkapitalforrentning efter skat	6,6	8,4	7,0	10,4	7,1
Solvensdækning	228	249	199	213	220
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING					
Bruttoerstatningsprocent	115	105	111	130	117
Bruttoomkostningsprocent	9	9	12	10	11

¹⁾ Balance er pr. 1. januar 2016

²⁾ Regnskabet for 2016 er aflagt i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen af 27.07.2015. Hovedtal og nøgletal for 2013-2014 er ikke tilpasset ny regnskabsbekendtgørelse af 27.7.2015, jf. omtale under anvendt regnskabspraksis. Nøgletallene indeholder ændring i akkumuleret værdiregulering

³⁾ Nøgletallene indeholder ændring i akkumuleret værdiregulering

Danica Pensions koncernregnskab er aflagt i overensstemmelse med IFRS.

Koncernregnskabet har i perioden 2013-2014 været aflagt i henhold til Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse. Ændringen har ikke haft betydning for hovedtallene.

For den samlede oversigt over nøgletal iht. Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse henvises til side 11.

Kommentarer til udvalgte hovedtal for koncernen

Præmier inkl. investeringskontrakter omfatter alle løbende præmier og indskud på livforretningen samt præmier for syge- og ulykkesforsikring.

Nøgletal:

Afkast før pensionsafkastskat inkl. afkast relateret til markedsrenteprodukter omfatter alle selskaber og produkter i koncernen og regnes efter Finanstilsynets definition af afkastnøgletal jf. anvendt regnskabspraksis.

Netto afkast før pensionsafkastskat af Traditionel i Danica Pension omfatter også ændring i akkumuleret værdiregulering, jf. note 26.

DANICA STRATEGI

Introduktion til Danica Pensions strategi

Danica Pensions strategi tager udgangspunkt i en vision om at være det pensionselskab, som er bedst til at levere økonomisk tryghed til kunderne og på den måde være det selskab, som kunderne har mest tillid til.

Danica Pension har i 2017 haft øget fokus på proaktivt at bidrage til, at både privat- og firmakunder har de rigtige pensions- og forsikringsløsninger, som passer til dér, hvor de er i livet. Det betyder, at Danica Pension løbende kontakter kunderne, når noget er sket i deres liv, som kan have betydning for deres pensions- eller forsikringsordning.

Ved at give klare anbefalinger til, hvordan kunderne dækkes bedst muligt, kan de koncentrere sig om deres virksomhed, arbejde og øvrige liv frem for at bekymre sig om, hvorvidt de har de rigtige dækninger på deres pensions- og forsikringsordninger.

Et skridt foran

Strategien "Et skridt foran" går ud på, at Danica Pension skal give tryghed til kunderne ved at give klare anbefalinger og svar, før kunderne selv ved, at de har behov for det.

Når der sker ændringer i kundernes liv, der har betydning for deres pension eller forsikring, får de klare anbefalinger til, hvordan de eventuelt bør tilpasse deres ordning hos Danica Pension. Her opfordres kunderne også til at tage et PensionsTjek. Kunderne kontaktes proaktivt, når de eksempelvis flytter eller får en lønændring.

I 2017 har Danica Pension proaktivt kontaktet mere end 170.000 kunder med målrettet information om deres pensionsordning. I 2018 er målsætningen at kontakte 300.000 kunder med relevant information.

Antallet af kunder, der har taget et PensionsTjek hos Danica Pension og på den måde fået overblik over deres pension, er steget væsentligt. Dette medfører, at der er langt flere kunder, som følger anbefalingerne fra Danica Pension på pensions- og forsikringsområdet.

Fortsat tæt samarbejde med Danske Bank

I 2017 har Danica Pension haft stort fokus på, at pensionskunderne præsenteres for fordelene ved at være kunde i både Danica Pension og Danske Bank. I det seneste år har der været en massiv vækst i antallet af Danske Bank-kunder, som har Danica Pension som deres pensionselskab. Når kunderne bliver helkunder i Danske Bank-koncernen, kan der leveres endnu bedre, når det kommer til økonomisk tryghed for kunderne, og samtidig forstærkes relationen til kunderne.

Derudover har samarbejdet bidraget positivt til Danicas finansielle resultater, hvor bruttopræmier tegnet gennem Danske Bank er steget med 47 pct. i forhold til sidste år.

I 2017 er investeringsenhederne i Danske Bank Asset Management og Danica Pension lagt sammen til en investeringsenhed. Sammenlægningen medfører stordriftsfordele og adgang til flere investeringsmuligheder end hidtil, hvilket kommer kunderne til gavn.

Samarbejdet mellem Danica Pension og Danske Bank bliver endnu tættere i 2018, så der kan leveres endnu bedre samlede kundeoplevelser.

Gode afkast

I 2017 har Danica Pension igen leveret gode afkast til kunderne. Det er især sket som følge af attraktive afkast på alternative investeringer og ejendomsinvesteringer.

I 2015 ændrede Danica Pension investeringsstrategi og etablerede et nyt investeringsteam. Investeringsstrategien har øget aktiviteten inden for alternative investeringer, herunder investeringer direkte i virksomheder, ejendomme mv.

Kunderne i Danica Balance Mix opnåede i 2017 et afkast på mellem 5,2 pct. og 12,3 pct. afhængig af risikoprofil.

Køb af SEB Pension

I slutningen af 2017 meddelte Danske Bank, at Danica Pension overtager SEB Pension i Danmark. Købet vil medføre skalafordele, som vil styrke Danica Pensions konkurrenceevne og udviklingskraft. Således vil Danica Pension få et endnu bedre grundlag for at udvikle nye og relevante pensions- og forsikringsløsninger til kunderne.

Med købet af SEB Pension i Danmark byder Danica Pension 200.000 nye pensionskunder velkommen samt øger selskabets investeringsaktiver under forvaltning med ca. 100 mia. kr.

Købet skal godkendes af de relevante myndigheder, og endelig godkendelse forventes i første halvår af 2018.

Danica har indgået partnerskab med ATP

I november 2017 indgik ATP og Danica et partnerskab om den del af Danicas ejendomsportefølje, der vedrører 16 af landets største butikcentre. ATP overtager halvdelen af Danicas portefølje af butikcentre, der er på i alt 13,7 mia. kr. Samarbejdet øger mulighederne for, at centrene også fremover vil leve op til kundernes forventninger og dermed også være gode investeringer for Danicas kunder. Samtidig giver salget Danica mulighed for en større spredning i investeringerne på ejendomsområdet. Investeringen er endelig gennemført primo 2018.

Danicas ejendomsinvesteringer er en del af de alternative investeringer og bidrager til et stabilt løbende afkast.

Norge og Sverige

Danica Pension har datterselskaber i både Sverige og Norge. Her har væksten i indbetalinger været markant i de seneste år, og således også i 2017, med præmiestigninger i Sverige på 38,8 pct. og Norge på 7,8 pct. Danica Pension vil i 2018 og de kommende år arbejde for, at både top- og bundlinje vokser i Norge og Sverige.

Ny måde at spare op til pension

I 2018 lancerer Danica Pension en ny måde at spare op til pension på efter princippet "save more tomorrow". Princippet medfører, at kunderne frivilligt giver afkald på en del af deres fremtidige løn ved eksempelvis at lave en frivillig aftale med Danica Pension om, at en procent af kundens fremtidige løn sættes ind på pensionsopsparingen. Forskning og erfaringer fra lande som Tyskland og USA viser, at det er nemmere at give afkald på en fremtidig forbrugsmulighed end én, som er der lige nu og her.

Bedre dækning ved tab af erhvervsevne

Danica Pension har fra 2018 valgt at dække kunderne endnu bedre, hvis uheldet skulle være ude og kunden mister sin erhvervsevne for en længerevarende periode. Anbefalingen er, at kunden kan fortsætte sin nuværende levestandard og være økonomisk tryk i tilfælde af længerevarende sygdom.

REGNSKABSBERETNING

Årets resultat

Danica Pension koncernens resultat før skat i 2017 udgjorde 1.425 mio. kr. mod 1.961 mio. kr. i 2016. Efter skat udgjorde resultatet 1.225 mio. kr. mod 1.585 mio. kr. i 2016.

DANICA PENSION KONCERNEN, RESULTAT FØR SKAT		
(Mio. kr.)	2017	2016
Forsikringsresultat, Traditionel	898	1.043
Forsikringsresultat, Markedsrenteprodukter	531	523
Syge- og ulykkesresultat (for investeringsafkast)	-123	-153
Resultat af forsikringsvirksomhed	1.306	1.413
Investeringsafkast	264	609
Overført fra skyggekonto	44	279
Udlæg fra omkostnings- og risikogrupper	41	0
Særlige overskudsandele	-230	-340
Resultat før skat	1.425	1.961

Forklaring til tabellens indhold fremgår sidst i regnskabspraksis

Resultat af forsikringsvirksomhed er som det forventede i årsrapporten for 2016 og delårsrapporten for første halvår 2017. Resultat før skat er påvirket af et lavere investeringsafkast og overførsel fra skyggekonto. Bestyrelsen indstiller til generalforsamlingen, at der i 2018 udbetales udbytte på 1.225 mio. kr. for 2017 svarende til resultatet efter skat i moderselskabet.

Forsikringsresultatet af den traditionelle forretning udgjorde 898 mio. kr. mod 1.043 mio. kr. for 2016. De faldende indtægter i den traditionelle for-

retning var forventet og kan henføres til, at nyttegning primært sker til markedsrenteprodukter samt bestandens generelle afløbsprofil. I 2017 var det muligt at indtægtsføre fuldt risikotillæg for de fire rentegrupper. Endvidere kunne der indtægtsføres 44 mio. kr. fra skyggekontoen i risikogrupperne samt 41 mio. kr. i udlæg fra omkostnings- og risikogrupper vedrørende 2016. Der er herefter ingen skyggekonto.

Forsikringsresultatet af markedsrenteprodukter udgjorde 531 mio. kr. Resultatet er positivt påvirket af stigende forretningsomfang.

Resultatet af syge- og ulykkesforsikring før investeringsafkast gav et underskud på 123 mio. kr. mod et underskud på 153 mio. kr. i 2016. Erstatningsprocenten for syge- og ulykkesforretningen udgjorde 115 pct. mod 105 pct. i 2016.

Investeringsafkastet, der vedrører egenkapitalens risiko, faldt fra 609 mio. kr. i 2016 til 264 mio. kr. Faldet er primært påvirket af, at der i 2016 var en ekstraordinær indtægt på 96 mio. kr. fra ændring af diskonteringskurven for syge- og ulykkesforretningen og 175 mio. kr. fra overførslen af en forsikringsbestand til en ny gruppe uden for kontribution.

Særlige overskudsandele udgjorde en udgift på 230 mio. kr. mod 340 mio. kr. i 2016, jf. afsnittet om kontribution i noten anvendt regnskabspraksis. Beløbet vil blive indsat på konti for kunder fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring i marts 2018.

Bruttopræmier

Bruttopræmierne i 2017 var fortsat stigende og udgjorde 39,4 mia. kr., hvilket var 18 pct. højere end i 2016.

Præmierne for de danske markedsrenteprodukter Danica Balance, Danica Link og Danica Select reguleret for interne produktskift steg 16 pct., mens bruttopræmierne i Danica Traditionel faldt med 19 pct., primært som følge af tilgang af en enkelt større pensionsordning i 2016.

PRÆMIER (INKL. INVESTERINGSKONTRAKTER)					
(Mia. kr.)	2017	2016	2015	2014	2013
Danica Balance	19,9	16,2	18,6	13,5	12,2
Danica Link	0,4	1,3	1,7	1,8	1,9
Danica Select	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7
Danica Traditionel	3,4	4,2	3,6	4,3	5,0
Internt produktskift	-1,0	-1,1	-6,0	-1,8	-2,3
Syge- og ulykke	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
Udland	15,1	11,4	10,0	7,4	8,2
Præmier i alt	39,4	33,5	29,3	26,5	26,5

Præmier i udlandet steg samlet med 32 pct. og udgjorde 38 pct. af de samlede præmier. Stigningen kan primært henføres til den svenske forretning, hvor der er modtaget væsentlige engangspræmier i 2017.

Investeringsafkast

Det samlede investeringsafkast af Traditionel udgjorde 2,5 pct. før PAL-skat. Efter ændring af erhensættelserne blev afkastet på 3,2 pct. før PAL-skat.

Afkastet af Danica Balance, Danica Link og Danica Select under ét blev 10,3 mia. kr. eller 8,1 pct. før PAL-skat.

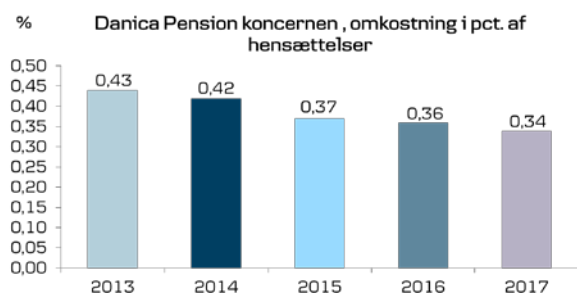
Forsikringsydelse

Forsikringsydelse udgjorde 21,3 mia. kr. i 2017 mod 21,0 mia. kr. i 2016. Tilbagekøb inklusiv investeringskontrakter udgjorde 17,6 mia. kr. i 2017 mod 17,4 mia. kr. i 2016.

Omkostninger

De forsikringsmæssige driftsomkostninger for livforretningen udgjorde 1.192 mio. kr. i 2017 mod 1.145 mio. kr. i 2016.

Målt i forhold til de gennemsnitlige erhensættelser udgjorde omkostningerne i koncernen 0,34 pct. mod 0,36 pct. i 2016.

Det gennemsnitlige antal fuldtidsbeskæftigede medarbejdere udgjorde i 649 i 2017 mod 716 medarbejdere i 2016, og ultimo året var der ansat 619 medarbejdere i Danica i ind- og udland. Faldet kan henføres til den danske forretning og de fortsatte tiltag til digitalisering, selvbetjening og forenkling.

For forvaltning af værdipapirporteføljer, varetæelse af it-drift og -udvikling, intern revision, personaleadministration, logistik og markedsføring betalte Danica Pension koncernen 1.001 mio. kr. til Danske Bank. Herudover betalte Danica 170 mio. kr. til Danske Bank koncernen for salg af livsforsikringer, jf. note 31.

Selskabsskat

Selskabsskat udgjorde 200 mio. kr. og er positivt påvirket af en efterregulering af tidligere års beregnede skat på 103 mio. kr.

Anden totalindkomst

Danica Pension har i 2017 anskaffet sikringsinstrumenter til afdækning af fremtidige pengestrømme vedrørende indgået kontrakt om virksomhedskøb. Kursreguleringer på disse sikringsinstrumenter har i 2017 påvirket anden totalindkomst med -22 mio. kr.

Kommentarer til balancen

Koncernens balance steg fra 405 mia. kr. ultimo 2016 til 428 mia. kr. ultimo 2017. Stigningen i balancen kan henføres til forretningens fortsatte vækst.

Investeringsaktiverne inklusiv investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter steg fra 397 mia. kr. til 418 mia. kr. ultimo 2017 som følge af øget forretningsomfang og positivt investeringsafkast.

Investeringsaktiver efter modregning af gæld til kreditinstitutter og derivater steg fra 362 mia. kr. i 2016 til 383 mia. kr. i 2017.

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter udgjorde 363 mia. kr. mod 340 mia. kr. ultimo 2016. Stigningen kan henføres til vækst i markedsrenteprodukter.

Livsforsikringshensættelser relateret til gennemsnitsrenteprodukter faldt 7 mia. kr. til 142 mia. kr., hvilket var i overensstemmelse med forventningerne.

Livsforsikringshensættelser for markedsrenteprodukter steg fra 175 mia. kr. primo året til 205 mia. kr. ultimo 2017.

Egenkapitalen udgjorde 17,9 mia. kr. ultimo 2017 mod 18,3 mia. kr. ultimo 2016. Udviklingen skal ses i sammenhæng med udbetaling af 1,5 mia. kr. i udbytte for 2016.

Fortjenstmargen

For 2017 er det regnskabsmæssige skøn ændret for fortjenstmargen for markedsrenteprodukter samt Traditionel forretning under kontribution, jf. anvendt regnskabspraksis side 19.

Ændringen har betydet, at fortjenstmargenen er nedsat med 0,8 mia. kr. og livsforsikringshensættelserne er øget tilsvarende. Samtidig reduceres kapitalgrundlag og SCR, hvilket medfører en stigning i solvensgraden på 6 pct-point og et fald i solvensoverdækningen på 0,1 mia. kr.

Risikoeksponering og følsomhedsoplysninger

I note 36 vises effekten på egenkapitalen af isolerede ændringer i renter og øvrige relevante finansielle risici samt af ændringer i døds- og invaliditetshyppighed. Endvidere fremgår risici og styring heraf af samme note.

Et fald i dødshyppigheden på 10 pct., svarende til at levetiden stiger med ca. 1 år, vil forøge forpligtelsen med 2,1 mia. kr. hvoraf egenkapitalen dækker 0,2 mia. kr.

Solvensopgørelse og kapitalkrav

Solvensdækningen ultimo 2017 udgjorde 228 pct. mod 249 pct. ultimo 2016 i Danica Pension koncernen og er i 2017 påvirket af øget risikotagning.

Danica har ultimo 2017 forsat en solid overdækning.

Solvens II baserer sig på en standard model til opgørelse af risikoeksponering ved opgørelsen af SCR, men giver mulighed for anvendelse af egne fulde eller partielle modeller. Danica Pension anvender alene en partiel intern model for levetidsrisikoen.

DANICA PENSION KONCERNEN, SOLVENS (Mio. kr.)	31.12.2017	31.12.2016
Kapitalgrundlag	24.888	24.799
Solvenskrav (SCR)	10.935	9.971
Overskydende basiskapital	13.953	14.828

Danica har i foråret 2017 offentliggjort en ny rapportering vedrørende selskabets solvens og finansielle situation, som supplerer årsrapporten. Rapporten er en del af de nye krav under Solvens II-regelsættet og indeholder en udførlig gennemgang af selskabets solvensmæssige og finansielle forhold.

Begivenheder efter balancedagen

Der er i tiden fra den 31. december 2017 til regnskabets underskrivelse ikke indtruffet forhold, som efter ledelsens opfattelse har væsentlig påvirkning på Danicas økonomiske stilling.

Forventninger til 2018

Den 1. januar 2018 har EIOPA indført ny metode for udledning af det langsigtede (forward) renteniveau, UFR, som indgår i diskonteringskurven til opgørelse af livsforsikringshensættelserne. Den formelle godkendelse af EU Kommissionen ventes i løbet af første kvartal 2018. UFR, gældende for 2018, er som følge heraf 4,05 pct. mod tidligere 4,20 pct.

Endvidere forventes EIOPA at opdatere metoden for opgørelse af volatilitetsjusteringen (VA), som er et fast tillæg til den likvide del af diskonteringskurven, ved udgangen af 1. kvartal 2018. Dette forventes at medføre, at det danske VA-tillæg vil stige med ca. 20 bp. Ændringerne forventes ikke at have væsentlig betydning for de samlede livsforsikringshensættelser.

Finanstilsynet har fastlagt, at de forventede fremtidige levetidsforbedringer fra og med 2018 skal baseres på observerede forbedringer over de seneste 20 år frem for over de seneste 30 år. Baggrunden er, at de seneste års opdateringer af benchmarket efter tilsynets opfattelse indikerer, at levetidsbenchmarket ikke beskriver den faktiske udvikling tilstrækkeligt.

I Danica vil en ændring af benchmarket på det nuværende renteniveau alt andet lige forøge hensættelserne til de garanterede ydelser med 0,9 mia. kr. og reducere egenkapitalen med ca. 90 mio. kr. Samtidig vil solvenskravet stige med 0,8 mia. kr. og overdækningen vil falde tilsvarende. Danica implementerer det opdaterede levetidsbenchmark i 2018.

Danica forventer i 2018 at styrke sin position yderligere som en af de førende udbydere af livs- og pensionsforsikringsprodukter i Danmark som følge af købet af SEB Pension. Indtjeningen fra forsikringsaktiviteter vil ligeledes blive påvirket af, at Danica Pension overtager SEB Pension, hvilket forventes endeligt godkendt af myndighederne i første halvår 2018.

Resultatet af Danicas forsikringsvirksomhed for 2018 forventes at være på niveau med 2017, men vil dog blive påvirket af købet af SEB Pension.

Resultatet for 2018 vil endvidere afhænge af udviklingen på de finansielle markeder.

De finansielle markeder

På de finansielle markeder vil 2017 blive husket for en i historisk sammenhæng usædvanlig situation med stærk global vækst kombineret med stærkt begrænset inflation. MSCI World (all countries) aktieindekset leverede et afkast på 19,8 pct., mens de regionale afkast blev på 21,9 pct. i USA, 10,8 pct. i Europa, 20,1 pct. i Japan og 44,8 pct. i Kina.

På de amerikanske og europæiske rentemarkeder var der mest en del hop på stedet, men henimod årets slutning var der stigende renter i både USA og Europa. I Kina strammede den kinesiske centralbank grebet om pengepolitikken efter folkekongressen, og derfor sås der markant stigende renter i Kina. Danske statsobligationer gav et afkast på 1,0 pct. mens europæiske højt forrentede kreditobligationer leverede et afkast på 6,9 pct.

I 2017 hævede den amerikanske centralbank renten to gange, og den Europæiske Centralbank offentliggjorde en reduktion af sit opkøbsprogram. På tilsvarende vis valgte den Kinesiske Centralbank efter Folkekongressen at begynde at trække likviditet tilbage fra markedet. Den Japanske Centralbank valgte, som den eneste centralbank blandt de større centralbanker, at fastholde en lempelig pengepolitik.

Politik var ikke uden betydning for markedet i 2017. Det franske præsidentvalg var i fokus, men markedet havde lært lektionen fra Brexit og Trump i 2016, og derfor fik de politiske begivenheder kun kortvarig effekt på markedet.

Investeringsafkast

Afkastet for kunder med Balance, Link og Select blev i 2017 samlet set 10,3 mia. kr. svarende til 8,1 pct. før PAL-skat.

Det samlede afkast af Danica Balance blev på 8,3 pct. før PAL-skat. Kunderne i Danica Balance Mix opnåede i 2017 et afkast på mellem 5,2 pct. og 12,3 pct. afhængig af risikoprofil. Kunder med middel- og høj risiko opnåede generelt de bedste afkast.

Danica Balance Mix middel risiko og 15 år til pension gav et afkast på 8,4 pct.

AFKAST BALANCE MIX FØR SKAT 2017 (I pct.)			
Risiko	30 år til pension	15 år til pension	5 år til pension
Højt risikoforløb	12,3	10,8	8,3
Middel risikoforløb	11,4	8,4	6,6
Lavt risikoforløb	10,1	6,4	5,2

Afkastet for kunder med Link blev i 2017 på 760 mio. kr. svarende til gennemsnitligt 6,6 pct. Det gennemsnitlige årlige afkast over de sidste 3 år har været 16,9 pct.

Investeringsafkastet af kundemidler i Traditionel udgjorde 3,8 mia. kr. eller 2,5 pct. i 2017 før PAL-skat. Efter indregning af 38,9 mia. kr. fra højere livsforsikringshensættelser udgjorde afkastet 3,2 pct. før PAL-skat.

OPDELING PÅ RENTEGRUPPER PR. 31.12.17		
(pct.)	Kontorente for PAL (p.a.)	Investeringsafkast for PAL
Rentegruppe 1 (nye kunder)	1,8	1,6
Rentegruppe 2 (lav garanti)	1,8	2,8
Rentegruppe 3 (middel garanti)	1,8	2,8
Rentegruppe 4 (høj garanti)	1,8	2,7

Børsnoterede aktier gav samlet et afkast på 5,8 pct., mens obligationer inkl. kreditinvesteringer gav et afkast på 3,0 pct. Unoterede investeringer bidrog positivt til afkastet, hvilket skyldtes et afkast på alternative investeringer på 3,4 pct. og et afkast på ejendomme på 4,2 pct. Værdiansættelsen af ejendommene er foretaget på baggrund af markedsbaserede forrentningskrav på gennemsnitligt 4,1 pct. for kontor- og boligejendomme, og 5,5 pct. for butikcentre. Forrentningskravene har været stabile i forhold til 2016.

TRADITIONELLE KUNDEMIDLER BEHOLDNING OG AFKAST				
(Mia. kr.)	2017		2016	
	Værdi	Afkast pct.	Værdi	Afkast pct.
Ejendomme	19,0	4,2	20,8	6,1
Børsnoterede aktier	8,3	5,8	8,1	0,2
Alternative investeringer	11,4	3,4	14,4	8,3
Kreditinvesteringer	17,3	0,7	14,6	7,4
Globale obligationer	36,6	1,4	0,0	0,0
Nominelle obligationer	53,0	4,1	74,6	5,7
Indeksobligationer	17,5	3,5	15,9	3,1
Korte obligationer og likviditet	-7,9	-2,8	6,6	0,1
Obligationer m.v. i alt	99,2	3,0	97,1	5,2
Andre finansielle aktiver	0,0	0,0	5,6	0,0
I alt	155,2	2,5	160,6	6,5
Investeringsafkast efter regulering for værdi af merhensættelser		3,2		4,8

I den efterfølgende tabel er vist sammenhængen mellem investeringsafkast og kontorente.

FRA INVESTERINGS-AFKAST TIL KONTORENTE			
(I pct.)	Nye kunder		
	2017	I alt 2017	I alt 2016
Investeringsafkast af kundemidler før investeringsomkostninger	2,3	3,2	7,4
Investeringsomkostninger	-0,7	-0,7	-0,9
Investeringsafkast af kundemidler efter investeringsomkostninger	1,6	2,5	6,5
Værdi af merhensættelser	-0,1	0,7	-1,7
Investeringsafkast efter ændring af merhensættelser	1,5	3,2	4,8
Pensionsafkastskat	-0,2	-0,3	-0,9
Risikoforrentning for året	-0,6	-0,8	-0,8
Risikoforrentning overført til skyggekonto	0,0	-0,1	-0,2
Risiko- og omkostningsresultat	0,0	0,0	0,0
Overførsel fra kollektivt bonuspotentiale	0,8	0,3	-0,5
Øvrige reguleringer.	0,0	-0,8	-0,9
Gennemsnitlig kontorente efter pensionsafkastskat	1,5	1,5	1,5
Andel af investeringsaktiver, der er medtaget investeringsomkostninger for, udgør	100	100	100

Egenkapitalens midler var ultimo 2017 investeret med 16,6 pct. i ejendomme og 83,4 pct. i obligationer med en relativ kort løbetid. Egenkapitalen er herudover eksponeret over for aktier og kreditobligationer via syge- og ulykkesforretningens investeringer samt afdækning af risici relateret til virksomhedskøb. Afkastet af midler, hvor egenkapitalen bærer risikoen, udgjorde samlet 1,6 pct.

ORGANISATION, LEDELSE OG SAMARBEJDSRELATIONER

Danica varetager Danske Bank koncernens aktiviteter inden for pensionsopsparing og livsforsikring til virksomheder, organisationer og private.

Bestyrelse, revisionsudvalg og direktion

Danica Pension har en bestyrelse bestående af ti medlemmer, hvoraf seks er generalforsamlingsvalgte, tre er medarbejdervalgte medlemmer samt et af finansministeren udpeget medlem. Generalforsamlingsvalgte medlemmer er på valg hvert år, og efter lovgivningen herom vælges medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer for en fireårig periode. Bestyrelsen varetager den overordnede ledelse af selskabet og har i 2017 afholdt fem møder.

På generalforsamlingen den 14. marts 2017 ønskede Thomas F. Borgen ikke genvalg. Tonny Thierry Andersen blev udpeget som formand for bestyrelsen. Jacob-Aarup-Andersen blev valgt som nyt bestyrelsesmedlem og blev udpeget som næstformand for bestyrelsen.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg, der forbereder bestyrelsens arbejde vedrørende regnskabs- og revisionsmæssige forhold, herunder relaterede risikomæssige forhold, enten som bestyrelsen, udvalget selv, den eksterne revision eller revisionschefen måtte ønske gjort til genstand for en nærmere gennemgang. Udvalget arbejder på basis af et klart defineret kommissorium. Udvalget har ikke selvstændig beslutningskompetence, men refererer alene til den samlede bestyrelse. Revisionsudvalget har i 2017 afholdt fem møder og rapporterer løbende til bestyrelsen.

Direktionen varetager den daglige ledelse og udgøres af administrerende direktør Per Klitgård, direktør Lars Ellehave-Andersen, direktør Claus Harder og direktør Anders Svennesen.

Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv er vist på side 76. For nærmere information om organisationsforhold, se side 74.

Mangfoldighedspolitik

Mangfoldighed i bestyrelsens kompetencer er afgørende for bestyrelsens virke. Bestyrelsen har vedtaget en mangfoldighedspolitik, som fastlægger rammerne for at sikre mangfoldighed i bestyrelsen. Politikken definerer, hvilke kompetencer den samlede bestyrelse skal besidde, og der sker en løbende vurdering af, hvorvidt bestyrelsens kompetencer er tilstrækkelige. Ifølge mangfoldighedspolitikken skal bestyrelsen sikre, at der til stadighed fokuseres på at opretholde en kønsmæssig balance blandt ledere i Danica.

Danica Pension ser mangfoldighed som en resource både i forhold til den enkelte medarbejder og i forhold til virksomheden som helhed.

Fokus på den kønsmæssige sammensætning sikres blandt andet via Danicas interne og eksterne rekrutteringsproces.

Danicas mangfoldighedspolitik bygger på Danske Bank koncernens overordnede politik om mangfoldighed, og Danicas måltal for andelen af kvindelige ledere tager således udgangspunkt i Danske Bank koncernens målsætninger.

Kvindelige ledere udgør 36 pct., hvilket er på niveau med 2016 og fordeler sig således på de forskellige lederniveauer pr. 31. december 2017:

KØNSMÆSSIG SAMMENSÆTNING I LEDELSEN

Lederniveau	I alt	Kvin-der	Andel kvinder	Kon-cern-mål år 2020	Andel mænd
Bestyrelsesmedlemmer	7	1	14%	38%	86%
Topledelsen/Forretningsledelsen	27	6	22%	25%	78%
Øvrige ledere	35	18	51%	40%	49%

* Medarbejderrepræsentanter ikke medregnet

Status for 2017 er, at måltallene for øvrige ledere er opnået. Arbejdet med objektivt baserede processer for rekruttering og forfremmelse har båret frugt, og Danica Pension vil derfor fortsætte denne indsats i 2018.

I forhold til topledelsen er målet ikke nået. I 2018 vil der således være særlig fokus på mangfoldigheden i forbindelse med rekrutteringer til dette niveau, herunder særlig fokus på at opfordre kvindelige kandidater til at søge. Samtidig vil der være fokus på løbende at udvikle talenter, som har potentiale til at indgå i topledelsen.

Aflønningspolitik og incitamentsprogrammer

Danicas aflønningspolitik ligger i forlængelse af Danske Bank koncernens og er gældende for alle medarbejdere i Danica koncernen. Politikken er vedtaget på generalforsamlingerne i Danica koncernen og kan findes på www.danicapension.dk.

Aflønning i Danica koncernen afspejler en målsætning om en ordentlig governance proces samt at skabe værdi for Danicas aktionærer og kunder på såvel kort som langt sigt.

Direktionen samt ledende medarbejdere er omfattet af Danske Bank koncernens incitamentsprogram, som består af kontanter og betingede aktier. Udmålingen er baseret på en vurdering af den enkelte medarbejders indsats og afhænger desuden af selskabets og områdernes økonomiske resultat og andre mål for værdiskabelsen i et givet regnskabsår.

Aflønningsstrukturen er underlagt en række vedtagne regler vedrørende aflønning af bestyrelse, direktion og øvrige medarbejdere, hvis aktivitet har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil (risikotagere). Danica følger Danske Banks retningslinjer herfor.

Der er fastsat grænser for størrelsen af den resultatafhængige aflønning, og en del heraf udskydes til senere udbetaling med mulighed for hel eller delvis fortabelse afhængigt af fremtidige resultater.

Medarbejdere ansat i kontrolfunktioner modtager ikke resultatafhængig løn, hvilket er på linje med internationale og danske retningslinjer.

God ledelse og høj medarbejdertilfredshed er afgørende for forretningsresultaterne. Danica Pension arbejder målrettet med ledelsesudvikling, og stiller krav til alle ledere om at motivere, inspirere og udvikle medarbejderne.

Kompetenceudvikling er ligeledes afgørende for Danica Pensions værdiskabelse, og særligt rådgivere og andre kundevedtente funktioner gennemgår strukturerede uddannelsesforløb for at sikre en solid kompetencebase. Kompetenceudvikling af den enkelte fastlægges og gennemføres efter behov og aftales mellem leder og medarbejder.

SAMFUNDSANSVAR

Corporate Responsibility

Corporate responsibility (CR) er en central del af Danicas strategi. Danicas kunder og andre interessenter skal kunne føle sig sikre på, at vi tager højde for miljømæssige, sociale, etiske og governance-mæssige aspekter, når vi driver forretning. Danica ser ansvarlig virksomhedsledelse som en forudsætning for at skabe langvarig værdi i en virksomhed.

Danica indgår i Danske Banks arbejde med Corporate Responsibility. Samtidig med Årsrapport 2017 udgiver Danske Bank Corporate Responsibility Report 2017, som redegør for koncernens samfundsmæssige ansvar. Corporate Responsibility Report suppleres af Corporate Responsibility Fact Book 2017, og den samlede rapportering giver et fyldestgørende overblik over de vigtigste CR-relaterede områder af koncernens forretning.

Koncernen arbejder målrettet på at integrere Corporate Responsibility i kerneforretningen og har iværksat en række aktiviteter med udgangspunkt i de to strategiske temaer: finansiel tryghed og tilgængelighed.

FN's Global Compact er verdens største frivillige netværk for virksomheders samfundsansvar, som bygger på 10 universelle principper inden for mennesker- og arbejdstagerrettigheder, miljø og korruption. Siden 2007 har koncernen som medlem af Global Compact forpligtet sig til årligt at beskrive, hvorledes koncernen i praksis forsøger at efterleve de ti principper. Koncernen opfylder sin rapporteringsforpligtelse over for Finanstilsynet ved at henvise til den årlige fremskridtsrapport til FN, Communication on Progress. Fremskridtsrapporten kan findes på www.unglobalcompact.org. Koncernens bidrag til FN's Global Compact er beskrevet yderligere i Corporate Responsibility Report 2017.

Principper for socialt ansvarlige investeringer

Danica har implementeret en ansvarlighedspolitik og sikrer, at Danica ikke investerer kunders penge i virksomheder, der overtræder internationale retningslinjer for menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder, våben og antikorrupition. Endvidere har Danica tilsluttet sig FN's Principles for Responsible Investment (PRI). Beslutningen afspejler koncernens ambition om at følge internationale standarder i Danicas miljømæssige, sociale og etiske retningslinjer.

I 2017 blev i alt 27 selskaber screenet ud af Danicas investeringsunivers på baggrund af koncernens retningslinjer for socialt ansvarlige investeringer. Listen over ekskluderede selskaber fremgår af www.danicapension.dk.

For Danicas ejendomsportefølje stilles bl.a. krav til Danicas leverandører om at overholde Dansk Byggeris etiske regler.

Miljøhensyn

I 2017 fortsatte Danica implementeringen af tiltag, der skal sikre, at forbruget af papir sænkes. Danica fortsatte digitaliseringen, således at de fleste af Danicas breve kan tilbydes sendt elektronisk. Ved udgangen af 2017 modtog næsten alle Danicas danske kunder post elektronisk.

Papirforbruget faldt med 20 pct. i 2017 og skal ses i sammenhæng med Danicas øgede digitalisering.

Der følges løbende op på varme-, el- og vandforbrug samt kørte kilometer i firmaets biler. Endvidere er alle Danicas biler udskiftet til miljøvenlige biler. Danica indgår i Danske Banks CO2 regnskab. Den samlede rapport kan findes på Danske Banks hjemmeside.

Energiforbruget faldt med 2 pct. i forhold til 2016 og skyldes et lavere forbrug af varme og el.

For butikcentre er der udarbejdet et miljø og samfundsprogram. Dette omfatter miljømæssige mål for energiforbrug, herunder CO2 udslip, affald m.v. Danicas centre har opnået en Key2Green certificering.

UDVIKLINGEN I FORBRUG AF EL, VARME OG VAND

		2017	2016	2015	Indeks 17/16
Elforbrug i alt	<i>MWh</i>	3.296	3.352	3.693	98
Vandforbrug i alt	<i>m³</i>	4.651	5.406	4.605	86
Kørte km	<i>t.km</i>	852	1.071	1.115	80
Papir	<i>tons</i>	33	40	62	83

Forbruget af el, varme og vand omfatter hovedkontor og regionskontorer i Danmark. Forbruget er opgjort for perioden [oktober 2016 til september 2017].

Regnskab - indholdsfortegnelse

HOVEDTAL	11
RESULTATOPGØRELSE	12
TOTALINDKOMST	13
BALANCE	14
KAPITALFORHOLD	16
PENGESTRØMSOPGØRELSE	18
NOTER	
1 Anvendt regnskabspraksis	19
2 Forretningssegmenter	30
3 Bruttopræmier, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter	31
4 Indtægter af investeringsejendomme	32
5 Renteindtægter og udbytte	32
6 Kursreguleringer	32
7 Renteudgifter	32
8 Udbetalte ydelser	32
9 Forsikringsmæssige driftsomkostninger	33
10 Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	37
11 Andre indtægter	37
12 Resultat før skat	38
13 Skat	39
14 Immaterielle aktiver	39
15 Domicilejendomme	40
16 Investeringsejendomme	40
17 Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	41
18 Kapitalandele	41
19 Obligationer	41
20 Derivater	42
21 Andre finansielle investeringsaktiver	42
22 Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	43
23 Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser i alt	43
24 Kollektivt bonuspotentialt - indgår således i livsforsikringshensættelser gennemsnitsrenteprodukter	43
25 Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	43
26 Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	44
27 Gæld til kreditinstitutter	44
28 Anden gæld	44
29 Ansvarlig lånekapital	44
30 Sikkerhedsstillelse og eventualforpligtelser	45
31 Nærtstående parter	46
32 Balancens poster fordelt efter forventet forfaldstidspunkt	46
33 Specifikation af aktiver og afkast	47
34 Aktiebeholdning procentvis fordelt på brancher og regioner	47
35 Finansielle instrumenter	48
36 Risikostyring og følsomhedsoplysninger	51

Hovedtal - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.	2017	2016	2015 *	2014	2013
RESULTATOPGØRELSE					
Liv-forretning					
Præmier	24.692	23.362	20.188	19.429	18.943
Forsikringsydelse	-21.309	-21.000	-24.691	-23.989	-22.413
Investeringsafkast	19.776	21.196	10.235	35.446	10.333
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-1.193	-1.145	-1.145	-1.079	-1.072
Resultat af afgiven forretning	-26	-8	-110	283	-51
Forsikringsteknisk resultat, Liv	1.225	1.436	1.349	2.088	894
Syge- og ulykkeforretning					
Bruttopræmieindtægter	990	1.060	961	982	981
Bruttoerstatningsudgifter	-1.110	-1.092	-1.008	-1.215	-1.099
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-86	-95	-109	-95	-99
Resultat af afgiven forretning	-9	29	-7	-7	-8
Investeringsafkast efter forsikringsteknisk rente	211	112	250	331	180
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-150	-100	-32	-141	-88
Årets resultat	1.225	1.585	1.394	2.002	1.300
Anden totalindkomst	-33	-7	-9	-18	-29
BALANCE					
Aktiver, i alt	427.521	404.820	367.944	358.237	327.350
Forsikringsaktiver, syge- og ulykkesforsikring	79	91	93	127	172
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	9.928	9.858	9.516	9.292	8.568
Egenkapital i alt	17.947	18.267	19.289	20.031	18.537
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	363.462	340.467	320.662	315.480	293.133
NØGLETAL i pct.					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	2,5	6,5	1,0	14,0	-0,2
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	7,8	5,9	5,6	9,5	10,0
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	4,25	-	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Omkostninger pr. forsikret i kr.	1.231	1.221	1.255	1.180	1.177
Egenkapitalforrentning efter skat	6,6	8,4	7,0	10,4	7,1
Solvensdækning**	228	249	201	214	220
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING					
Bruttoerstatningsprocent	115	105	111	130	117
Bruttoomkostningsprocent	9	9	12	10	11
Combined ratio	125	112	124	141	128
Operating ratio	144	127	133	156	129
Relativt afløbsresultat i procent	0,2	0,1	0,0	-2,3	0,0
Afløbsresultat f.e.r. i mio. kr.	19	11	0	-174	1
Nøgletallene er fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse og er beskrevet i anvendt regnskabspraksis					
* Balanceposter er rettet primo 01.01.2016.					
** Nøgletallet solvensdækning er undtaget fra kravet om revision jævnfør bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2016 om finansielle rapporter for forsikringssselskaber og tværgående pensionskasser og dermed ikke revideret.					

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
3	Bruttopræmier	24.692	23.362
	Afgivne genforsikringspræmier	-30	-38
	Præmier f.e.r., i alt	24.662	23.324
	Resultat af associerede virksomheder	447	228
4	Indtægter af investeringsejendomme	839	929
5	Renteindtægter og udbytter m.v.	10.197	9.585
6	Kursreguleringer	13.658	14.559
7	Renteudgifter	-3.773	-2.944
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-1.592	-1.161
	Investeringsafkast, i alt	19.776	21.196
	Pensionsafkastskat	-2.004	-2.289
8	Udbetalte ydelser	-21.309	-21.000
	Modtaget genforsikringsdækning	11	10
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-21.298	-20.990
	Ændring i livsforsikringshensættelser	-18.213	-17.568
	Ændring i genforsikringsandel	-17	4
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-18.230	-17.564
	Ændring i fortjenstmargen	-36	-395
	Erhvervelsesomkostninger	-376	-340
	Administrationsomkostninger	-831	-818
	Omkostningsrefusion fra tilknyttede virksomheder	14	13
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	10	16
9	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-1.183	-1.129
	Overført investeringsafkast	-462	-717
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF LIVSFORSIKRING	1.225	1.436

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
	Transport		
	SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Bruttopræmier	1.039	1.042
	Afgivne genforsikringspræmier	-65	-79
	Ændring i præmiehensættelser	-49	18
	Ændring i fortjenstmargen og risikomargen	-1	41
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	-6	1
	Præmieindtægter f.e.r.	918	1.023
	Forsikringsteknisk rente	-125	-88
	Udbetalte bruttoerstatninger	-1.222	-1.170
	Modtaget genforsikringsdækning	57	109
	Ændring i erstatningshensættelser	112	78
	Ændring i risikomargen	17	-40
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	1	-5
	Erstatningsudgifter f.e.r.	-1.035	-1.028
	Bonus og præmierabatter	-37	-27
	Erhvervelsesomkostninger	-26	-30
	Administrationsomkostninger	-60	-65
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber	4	3
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-82	-92
	Investeringsafkast	211	112
10	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-150	-100
	Egenkapitalens investeringsafkast	164	308
11	Andre indtægter	186	317
12	RESULTAT FØR SKAT	1.425	1.961
13	Skat	-200	-376
	ÅRETS RESULTAT	1.225	1.585
	Årets resultat	1.225	1.585
	Anden totalindkomst (poster som vil blive omklassificeret ved efterfølgende salg):		
	Omregning af udenlandske enheder	-48	15
	Hedge af udenlandske enheder	41	-28
	Hedge af virksomhedskøb	-22	-
13	Skat vedrørende anden totalindkomst	-4	6
	Anden totalindkomst i alt	-33	-7
	ÅRETS TOTALINDKOMST	1.192	1.578

Balance - Danica Pension Koncernen

Aktiver

Note	Mio. kr.	2017	2016
14	IMMATERIELLE AKTIVER	168	181
15	Domicilejendomme	42	43
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	42	43
16	Investeringsejendomme	20.304	22.631
17	Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	3.512	2.988
	Udlån til associerede og fællesledede virksomheder	305	172
	Investeringer i associerede virksomheder, i alt	3.817	3.160
18	Kapitalandele	15.831	20.696
	Investeringsforeningsandele	7.242	4.256
19	Obligationer	134.207	139.186
	Andre udlån	2.133	3.762
	Indlån i kreditinstitutter	7.614	2.061
20	Derivater	15.214	19.259
21	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	182.241	189.220
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	206.362	215.011
22	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	211.868	181.661
	Genforsikringsandele af præmiehensættelser	1	7
	Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser	40	58
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	79	84
23	Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser, i alt	120	149
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	910	873
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	63	180
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	1.327	1.200
	Andre tilgodehavender	1.055	811
	TILGODEHAVENDER, I ALT	3.475	3.213
	Aktuelle skatteaktiver	166	119
	Likvide beholdninger	2.294	1.384
	ANDRE AKTIVER, I ALT	2.460	1.503
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	2.683	2.760
	Andre periodeafgrænsningsposter	463	448
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	3.146	3.208
	AKTIVER, I ALT	427.521	404.820

Balance - Danica Pension Koncernen

Forpligtelser og egenkapital

Note	Mio. kr.	2017	2016
FORPLIGTELSE			
	Præmiehensættelser	668	648
24	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter	142.085	148.985
25	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	205.004	175.171
	Livsforsikringshensættelser, i alt	347.089	324.156
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	6.446	6.454
	Erstatningshensættelser	8.880	8.818
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	312	332
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	67	59
26	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	363.462	340.467
13	Udskudte skatteforpligtelser	1.666	1.666
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	1.666	1.666
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	358	425
	Gæld i forbindelse med genforsikring	30	26
27	Gæld til kreditinstitutter	18.033	15.570
	Gæld til tilknyttede virksomheder	135	73
	Aktuelle skatteforpligtelser	22	22
28	Anden gæld	20.141	22.839
	Periodeafgrænsningsposter	1.925	1.600
29	Ansvarlig lånekapital	3.802	3.865
	FORPLIGTELSE, I ALT	409.574	386.553
EGENKAPITAL			
	Aktiekapital	1.100	1.100
	Sikkerhedsfond	1.499	1.499
	Overført overskud	14.123	14.156
	Foreslået udbytte	1.225	1.512
	EGENKAPITAL, I ALT	17.947	18.267
	FORPLIGTELSE OG EGENKAPITAL, I ALT	427.521	404.820

Kapitalforhold - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.

Ændring i egenkapital	Aktie- kapital	Opskriv- ningshen- læggelser	Valuta- omregnings- reserve *	Sikker- hedsfond	Overført overskud	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital, 31. december 2016	1.100	0	-42	1.499	14.198	1.512	18.267
Årets resultat	-	-	-	-	1.225	-	1.225
Anden totalindkomst:							
Omregning af udenlandske enheder	-	-	-48	-	-	-	-48
Hedge af udenlandske enheder	-	-	41	-	-	-	41
Hedge af virksomhedskøb	-	-	-	-	-22	-	-22
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-	-8	-	4	-	-4
Anden totalindkomst i alt	-	-	-15	-	-18	-	-33
Årets totalindkomst	-	-	-15	-	1.207	-	1.192
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-	-1.512	-1.512
Foreslået udbytte **	-	-	-	-	-1.225	1.225	0
Egenkapital, 31. december 2017	1.100	0	-57	1.499	14.180	1.225	17.947
Egenkapital, 31. december 2015	1.100	0	-35	1.499	14.352	2.600	19.516
Ændring 1. januar 2016					-227		-227
Korrigeret egenkapital, 1. januar 2016	1.100	0	-35	1.499	14.125	2.600	19.289
Årets resultat	-	-	-	-	1.585	-	1.585
Anden totalindkomst:							
Omregning af udenlandske enheder	-	-	15	-	-	-	15
Hedge af udenlandske enheder	-	-	-28	-	-	-	-28
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-	6	-	-	-	6
Anden totalindkomst i alt	-	-	-7	-	-	-	-7
Årets totalindkomst	-	-	-7	-	1.585	-	1.578
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-	-2.600	-2.600
Foreslået udbytte **	-	-	-	-	-1.512	1.512	0
Egenkapital, 31. december 2016	1.100	0	-42	1.499	14.198	1.512	18.267

* Indgår i balancen sammen med andre henlæggelser.

** Udbyttet udgør 111,36 kr. pr. aktie (2016: 137,45 kr.), linjen viser påvirkningen på ultimo egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til opgjort kapitalkrav, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring for privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning, som tillægges egenkapitalen eller udloddes som udbytte, men omfatter ikke indbetalt egenkapital efter privatiseringen. Særlige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser".

Den udstedte aktiekapital består af 11.000.000 aktier à 100 kr. Danica Pension har kun én klasse, idet alle aktier har samme rettigheder.

Kapitalforhold - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.	2017	2016
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	17.947	18.267
Forskelle i værdiansættelse mellem regnskab og Solvens II:		
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	4.240	4.651
Udskudt skat	292	-291
- Foreslået udbytte	-1.225	-1.512
- Immaterielle aktiver	-168	-181
Supplerende kapital	3.802	3.865
- Begrænsninger i supplerende kapital		
Kapitalgrundlag	24.888	24.799

Pengestrømsopgørelse - Danica Pension Koncernen

Mio. kr.	2017	2016
Pengestrømme fra driftsaktivitet		
Resultat før skat	1.425	1.961
Regulering for ikke-likvide driftsposter		
Ikke kontante poster vedr. præmier og ydelser	16.339	14.970
Ikke kontante poster vedr. genforsikring	26	-9
Ikke kontante poster vedr. investeringsafkast	-15.835	-17.209
Ikke kontante poster vedr. pensionsafkastskat	186	-1.057
Ikke kontante poster vedr. omkostninger	-440	2.259
Nettoinvestering, kundemidler	-3.412	-10.010
Ind- og udbetalinger investeringskontrakter	6.970	2.573
Betalt skat	-313	325
Pengestrømme fra driftsaktivitet	4.946	-6.197
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		
Salg af investeringsejendomme	428	-
Udbytte ejendomsselskab	218	-
Køb af obligationer	-8.496	-11.332
Salg af obligationer	8.485	13.540
Salg af derivater	-70	-1.229
Porteføljeoverdragelser	2	1.234
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	567	2.213
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		
Udbytte	-1.512	-2.600
Gæld til kreditinstitutter	2.462	7.558
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	950	4.958
Likvider primo	3.445	2.471
Årets pengestrøm	6.463	974
Likvider ultimo	9.908	3.445
Likvider ultimo		
Indlån i kreditinstitutter	7.614	2.061
Likvide beholdninger	2.294	1.384
I alt	9.908	3.445

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS – DANICA PENSION

GENERELT

Koncernregnskabet er aflagt i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards (IFRS) udstedt af International Accounting Standards Board (IASB), som er godkendt af EU, med tilhørende fortolkningsbidrag udstedt af International Financial Reporting Interpretation Committee (IFRIC). Koncernregnskabet opfylder tillige Finanstilsynets krav til årsrapporten for udstedede af børsnoterede obligationer.

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2016.

Regnskabsmæssige skøn og vurderinger

Udarbejdelsen af koncernregnskabet forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger omkring fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. De områder, hvor ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på regnskabet, er:

- forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter
- dagsværdi af finansielle instrumenter
- dagsværdi af ejendomme

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Disse skøn og vurderinger er derfor i sagens natur vanskelige, og når disse desuden involverer dødelighed og invaliditetshyppighed, vil de være forbundet med usikkerhed, selv i perioder med stabile makroøkonomiske forhold. Andre vil kunne komme frem til andre skøn.

De regnskabsmæssige skøn ifm. opgørelse af fortjenstmargen for Danicas bestand af markedsrenteprodukter er ændret således, at fremtidige præmier ikke medtages i beregningen af fortjenstmargen i overensstemmelse med reglerne under Solvens II. Endvidere er de regnskabsmæssige skøn for vurdering af den del, der afspejler indtjeningen i fortjenstmargen for kontrakter underlagt kontribution, ændret fra 0,0 til 0,1 pct. I kapitalopgørelsen for gennemsnitsrenteprodukter er fortjenstmargen begrænset til en strategisk planlægningsperiode på 5 år.

Ændringen har betydet, at fortjenstmargenen er nedsat med 0,8 mia. kr. Livsforsikringshensættelserne er øget tilsvarende. Ændringen har således ikke påvirket egenkapitalen eller resultatet for 2017.

Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter

Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter opgøres efter reglerne i den danske regnskabsbekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber. Opgørelsen af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter bygger på en række aktuarmæssige beregninger. Disse beregninger anvender forudsætninger om en række variable, bl.a. dødelighed og invaliditet.

De forsikringsmæssige forpligtelser opgøres ved at tilbagediskontere de forventede fremtidige ydelser til nutidsværdi. For livsforsikringer er de forventede fremtidige ydelser baseret på forventninger til den fremtidige dødelighed samt forventede hyppigheder for tilbagekøb og omskrivning til fripolice. For syge- og ulykkesforsikringer opgøres de forsikringsmæssige forpligtelser under hensyn til forventninger om omfanget af fremtidige raskmeldinger og genoptagelser af gamle sager. Forventninger til den fremtidige dødelighed baseres på Finanstilsynets benchmark, mens de øvrige forventninger baseres på erfaringer fra koncernens eksisterende bestand af forsikringer. Forventningerne opdateres løbende.

Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne er der, udover den observerede levetid i dag forudsat en yderligere forøgelse af levetiden på 1,8 år for en 65-årig mand og 1,9 år for en 65-årig kvinde. En 65-årig mand forventes således at leve yderligere ca. 22 år, mens en 65-årig kvinde forventes at leve yderligere ca. 24 år.

De anvendte sandsynligheder for genkøb og omskrivning til fripolice er varighedsafhængige, idet der er observeret en aftagende sammenhæng mellem intensiteterne og antal år siden tegning. Der anvendes samme intensiteter for rentegruppe 1 og 2 henholdsvis rentegruppe 3 og 4, mens der for markedsrente anvendes særskilte intensiteter.

Genkøbs- og fripolicesandsynlighederne er estimeret ud fra observationer i årene 2012-2016.

Der anvendes samme invalidesandsynlighed for alle bestande. De anvendte sandsynligheder er alders- og kønsafhængige. Sandsynlighed for reaktivering er indregnet i invalidesandsynlighederne.

For livforretningen anvendes en metode for opgørelse af risikomargen, hvor intensiteter tillægges en sikkerhedsmargen.

På dødeligheden består tillægget af en margin på levetidsforbedringerne. Tillægget fremkommer ved at anvende en 15-årig horisont for estimation af levetidsforbedringerne mod den 30-årige horisont fra Finanstilsynets levetidsbenchmark.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

På genkøb- og fripoliceintensiteterne indregnes en risikomargen, som for markedrente og rentegruppe 1 udgør en 10 pct. stigning i alle intensiteterne, og for rentegruppe 2, 3 og 4 udgør et 10 pct. fald i alle intensiteterne. Intensiteterne vil blive revurderet løbende i takt med erfaringen indenfor området.

På invaliditet anvendes tilsvarende en risikomargen på 10 pct., som er indregnet på både sandsynligheden for at blive invalid samt på reaktiveringssandsynligheden.

Derudover er forpligtelserne påvirket af diskonteringsrenten, som fastsættes på basis af en nul kuponrentestruktur. Nul kuponstrukturen er baseret på euro swapmarkedet. Kurven justeres med et valuta- og et kreditrisikofradrag, og der indgår en volatilitetsjustering. For løbetider over 20 år foretages ekstrapolation ud fra forwardrenten i år 20 og til en konstant forwardrente i 60-årspunktet på 4,2 pct. (Ultimate Forward rate). Danica anvender en rentekurve der er udarbejdet efter principper og på basis af et datagrundlag der fører til en kurve, der så vidt muligt ikke afviger fra EIOPAs.

Dagsværdi af finansielle instrumenter

For finansielle instrumenter med noterede priser på et aktivt marked eller hvor værdiansættelsen bygger på generelt accepterede værdiansættelsesmodeller med observerbare markedsdata, er der ikke væsentlige skøn forbundet med værdiansættelsen.

For finansielle instrumenter, hvor værdiansættelsen kun i mindre omfang bygger på observerbare markedsdata, er værdiansættelsen påvirket af skøn. Dette er for eksempel tilfældet for unoterede kapitalandele, for visse noterede kapitalandele og for visse obligationer, hvor der ikke er et aktivt marked. Der henvises til afsnittet "Finansielle investeringsaktiver" nedenfor for en nærmere beskrivelse heraf.

Dagsværdi af ejendomme

Dagsværdien af investeringsejendomme opgøres af Danske Bank koncernens egne vurderingsmænd ud fra en systematisk vurdering, baseret på nutidsværdien af ejendommenes forventede betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav, i overensstemmelse med bilag 7 i Bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser.

Konsolidering

Danica Pension indgår, sammen med de konsoliderede virksomheder i Danica Pension koncernen, i koncernregnskabet for Danske Bank A/S, København.

Tilknyttede virksomheder

Koncernregnskabet omfatter Danica Pension og de tilknyttede virksomheder, i hvilke koncernen har bestemmende indflydelse på de økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Bestemmende indflydelse anses at foreligge, når Danica Pension er eksponeret overfor variabelt afkast fra virksomheden og samtidig direkte eller indirekte besidder over halvdelen af stemmerettighederne i virksomheden eller på anden måde har bestemmende indflydelse på de ledelsesmæssige eller driftsmæssige beslutninger, der påvirker det variable afkast.

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold. Der elimineres for interne transaktioner og mellemværender mellem koncernselskaber.

Købte virksomheder medtages fra overtagelsestidspunktet.

På overtagelsestidspunktet indregnes købte virksomheders nettoaktiver dvs. aktiver, herunder identificerbare immaterielle aktiver, fratrukket forpligtelser og eventualforpligtelser til dagsværdi, efter overtagelsesmetoden.

Hvor kostprisen overstiger dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed, indregnes forskelsbeløb som goodwill. Goodwill indregnes i den overtagne virksomheds funktionelle valuta. Hvor dagsværdien af nettoaktiverne overstiger kostpris (negativ goodwill), indregnes forskelsbeløbet som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet. Der indregnes ikke goodwill på minoritetsinteressernes andel af den overtagne virksomhed.

Solgte virksomheder medtages frem til overdragelsestidspunktet.

For en oversigt over koncernens selskaber henvises til side 74 i årsrapporten for 2017. Koncernen er ikke underlagt begrænsninger i forhold til adgangen til at disponere over koncernens aktiver eller indfrielse af koncernens forpligtelser.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede virksomheder, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Koncernen klassificerer sædvanligvis virksomheder som associerede, hvis Danica Pension direkte eller indirekte besidder mellem 20 pct. og 50 pct. af stemmerettighederne.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris. Efterfølgende sker indregning og måling efter indre værdis metode. Den forholdsmæssigt ejede andel af virksomhedernes egenkapital med tillæg af erhvervet goodwill medtages i posten "Kapitalandele af associerede virksomheder", og den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

efter skat føres i posten "Resultat af associerede virksomheder". Den forholdsmæssige andel baseres på regnskaber med balancedag højst tre måneder før koncernens balancedag og opgjort efter Danica Pensions regnskabspraksis.

Fælles kontrollerede aktiver og aktiviteter

Koncernen deltager sammen med andre pensionsselskaber i fælles aktiviteter, som administreres af Forenede Gruppeliv. Indtjening, omkostninger, aktiver og forsikringsforpligtelser m.v. fordeles til indregning hos de enkelte deltagere ud fra deres kvoteandel, som er bestemt af størrelsen af de præmier, deltageren har indtegnet i årets løb.

For fælles kontrollerede aktiver og aktiviteter indregnes en forholdsmæssig andel (svarende til pro rata konsolidering) i resultatopgørelse og balance, i overensstemmelse med relevante IFRS standarder.

Koncerninterne transaktioner

Transaktioner mellem selskaber i Danske Bank koncernen foretages på markedsmæssige vilkår og efter kontraktlig aftale mellem virksomhederne, med mindre transaktionerne er ubetydelige.

Segmentrapportering

Koncernen er i regnskabet opdelt i tre forretningssegmenter ud fra forskelle i produkter. Segmentet Traditionel omfatter traditionel livsforsikring og pension med ydelsesgarantier samt Forenede Gruppeliv, mens segmentet Markedsrenteprodukter omfatter pensionsopsparing med markedsafkast. Segmentet Syge- og ulykke omfatter skadesforsikring, som udover syge- og ulykkesforsikring består af Sundhedssikring, Kritisk sygdom og Sundhedsfremmer. Resultat før skat i segmentrapporteringen er opgjort efter samme regnskabspraksis som koncernregnskabet. Der foretages præsentationsmæssige ændringer i forhold til hovedposterne i resultatopgørelsen for koncernen til overensstemmelse med den segmentrapportering, der anvendes internt af koncernens ledelse til vurdering af indtjening og allokering af ressourcer. Ændringerne fremgår af reklassifikationskolonnen.

Transaktioner mellem segmenter afregnes på markedspriseniveau eller omkostningsdækkende basis. Centralt afholdte omkostninger i stabs-, administrations- og backoffice-funktioner fordeles til forretningsområderne ud fra forbrug og aktivitet til kalkulerede enhedspriser eller til markedspriser, hvis sådanne findes.

Der vises endvidere en geografisk segmentopdeling af præmier og aktiver, opdelt på de tre lande, som koncernen opererer i: Danmark, Sverige og Norge.

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Koncernregnskabet præsenteres i danske kroner, som er Danica Pensions funktionelle valuta. Den funktionelle valuta i koncernens enheder er valutaen i det land, hvor enheden er hjemmehørende, idet de fleste indtægter og udgifter afregnes i hjemlandets valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til enhedens funktionelle valuta til transaktionsdagens kurs. Gevinster og tab, som opstår mellem valutakursen på transaktionsdagen og afregningsdagen, indregnes i resultatopgørelsen.

På balancedagen omregnes monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta til balancedagens kurs. Valutakursreguleringer af monetære aktiver og forpligtelser, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen.

Omregning af udenlandske enheder

Aktiver og forpligtelser i udenlandske enheder omregnes til danske kroner til balancedagens kurs. Indtægter og omkostninger omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursgevinster og -tab ved omregning af nettoinvesteringen i en udenlandsk enhed indregnes i anden totalindkomst. Nettoinvesteringen omfatter udover enhedens egenkapital og goodwill tillige investeringer i den udenlandske enhed i form af efterstillet kapital.

Regnskabsmæssig sikring

Koncernen anvender derivater til sikring af renterisikoen på fastforrentede forpligtelser, som måles til amortiseret kostpris. Når visse kriterier er opfyldt, behandles den sikrede risiko regnskabsmæssigt som sikring af dagsværdi. Renterisikoen på de sikrede forpligtelser indregnes til dagsværdi som en værdiregulering af de sikrede poster. Værdireguleringen indregnes i resultatopgørelsen.

Koncernen anvender sikringsinstrumenter, der afdækker udsving i størrelsen af fremtidige pengestrømme (hedge accounting jf. IAS 39). Ændringen i dagsværdien af sikringsinstrumenter der afdækker udsving i betalingsstrømme indregnes i anden totalindkomst.

Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post og indregnes i resultatopgørelsen over den resterende løbetid.

Finansielle forpligtelser i fremmed valuta anvendes til valutakurs sikring af nettoinvestering i udenlandske enheder. Valutakursregulering, der kan henføres til sikringsforholdet, indregnes i anden totalindkomst. Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, indregnes valutakursregulering af de finansielle forpligtelser i resultatopgørelsen fra tidspunktet for sikringsforholdets ophør.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Når en udenlandsk enhed afhændes, sker der indregning i resultatopgørelsen af de beløb, som har været indregnet i anden totalindkomst i forbindelse med sikringsforholdet, herunder beløb indregnet i forbindelse med valutaomregning af den udenlandske enhed.

Danica Pension har i 2017 anskaffet sikringsinstrumenter til afdækning af indgået kontrakt om virksomhedskøb.

Forsikringskontrakter

Livsforsikringspolicerne opdeles i forsikrings- og investeringskontrakter. Forsikringskontrakter er kontrakter, som indeholder væsentlige forsikringsrisici eller giver forsikringstager ret til bonus. Investeringskontrakter er kontrakter med ubetydelig forsikringsrisiko og består af markedsrenteprodukter, hvor forsikringstageren bærer investeringsrisikoen.

Kontribution

Danica Pensions overskudspolitik er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med bekendtgørelsen om kontributionsprincippet. Bestanden af Danica Traditionel forsikringer er opdelt i fire rentegrupper, fire omkostningsgrupper og to risikogrupper.

Risikotillæg kan indregnes, så længe der er kollektivt bonuspotentiale i den enkelte gruppe.

Inden for hver rentegruppe kan tab dækkes kollektivt af gruppens kollektive bonuspotentiale, individuelle bonuspotentiale og for-tjenstmargen, før egenkapitalen dækker. Eventuelle tab på risiko- og omkostningsgrupper, der ikke kan dækkes af de enkelte grup-pers kollektive bonuspotentiale, skal dækkes af egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til kravet til tilstrækkelig kapitalgrundlag, såfremt denne over-dækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring før privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning som konsolideres i egenkapitalen eller udloddes som udbytte, men omfatter ikke indbetalt egenkapital efter privatiseringen. Sær-lige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsik-ringshensættelser":

RESULTATOPGØRELSE

Livsforsikringspræmier

Løbende præmier og engangspræmier fra forsikringskontrakter medtages i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet. Genforsik-ringsandelen af præmierne fradrages. Præmier fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen og vises i noterne.

Investeringsafkast

Indtægter fra associerede virksomheder indeholder andel af resultat efter skat af associerede virksomheder samt realiserede gevinster og tab ved salg i årets løb.

Indtægter af investeringsejendomme indeholder resultat ved drift af investeringsejendomme efter fradrag af udgift til ejendoms-administration.

Renteindtægter og udbytter m.v. indeholder renter af obligationer, andre værdipapirer, udlån og tilgodehavender. Endvidere indgår udbytte af kapitalandele, bortset fra udbytte fra tilknyttede og associerede virksomheder.

Kursreguleringer indeholder realiserede og urealiserede gevinster og tab samt valutakursreguleringer på investeringsaktiver bortset fra associerede virksomheder.

Renteudgifter indeholder renter af ansvarlige lån og øvrig gæld.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder porteføljestyriingsgebyrer til kapitalforval-tere, direkte handelsomkostninger, depotgebyrer samt egne omkostninger til administration af og rådgivning vedrørende investe-ringsaktiver.

PAL-skat

PAL-skatten udgøres af individuel PAL-skat, som beregnes af den løbende rentetilskrivning på kundernes depoter, samt institut PAL, som beregnes af henlæggelser til kollektiv bonuspotentiale m.v. PAL-skattesatsen udgør 15,3 pct.

Forsikringsydelse

Forsikringsydelse f.e.r. (for egen regning) omfatter årets udbetalte ydelse på forsikringskontrakter, efter fradrag for genforsik-ringens andel. Forsikringsydelse fra investeringskontrakter medtages direkte i balancen.

Ændring i livsforsikringshensættelser

Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r. omfatter årets ændring af livsforsikringshensættelserne brutto med fradrag for genfor-sikringens andel, bortset fra præmier og ydelse vedrørende investeringskontrakter. Såvel Traditionel som Markedsrente indgår i posten.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Ændring i kollektivt bonuspotentiale er en del af ændring i livsforsikringshensættelser og omfatter årets ændring i kollektivt bonuspotentiale for de bonusberettigede forsikringer.

Ændring i fortjenstmargen

Ændring i fortjenstmargen omfatter årets ændring i fortjenstmargen tilknyttet livsforsikring.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger

Erhvervsomkostninger omfatter periodiserede omkostninger forbundet med at erhverve og forny forsikringsbestanden. Administrationsomkostninger omfatter øvrige periodiserede omkostninger vedrørende forsikringsdriften.

Fordeling af ikke direkte henførbare omkostninger mellem erhvervelse og administration og mellem livsforsikring og syge- og ulykkesforsikring er foretaget på baggrund af fordelingsnøgler baseret på aktiviteter.

Resultatafhængig løn udgiftsføres i takt med optjeningen. En andel af årets resultatafhængige løn kan udbetales i form af betingede aktier i Danske Bank A/S.

Overført investeringsafkast

Det overførte investeringsafkast består af afkast til egenkapitalen samt afkast til syge- og ulykkesforsikring.

Syge- og ulykkesforsikring

Præmieindtægter f.e.r. medtages i resultatopgørelsen på forfaldstidspunktet. Præmieindtægter, der opgøres efter fradrag for skadesuafhængige rabatter m.v. og afgivne forsikringspræmier, er periodiseret.

Forsikringsteknisk rente, der er et beregnet renteafkast af de gennemsnitlige forsikringsmæssige hensættelser f.e.r., overføres fra investeringsafkast. Beløbet beregnes ud fra den af Finanstilsynet offentliggjorte løbetidsafhængige diskonteringsssats. Den del af forøgelsen af præmie- og erstatningshensættelserne, der kan henføres til diskontering, overføres fra præmierne/erstatningsudgifterne til modregning i den forsikringstekniske rente. Kursregulering indgår under investeringsafkast.

Erstatningsudgifter f.e.r. omfatter årets udbetalte erstatninger reguleret med ændringen i erstatningshensættelser, herunder gevinst eller tab på tidligere års hensættelser (afløbsresultat) samt ændring i risikomargen. Endvidere indgår udgifter til vurdering af skadesager, udgifter til skadesbekæmpelse samt et skøn over de forventede omkostninger i forbindelse med administration og skadebehandling af de forsikringskontrakter, som virksomheden har indgået. Derudover reguleres med ændring i risikomargen. I de samlede bruttoerstatninger modregnes genforsikringens andel.

For syge- og ulykkesforretningen opgøres fortjenstmargen uafhængig af livforretningen og med udgangspunkt i syge- og ulykkesforretningens aftaleperioder. For syge- og ulykkesforretningen er der ikke forventning om fremtidig indtjening indenfor aftaleperioderne, hvorfor fortjenstmargen er nul. Såfremt kontrakterne vurderes tabsgivende inden for garanterede aftaleperioder, hen sættes hertil.

Andre indtægter

Andre indtægter udgøres af formidlingsprovisioner.

Andre omkostninger

Omfatter omkostninger, der ikke direkte kan henføres til forsikrings- eller investeringsaktiviteter.

Skat

I resultatopgørelsen indregnes beregnet aktuel og udskudt skat af årets resultat før skat samt efterregulering af tidligere års beregnede skat. Indkomstskat af årets resultat indregnes i resultatopgørelsen på grundlag af skatereglerne i de lande, hvor Danica driver virksomhed. Skat i forbindelse med poster, der indregnes i anden totalindkomst, indregnes ligeledes i anden totalindkomst.

BALANCE

AKTIVER

Immaterielle aktiver

Goodwill

Goodwill forekommer ved overtagelse af virksomheder og består af forskelsværdien mellem kostprisen på overtagne virksomheder og dagsværdien af overtagne nettoaktiver.

Goodwill fordeles på forretningsområder, som udgør de mindste identificerbare pengestrømsgenererende enheder, svarende til den interne rapporteringsstruktur og det niveau hvorpå ledelsen overvåger investeringen. Goodwill amortiseres ikke, men for hvert forretningsområde testes for værdiforringelse en gang årligt eller hyppigere, hvis der er indikation på værdiforringelse. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af en pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver overstiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Goodwill vedrørende associerede virksomheder indregnes under "Kapitalandele i associerede virksomheder". Den samlede regnskabsmæssige værdi af kapitalandelen i den associerede virksomhed (inklusive goodwill) udgør den enhed, som testes for værdiforringelse.

Værdiforringelsestest for goodwill vedrørende dattervirksomheder baseres på indtjeningsestimater for budgetperioden efterfulgt af en terminalværdi. Budgetperioden udgør som udgangspunkt de næste 5 år. Såfremt indtjeningen ikke forventes at være normaliseret indenfor 5 år, forlænges perioden med eksplicitte indtjeningsestimater til at udgøre op til 10 år. De forventede pengestrømme tilbagediskonteres med 9 pct. efter skat, svarende til 12 pct. før skat. For goodwill i associerede virksomheder foretages værdiforringelsestesten bl.a. ud fra årsregnskaber.

Til brug ved beregning af den pengestrømsfrembringende dattervirksomheds kapitalværdi er anvendt de pengestrømme, der fremgår af de seneste bestyrelsesgodkendte budgetter og prognoser for de kommende fem regnskabsår. For regnskabsår efter budgetperioderne (terminalperioden) er der sket ekstrapolation af pengestrømmene i den seneste budgetperiode korrigeret for forventede vækstrater.

De væsentligste forudsætninger i værdiforringelsestesten er vækst i terminal periode -6 pct., og inflation 0 pct.

Domicilejendomme

Domicilejendomme er ejendomme, som Danica selv benytter til administration m.v. Afgrænsningen mellem domicil- og investeringsejendomme er nærmere beskrevet under afsnittet "Investeringsejendomme". Domicilejendomme værdiansættes til dagsværdi efter de samme principper som koncernens investeringsejendomme se afsnittet "Investeringsejendomme".

Stigningen i omvurderet værdi indregnes i anden totalindkomst medmindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen. Fald i omvurderet værdi indregnes i resultatopgørelsen medmindre faldet modsvarer en værdistigning, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst.

Afskrivning på domicilejendomme foretages lineært baseret på ejendommens forventede skrapværdi og en skønnet brugstid på 50 år.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler. Investeringsejendomme er ejendomme, som koncernen ikke selv benytter til administration m.v., da sådanne ejendomme klassificeres som domicilejendomme. Ejendomme, som indeholder elementer af både domicil- og investeringsejendomme, opdeles forholdsmæssigt på de to ejendomstyper, hvis andelen kan frasælges separat. I øvrige tilfælde klassificeres sådanne ejendomme som investeringsejendomme, med mindre omfanget af koncernens egen anvendelse udgør 10 pct. eller mere af ejendommens samlede areal.

Investeringsejendomme indregnes ved køb til kostpris inklusiv transaktionsomkostninger og måles efterfølgende til dagsværdi.

Investeringsejendomme under opførelse måles til kostpris indtil det tidspunkt, hvor dagsværdien kan måles pålideligt. Ved indikation på værdiforringelse foretages vurdering af nedskrivningsbehov og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste værdi af nettosalgsprisen og nytteværdien.

Dagsværdien af investeringsejendomme opgøres ud fra en systematisk vurdering, baseret på nutidsværdien af ejendommens forventede betalingsstrømme. Nutidsværdien opgøres ved diskontering med et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav (afkastprocent). Afkastprocenten afhænger af beliggenhed, ejendomstype og anvendelsesmulighed, indretning og vedligeholdelsesstand samt lejekontraktens løbetid, lejeregulering og lejerens bonitet.

Finansielle instrumenter generelt

Klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser samt oplysning om indregning i resultatopgørelsen af renter og værdiregulering m.v. fremgår af note 35 *finansielle instrumenter*.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen til dagsværdi, der som hovedregel svarer til kostprisen. Mellem handelsdagen og afregningsdagen indregnes ændringer i dagsværdien af det uafviklede finansielle instrument.

For porteføljer af aktiver og forpligtelser med ensartede markedsrisici og som styres på dagsværdibasis værdiansættes porteføljen med udgangspunkt i midterpriser.

Finansielle investeringsaktiver

Finansielle investeringsaktiver klassificeres på indregningstidspunktet som finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, idet disse aktiver styres på dagsværdibasis bl.a. som følge af samspillet med forsikringsforpligtelserne. Undtagelse herfra er derivater, der per definition klassificeres som handelsportefølje, og indlån i kreditinstitutter, der klassificeres som tilgodehavender.

Fastsættelse af dagsværdi er baseret på noterede markedspriser for finansielle instrumenter handlet i aktive markeder. Når der foreligger et aktivt marked, foretages værdiansættelsen derfor med udgangspunkt i senest observerede markedspris på balancedagen.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Når et finansielt instrument er noteret i et marked, som ikke er aktivt, tager værdiansættelsen udgangspunkt i den seneste transaktionspris. Der korrigeres for efterfølgende ændringer i markedsforholdene, bl.a. ved at inddrage transaktioner i lignende finansielle instrumenter, der vurderes gennemført ud fra normale forretningsmæssige overvejelser. Når der ikke findes et marked, fastsættes dagsværdien for almindelige og mere simple finansielle instrumenter, såsom rente- og valutaswaps og unoterede obligationer, efter almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder. Der anvendes markedsbaserede parametre ved værdiansættelsen.

For mere komplekse finansielle instrumenter, såsom swaptioner, andre OTC-produkter samt unoterede kapitalandele anvendes værdiansættelsesmodeller, som typisk er baseret på værdiansættelsesmetoder generelt accepteret inden for sektoren. Resultatet af værdiansættelsesmodeller er ofte udtryk for et skøn over en værdi, som ikke ud fra markedsobservationer kan fastsættes entydigt. Værdiansættelsen bliver derfor i visse tilfælde gennemført ved at inddrage risikofaktorer (likviditets- og modpartsrisiko) som yderligere parametre.

Regnskabsposten "Derivater" omfatter derivater, hvis dagsværdi er positiv, mens derivater, hvis dagsværdi er negativ, indgår under posten "Anden gæld".

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter klassificeres på indregningstidspunktet som finansielle aktiver designet til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen, på grund af samspillet med de tilhørende forpligtelser.

Når der foreligger et aktivt marked, anvendes den noterede officielle kurs på balancedagen. Hvis noterede kurser på et aktivt marked ikke findes, fastsættes dagsværdien ved anvendelse af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, efter samme principper, som beskrevet for finansielle investeringsaktiver.

Tilgodehavender

Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser vises opdelt på præmiehensættelser, livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser.

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket normalt svarer til pålydende værdi med fradrag af eventuel nedskrivning til imødegåelse af tab.

FORPLIGTELSE OG EGENKAPITAL

Præmiehensættelser

Præmiehensættelserne vedrører syge- og ulykkesforsikringer og afsættes svarende til den del af de opkrævede præmier, hvis risikoperiode er påbegyndt inden regnskabsperiodens udgang og skal udgøre den andel af modtagne og tilgodehavende bruttopræmier, der svarer til den del af risikoperioden, der forløber efter balancedagen.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne opgøres for hver forsikring på basis af en nul kuponrentestruktur. Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne anvendes forudsætninger om den forventede fremtidige dødelighed, invaliditetshyppighed samt forudsætninger om omskrivning til fripolice og tilbagekøb. Forventninger til den fremtidige dødelighed baseres på Finanstilsynets benchmark, mens de øvrige forventninger er fastlagt på baggrund af erfaringer fra den eksisterende bestand af forsikringer. Der tillægges en risikomargen, som er fastlagt ved anvendelse af en margin på dødelighedsintensiteterne og intensiteterne vedrørende omskrivning til fripolice og tilbagekøb. Risikomargenen er det beløb, som der på markedet må forventes at skulle betales til en erhverver af policen, for at denne vil påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle policen afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over de betalingsstrømme, der afvikler policen.

Særlige overskudsandele for regnskabsåret indregnes løbende i livsforsikringshensættelserne.

Livsforsikringshensættelserne opdeles i garanterede ydelser inkl. risikomargen, individuelle bonuspotentialer og kollektive bonuspotentialer.

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser, der er garanteret forsikringstagerne. Garanterede ydelser er beregnet som nutidsværdien af de aktuelt garanterede ydelser tillagt nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration og med fradrag af nutidsværdien af de fremtidige præmier.

Individuelle bonuspotentialer omfatter forpligtelser til at yde bonus over tid. Individuelt bonuspotentiale opgøres for bestanden af bonusberettigede forsikringer, som forskellen mellem forsikringstagerens opsparing fratrukket nutidsværdien af policens garanterede ydelser. Derudover fratrækkes fortjenstmargenen. Bonuspotentialet kan ikke være negativt.

Kollektivt bonuspotentiale er den del af værdien af forsikringstagernes bonusret, der ikke er indeholdt i forsikringstagernes opsparing. Hvis det individuelle bonuspotentiale er nul, vil eventuelt fortjenstmargenen, der ikke er indeholdt i det individuelle bonuspotentiale, blive finansieret af det kollektivt bonuspotentiale.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Hvis en rentegruppens realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, anvendes individuelle bonuspotentiale og fortjenstmargen hørende til gruppens forsikringer. Yderligere tab dækkes af egenkapitalen.

Hensættelser til kollektivt bonuspotentiale omfatter forsikringstagerens andel af realiseret resultat for bonusberettigede forsikringer, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte forsikringstager.

Hensættelserne til markedsrente produkterne opgøres til dagsværdi med udgangspunkt i den enkelte forsikrings andel af de tilknyttede investeringsforeninger og under hensyntagen til indgåede garantier. For den del af forsikringerne, der er tegnet med garanti, opgøres værdien af garanterede ydelser på basis af de til Finanstilsynet anmeldte opgørelsesgrundlag.

Overførsler mellem aktiver tilknyttet kundemidler og egenkapitalmidler gennemføres til dagsværdi. Forskellen mellem dagsværdi og regnskabsmæssig værdi vedrørende overførte aktiver indregnes i kollektivt bonuspotentiale med modpost direkte på egenkapitalen.

Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter

Fortjenstmargen er nutidsværdien af den endnu ikke indtjente fortjeneste udover betalingen for egenkapitalens risiko på kontrakterne, og som forventes indregnet i resultatopgørelsen i takt med, at der ydes forsikringsdækning og eventuelle andre ydelser under kontrakten.

For kontrakter underlagt kontribution bestemmes fortjenstmargen med udgangspunkt i det anmeldte risikotillæg for rentegrupperne. Dette risikotillæg består af en del, som afspejler indtjening og en del, som afspejler egenkapitalens risiko. Sidstnævnte opgøres ud fra selskabets egen vurdering af egenkapitalens risiko. Fortjenstmargen opgøres alene ud fra den del, der afspejler indtjeningen og er opgjort til 0,1 pct.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelserne udgør et skøn over forventede udbetalinger samt forfaldne, endnu ikke udbetalte forsikringsydelser for koncernens syge- og ulykkesforsikringer. Hensættelserne afvikles som løbende udbetalinger, og forpligtelsen opgøres som nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger inklusiv omkostninger til afvikling af erstatningsforpligtelserne.

Risikomargen på skadesforsikringskontrakter

På skadeskontrakterne tillægges en risikomargen, som er fastlagt ved anvendelse af en margin på intensiteterne vedrørende reaktivering og genoptagelse af skader. Risikomargenen er det beløb, som der på markedet må forventes at skulle betales til en erhverver af policen, for at denne vil påtage sig risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle policen afviger fra nutidsværdien af bedste skøn over de betalingsstrømme, der afvikler policen.

Hensættelser til bonus og præmierabatter

Hensættelsen til bonus og præmierabatter er beløb, der tilfalder forsikringstagerne som følge af et gunstigt skadeforløb for indværende eller tidligere år.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat opgøres ud fra gældsmetoden på alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssige værdier på aktiver og forpligtelser. Udskudt skat indregnes i balancen under posterne "Udskudte skatteaktiver" og "Udskudte skatteforpligtelser" på grundlag af gældende skattesatser.

Skatteaktiver vedrørende uudnyttede underskud og skattefradrag indregnes alene i udskudt skat, hvis det er sandsynligt at sådanne underskud og skattefradrag kan udnyttes.

Gældsposter

Derivater måles til dagsværdi. Derivater med negativ dagsværdi indgår under posten "Anden gæld". Øvrige gældsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket normalt svarer til pålydende værdi.

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er efterstillede kapitalindskud, der omfatter udstedte obligationer. I tilfælde af likvidation eller konkurs kan ansvarlig lånekapital først gøres gældende efter de almindelige kreditorkrav. Den ansvarlige lånekapital indgår i koncernens kapitalgrundlag.

Ansvarlig lånekapital måles til amortiseret kostpris suppleret med dagsværdien af den sikrede renterisiko, jf. afsnittet om regnskabsmæssig sikring.

Egenkapital

Valutaomregningsreserve

Valutaomregningsreserven omfatter omregningsdifferencer opstået ved omregning af resultat og nettoinvestering for udenlandske enheder fra deres funktionelle valutaer til danske kroner. Derudover indgår valutakursregulering af finansielle forpligtelser, klassificeret som regnskabsmæssig sikring af nettoinvesteringen i udenlandske enheder.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Andre henlæggelser

Akkumulerede resultater i dattervirksomheder indregnes under andre henlæggelser, når moderselskabet er et skadesforsikrings-selskab. Valutaomregningsreserven skal vises særskilt i henhold til IFRS, men er en del af andre henlæggelser i henhold til Finans-tilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser.

Opskrivningshenlæggelse

Opskrivningshenlæggelsen omfatter værdiregulering af domicilejendomme til dagskurs med fradrag af akkumulerede afskrivnin-ger. Den del af værdireguleringen, som skal henføres til bonusberettigede forsikrings- og investeringskontrakter, overføres til kollektivt bonuspotentiale.

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve i egenkapitalen. Ud-bytte indregnes som en forpligtelse, når generalforsamlingens beslutning foreligger.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen for koncernen er opstillet efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat før skat og viser koncernens pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter samt årets forskydning i likvider. Likvider består af "Likvide beholdninger" samt "Indlån i kreditinstitutter".

Nøgletal

Koncernens nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser. De eksakte formler for beregningerne forefindes i regnskabsbekendtgørelsen. Afkastnøgletallene er beregnet som sammenvægtede afkast.

Femårsoversigten på side 11 består af følgende nøgletal:

1. Afkastpct. relateret til gennemsnitsrenteprodukter
2. Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter
3. Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter
4. Omkostningsprocent af hensættelser
5. Omkostninger pr. forsikret
6. Egenkapitalforrentning efter skat
7. Solvensdækning

Nedenfor er beskrevet på hvilket grundlag de enkelte nøgletal beregnes:

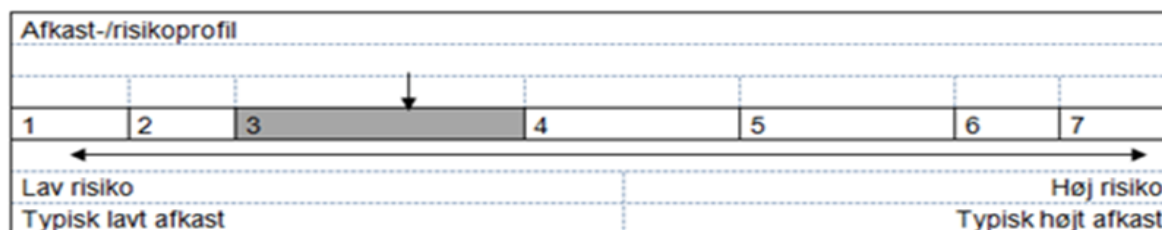
1. Det investeringsafkast, der relaterer sig til gennemsnitsrenteprodukter sat i forhold til de gennemsnitlige livsforsikringshensættelser og fortjenstmargen for gennemsnitsrenteprodukter.
2. Det investeringsafkast, der relaterer sig til markedsrenteprodukter sat i forhold til de gennemsnitlige livsforsikringshensæt-telser og fortjenstmargen for markedsprodukter. Beløb vedrørende markedsrenteprodukter, hvor forsikringstagerne selv vælger aktiverne, medregnes ikke.
3. Nøgletallet opgøres som standardafvigelsen (SD) på det månedlige afkast relateret til markedsrenteprodukter over de sene-ste 36 måneder ved anvendelse af følgende skala fra 1 til 7:

Risikoklasse	Pct.	
	SD ≥	SD <
1,000	0,00	0,50
2,000	0,50	2,00
3,250	2,00	3,00
3,500	3,00	4,00
3,750	4,00	5,00
4,250	5,00	6,70
4,500	6,70	8,34
4,750	8,34	10,00
5,250	10,00	11,67
5,500	11,67	13,33
5,750	13,33	15,00
6,000	15,00	25,00
7,000	25,00	

Standardafvigelsen konverteres til en risikokategori ved anvendelsen af følgende skala:

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

4. Erhvervs- og administrationsomkostninger for livforretningen sat i forhold til de gennemsnitlige retrospektive hensættelser (se nedenfor).
5. Erhvervs- og administrationsomkostninger for livforretningen sat i forhold til det gennemsnitlige antal forsikrede jf. præmienoten. Antal forsikrede for gruppelev vægter kun 10 pct.
6. Resultat efter skat sat i forhold til den gennemsnitlige egenkapital.
7. Solvensdækning opgøres som forholdet mellem det kapitalgrundlag, der i henhold til gældende regler var til rådighed for dækning af det solvenskapitalkrav (SCR), der var gældende ved regnskabsårets udgang, opgjort i procent.

Nøgletal for Syge- og Ulykke:

1. **Bruttoerstatningsprocent:** Forholdet mellem erstatningsudgifter og præmieindtægter i skadesforsikring. Præmieindtægterne reduceres med bonus og præmierabatter og tillægges periodens ændring i fortjenstmargen og i risikomargen.
2. **Bruttoomkostningsprocent:** Forholdet mellem forsikringsmæssige driftsomkostninger og præmieindtægter i skadesforsikring. Præmieindtægterne reduceres med bonus og præmierabatter og tillægges periodens ændring i fortjenstmargen og i risikomargen. De forsikringsmæssige driftsomkostninger opgøres som summen af resultatposterne Erhvervsomkostninger og Administrationsomkostninger.
3. **Combined ratio:** Summen af erstatningsprocenten og omkostningsprocenten.
4. **Operating ratio:** Beregnes som combined ratio, men baseret på erstatnings-, omkostnings- og nettogenforsikringsprocenter, hvor det allokerede investeringsafkast, svarende til det beløb, der er opført under forsikringsteknisk rente i resultatopgørelsen er lagt til præmieindtægter i nævneren.
5. **Relativt afløbsresultat:** Afløbsresultatet, i forhold til de primohensættelser, det vedrører.

Retrospektive hensættelser

Indbetalte præmier med fradrag af udbetalte ydelser, betaling for omkostninger, regulering for risiko og med tillæg af tilskrevet rente m.v. på den enkelte forsikring i princippet svarende til forsikringstagernes depoter.

Merhensættelser

Merhensættelser dækker over ekstra hensættelser som følge af et renteniveau, der er lavere end de grundlagsrenter, som ydelserne er beregnet på samt ekstra hensættelser til dødelighed m.v. Begrebet svarer til regnskabsbkendtgørelsens 'Akumuleret værdiregulering'.

Beretning

I beretningen på side 4 indgår tabellen Danica Pension Koncernens resultat før skat. Nedenfor er posterne i denne opstilling forklaret:

Forsikringsresultat, Traditionel. Posten indeholder risikoforretning fra den traditionelle forretning (gennemsnitsrentemiljø) i Danmark. Endvidere indeholder posten porteføljeopbehold for kapitalforvaltning i relation til det traditionelle miljø.

Forsikringsteknisk resultat, Markedsrenteprodukter. Posten indeholder resultat fra forsikringsdriften af markedsrenteprodukter solgt i Danmark, Sverige og Norge. Endvidere indeholder posten porteføljeopbehold for kapitalforvaltning relateret til markedsrenteprodukter.

Syge- og ulykkes resultat (før investeringsafkast). Posten indeholder forsikringsteknisk resultat før investeringsafkast af produkterne tab af erhvervssevne, sundhedssikring, kritisk sygdom og tilsvarende produkter solgt i Danmark, Sverige og Norge.

Resultat af forsikringsvirksomhed. Posten udgør en sum af de 3 ovenstående poster og udtrykker et forsikringsteknisk resultat der ikke er påvirket af investeringsafkastet.

Investeringsafkast. Posten indeholder investeringsafkast fra allokerede aktiver til egenkapital og Syge- og Ulykke.

Overført fra skyggekonto. Posten indeholder en hidtil tilgodehavende risikoforretning fra 2015, som herefter er fuldt indtægtsført.

Udlæg fra omkostnings- og risikogrupper. Posten indeholder tilbagebetalt udlæg fra omkostnings og risikogrupperne fra 2016.

Særlige overskudsandele. Der henvises til afsnittet i regnskabspraksis omkring kontribution.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Kommende standarder og fortolkningsbidrag

International Accounting Standards Board (IASB) har udsendt en række ændringer af de internationale regnskabsstandarder, ligesom International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) har udsendt en række fortolkningsbidrag, der endnu ikke er trådt i kraft. Ingen af disse forventes at få væsentlig indflydelse på koncernens regnskabsafslæggelse for 2018 eller 2019. I det følgende er omtalt de standarder og fortolkningsbidrag, som forventes at få indflydelse på koncernens regnskabsafslæggelse.

IFRS 9, Financial Instruments

Der er åbnet mulighed for at udskyde IFRS 9 til 2021, men IFRS 9 kan implementeres 1. januar 2018. Koncernen har besluttet, at implementere IFRS 9 fra 1. januar 2018. Implementeringen af IFRS 9 vil ikke medføre nævneværdig påvirkning af resultat eller egenkapital. Notekrav vil dog øges som følge af IFRS 9.

IFRS 15, Revenue from Contracts with Customers

IASB har udsendt IFRS 15 benævnt "Revenue from Contracts with Customers", som skal erstatte principperne i IAS 18 og andre standarder om indtægtsindregning. IFRS 15 skal implementeres 1. januar 2018. IFRS 15 gælder kun hvor andre IFRS'er ikke er gældende, dvs. f.eks. ikke for forsikringskontrakter. I henhold til IFRS 15 skal indtægter indregnes i takt med, at forpligtelserne i henhold til kontrakten opfyldes. Implementeringen af IFRS 15 vil ikke medføre nævneværdig påvirkning af resultat eller egenkapital.

IFRS 16, Leases

IASB har udstedt IFRS 16 Leases, der træder i kraft 1. januar 2019. Danica koncernen har begrænsede leasede aktiver. De største ændringer forventes derfor at være i balancen, hvor leasede aktiver skal vises som et aktiv og en gæld. Lejemål vil i visse tilfælde falde ind under IFRS 16. Implementeringen af IFRS 16 vil ikke medføre nævneværdig påvirkning af resultat eller egenkapital.

IFRS 17, Insurance Contracts

IFRS 17, som endnu ikke er godkendt af EU, skal implementeres 1. januar 2021. IFRS 17 skal erstatte den nuværende IFRS 4. Det er Danicas forventning, at denne standard kan få stor betydning for den fremtidige regnskabsafslæggelse, da standarden definerer nye regler for opgørelse af hensættelser og præsentation i resultatopgørelse og balance. Danica har derfor igangsat en foranalyse, der skal kortlægge betydningen for Danicas regnskab.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

2 FORRETNINGSSEGMENTER

Koncernens forretningssegmenter er opdelt ud fra forskelle i produkter. Segmentet Traditionel omfatter traditionel livsforsikring og pension med ydelsesgarantier samt Forenede Gruppeliv, mens segmentet Markedsrente omfatter pensionsopsparing med markedsafkast. Segmentet Syge- og ulykke omfatter syge- og ulykkesforsikring i Liv.

FORRETNINGSSEGMENTER 2017	Traditionel	Markeds- rente	Syge- og ulykke	I alt	Reklassi- fikation	Koncern
Bruttopræmier	3.489	35.100	1.039	39.628	-271	39.357
Bruttopræmier fra eksternt salg	3.489	35.100	1.039	39.628	-271	39.357
- Bruttopræmier på investeringskontrakter	-	-13.626	-	-13.626	-	-13.626
Bruttopræmier i resultatopgørelsen	3.489	21.474	1.039	26.002	-271	25.731
Investeringsafkast allokeret til forsikringsresultat	3.135	13.674	-	16.809	587	17.396
Forsikringsydelse	-11.472	-10.109	-1.222	-22.803	271	-22.532
Ændring i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	6.360	-24.465	42	-18.063	-141	-18.204
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-398	-801	-86	-1.285	7	-1.278
Resultat af genforsikring	-18	-8	-10	-36	-	-36
Andre indtægter, netto	81	766	5	852	-667	185
Forsikringsresultat	1.177	531	-232	1.476	-214	1.262
Ændring i skyggekonto	85	-	-	85	-85	0
Særlige overskudsandele	-230	-	-	-230	230	0
Investeringsresultat, egenkapital	10	-3	-	7	156	163
Investeringsresultat, syge- og ulykke	-	-	87	87	-87	0
Resultat før skat	1.042	528	-145	1.425	0	1.425
Øvrige segmentoplysninger:						
Renteindtægter	7.364	386	162	7.912		
Renteudgifter	-3.677	-74	-22	-3.773		
Resultat af associerede virksomheder, indre værdi	447	-	-	447		

Danica Pension koncernen har ingen kunder, som bidrager med 10 pct. eller mere af indtægterne.

FORRETNINGSSEGMENTER 2016

Bruttopræmier	4.209	28.433	1.042	33.684	-220	33.464
Bruttopræmier fra eksternt salg	4.209	28.433	1.042	33.684	-220	33.464
- Bruttopræmier på investeringskontrakter	-	-9.061	-	-9.061	-	-9.061
Bruttopræmier i resultatopgørelsen	4.209	19.372	1.042	24.623	-220	24.403
Investeringsafkast allokeret til forsikringsresultat	8.666	9.215	-	17.881	334	18.215
Forsikringsydelse	-11.774	-9.446	-1.170	-22.390	220	-22.170
Ændring i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	757	-18.658	71	-17.830	-61	-17.891
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-403	-750	-95	-1.248	7	-1.241
Resultat af genforsikring	-4	-4	28	20	-	20
Andre indtægter, netto	-	793	-	793	-476	317
Forsikringsresultat	1.451	522	-124	1.849	-196	1.653
Ændring i skyggekonto	279	-	-	279	-279	0
Særlige overskudsandele	-340	-	-	-340	340	0
Investeringsresultat, egenkapital	151	-	-	151	157	308
Investeringsresultat, syge- og ulykke	-	-	24	24	-24	0
Resultat før skat	1.541	522	-100	1.963	-2	1.961
Øvrige segmentoplysninger:						
Renteindtægter	7.389	181	11	7.581		
Renteudgifter	-2.926	-15	-3	-2.944		
Resultat af associerede virksomheder, indre værdi	229	-	-	229		

Danica Pension koncernen har ingen kunder, som bidrager med 10 pct. eller mere af indtægterne.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.		2017	2016	
2					
	fortsat				
	GEOGRAFISK FORDELING				
	Præmieindtægter fra eksterne kunder medtages i det land, hvor kontrakten er solgt.				
	Aktiver omfatter alene immaterielle aktiver, materielle aktiver, investeringsejendomme og kapitalandele i associerede virksomheder i henhold til IFRS og giver ikke et brugbart billede af koncernens aktiver til ledelsesmæssige formål.				
	Goodwill er fordelt til det land, hvor aktiviteten udføres, mens de øvrige aktiver er fordelt på baggrund af placering.				
		Præmier eksterne kunder	Aktiver		
		2017	2016	2017	2016
	Danmark	24.277	22.110	23.940	25.758
	Sverige	12.722	9.168	-	-
	Norge	2.358	2.187	84	84
	I alt	39.357	33.465	24.024	25.842
3	BRUTTOPRÆMIER, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter				
	Direkte forsikringer:				
	Løbende præmier		14.620	13.856	
	Engangspræmier		23.698	18.567	
	Direkte forsikringer i alt		38.318	32.423	
	Bruttopræmier i alt		38.318	32.423	
	I ovenstående bruttopræmier udgør de indbetalte præmier på investeringskontrakter, som ikke indgår i resultatopgørelsen:				
	Løbende indbetalinger		1.445	1.253	
	Engangsindbetalinger		12.181	7.808	
	Indbetalinger i alt		13.626	9.061	
	Bruttopræmier i resultatopgørelsen i alt		24.692	23.362	
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter tegningsforhold:				
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold		30.336	26.417	
	Individuelt tegnede forsikringer		6.432	4.575	
	Gruppelivsforsikringer		1.550	1.431	
	I alt		38.318	32.423	
	Antal forsikrede, direkte forsikringer (1.000 stk.):				
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold		528	504	
	Individuelt tegnede forsikringer		404	402	
	Gruppelivsforsikringer		458	433	
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter bonusforhold:				
	Forsikringer med bonusordninger		3.489	4.210	
	Forsikringer uden bonusordninger		199	196	
	Forsikringer med egen investeringsrisiko		34.630	28.017	
	I alt		38.318	32.423	
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:				
	Danmark		23.061	20.893	
	Andre EU-lande		15.163	9.380	
	Øvrige lande		94	2.150	
	I alt		38.318	32.423	

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
4	INDTÆGTER AF INVESTERINGSEJENDOMME		
	Lejeindtægter	1.274	1.397
	Driftsomkostninger	-299	-468
	Driftsomkostninger, ikke udlejede ejendomme	-136	-
	I alt	839	929
	Udlejning af investeringsejendomme sker som operationel leasing. En del af leasingkontrakterne er uopsigelige for lejer i en årrække.		
	Årets lejeindtægter fra uopsigelige kontrakter udgør	2.649	3.402
	Løbetidsfordeling af minimumsleasingsydelser for uopsigelige kontrakter:		
	Op til 1 år	932	1.082
	1 - 5 år	1.321	1.571
	Over 5 år	396	749
	I alt	2.649	3.402
5	RENTEINDTÆGTER OG UDBYTTE		
	Renteindtægter af aktiver til dagsværdi	7.856	7.552
	Renteindtægter af aktiver til amortiseret kostpris	56	30
	Udbytte	2.122	1.951
	Indeksregulering	163	52
	I alt	10.197	9.585
6	KURSREGULERINGER		
	Domicilejendomme	-7	-
	Investeringsejendomme	237	708
	Kapitalandele	7.321	5.416
	Investeringsforeningsandele	4.895	3.760
	Obligationer	-868	4.703
	Andre udlån	170	-166
	Indlån i kreditinstitutter	-61	152
	Derivater	2.398	-85
	Øvrige	-427	71
	Kursreguleringer i alt	13.658	14.559
7	RENTEUDGIFTER		
	Renteudgifter af aktiver til dagsværdi	-3.570	-2.751
	Renteudgifter af aktiver til amortiseret kostpris	-203	-193
	I alt	-3.773	-2.944
8	UDBETALTE YDELSER		
	Direkte forsikringer:		
	Forsikringssummer ved død	-834	-600
	Forsikringssummer ved invaliditet	-231	-229
	Forsikringssummer ved udløb	-1.026	-1.069
	Pensions- og renteydelser	-7.055	-7.047
	Tilbagekøb	-11.147	-11.155
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-1.015	-899
	Direkte forsikringer i alt	-21.308	-20.999
	Invaliditetsbegrænsende udgifter	-1	-1
	Udbetalte ydelser i alt	-21.309	-21.000

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
9	FORSIKRINGSMÆSSIGE DRIFTSOMKOSTNINGER		
	Provisioner for direkte forsikringer udgør	-334	-289
	Honorar til generalforsamlingsvalgt revision udgør:		
	Honorar til Deloitte:		
	Lovpligtig revision af årsregnskab	-1,3	-1,2
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-0,7	-0,9
	Skatterådgivning	-	-0,1
	Andre ydelser	-3,1	-0,1
	I alt	-5,1	-2,3
	Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til koncernen består af review af mellembalancer af datterselskaber i forbindelse med udlodning af ekstraordinær udbytte, diverse lovpligtige erklæringer samt aktuar-, skatte- og regnskabsmæssig finansiel due diligence i forbindelse med Danicas opkøb af SEB		
	Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i året	649	716
	Antal heltidsbeskæftigede ultimo året	619	675
	Personaleudgifter:		
	Lønninger	-427	-496
	Aktiebaseret vederlæggelse	-3	-9
	Pensioner	-76	-74
	Andre udgifter til social sikring og afgifter	-74	-73
	Andet	-37	-50
	Personaleudgifter optjent i alt	-617	-702
	En uddybende beskrivelse af koncernens lønpolitik og udbetalte lønninger findes i "Aflønningsrapport 2017", som er tilgængelig på hjemmesiden www.danicapension.dk . Aflønningsrapport 2017 er ikke omfattet af revision.		
	Alle koncernens pensionsordninger er bidragsbaserede, hvor der sker indbetalinger til forsikringselskaber, væsentligst Danica. Disse udgiftsføres løbende.		
	Pensionsordninger		
	Bidragsbaserede pensionsomkostninger, eksterne	-12	-5
	Bidragsbaserede pensionsomkostninger, interne	-64	-69
	I alt	-76	-74
	Bestyrelseshonorarer (t.kr.)		
	Kim Andersen	-340	-340
	Thomas Falck	-150	-150
	Charlott Due Pihl	-150	-150
	Henrik Nielsen (indtrådt 8.3.2016)	-150	-150
	Ib Katznelson	-150	-150
	Honorarer i alt	-940	-940
	Heraf udvalgshonorarer	-190	-190

Danicas bestyrelse aflønnes med et fast honorar. Ud over det faste honorar ydes et udvalgshonorar til medlemmerne af bestyrelsens udvalg.

Som medlem af bestyrelsen eller direktionen i andre selskaber i Danske Bank koncernen har Thomas F. Borgen optjent 17,4 mio. kr. (2016 18,0 mio. kr.), Tonny Thierry Andersen optjent 10,1 mio. kr. (2016 10,8 mio. kr.) Jacob Aarup-Andersen optjent 8,6 mio. kr. Henrik Ramlau-Hansen optjent (2016 2,4 mio. kr.) og Kim Andersen optjent 0,3 mio. kr. (2016 0,3 mio. kr.) i samlet vederlag fra disse selskaber.

Der udbetales kun bestyrelseshonorar til ansatte i Danske Bank koncernen, som er medarbejdervalgte.

Vederlag til andre væsentlige risikotagere

Koncernen har for 2017 afholdt vederlag for i alt 32,2 mio. kr. til 31 væsentlige risikotagere (2016 35,5 mio. kr. til 33 væsentlige risikotagere). Vederlaget fordeler sig med fast vederlag 29,4 mio. kr. (2016 33,0 mio. kr.) og variabelt vederlag 2,8 mio. kr. (2016 2,5 mio. kr.).

Koncernen har ingen pensionsforpligtelse over for andre væsentlige risikotagere, idet disses pension er afdækket ved indbetaling til bidragsbaseret ordning gennem pensionsforsikringselskab.

Aflønningsrapporten forventes færdig sidst i februar 2018. Aflønningsrapporten vil blive offentliggjort i marts 2018, og vil indeholde yderligere informationer om risikotageres aflønning. Aflønningsrapporten er tilgængelig på www.danicapension.dk/organisation/aflønning.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr. 2017 2016

9
fortsat

Direktionens vederlæggelse 2017

	Kontraktligt vederlag	Pension	Variabelt kontant vederlag	Variabelt aktiebaseret vederlag	
Per Klitgård	-4,7	-0,4	-0,5	-0,5	-6,1
Claus Harder	-3,9	-0,6	-	-	-4,5
Anders Svennesen	-3,5	-0,7	-0,6	-0,6	-5,4
Lars Ellehave-Andersen	-3,4	-0,6	-0,4	-0,4	-4,8
I alt optjent	-15,5	-2,3	-1,5	-1,5	-20,8
I alt udbetalt					-25,5

Direktionens kontrakter opfylder lovkrav, der er trådt i kraft pr. 1. januar 2011, til aftaler om variabel løn i finansielle virksomheder.

Direktionens vederlæggelse 2016

	Kontraktligt vederlag	Pension	Variabelt kontant vederlag	Variabelt aktiebaseret vederlag	
Per Klitgård	-4,5	-0,4	-0,8	-0,8	-6,5
Claus Harder*	-3,3	-0,5	-	-	-3,8
Jesper Winkelmann	-8,7	-0,5	-0,5	-0,4	-10,1
Jacob Aarup-Andersen	-1,1	-	-	-	-1,1
Anders Svennesen*	-3,0	-0,6	-0,7	-0,6	-4,9
Lars Ellehave-Andersen	-1,4	-0,3	-0,2	-0,2	-2,1
I alt optjent	-22,0	-2,3	-2,2	-2,0	-28,5
I alt udbetalt					-18,8

* Claus Harder indgår i direktionen pr. 1. marts 2016 og Lars Ellehave-Andersen indgår pr. 1. august 2016

Per Klitgård kan opsige sin stilling med 6 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Per Klitgård med 12 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Jesper Winkelmann er fratruddet d. 31. august 2016

Claus Harder kan opsige sin stilling med 3 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Claus Harder med 8 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Jacob Aarup-Andersen stoppede i Danica 31. marts 2016 for at tiltræde en stilling som økonomidirektor i Danske Bank.

Anders Svennesen kan opsige sin stilling med 3 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Anders Svennesen med 8 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Lars Ellehave-Andersen kan opsige sin stilling med 3 måneders varsel.

Danica Pension kan opsige Lars Ellehave-Andersen med 8 måneders varsel. Der udbetales ikke særskilt fratrædelsesgodtgørelse.

Aktiebaseret vederlæggelse

Per Klitgård har i forbindelse med indgåelse af ansættelsesaftale fået et engangsvederlag på 2,5 mio. kr., der baseret på gennemsnitskursen på tildelingstidspunktet er omregnet til 32.208 Danske Bank aktier, hvoraf 1/3 var bundet til 1. oktober 2012, medens de resterende 2/3 var bundet til 1. oktober 2014.

Med virkning fra 2010 er en andel af den variable aflønning til direktionen samt udvalgte chefer og specialister tildelt i form af betingede aktier.

Betingede aktier i Danske Bank er til disposition op til fem år fra tildeling under forudsætning af, at medarbejderen ikke har opsagt sin stilling, bortset fra ved pensionering. For betingede aktier optjent i 2012-2017 er der, udover uopsagt stilling, tilknyttet krav om, at koncernen som helhed og den konkrete afdeling, som medarbejderen er ansat i, opnår et vist resultat de næste 4 år.

Dagsværdien af de betingede aktier opgøres som aktiernes kursværdi fratrukket medarbejdernes betaling, hvis nogen.

Indre værdi af betingede aktier udgiftsføres i optjeningsåret, mens tidsværdien periodiseres over den resterende serviceperiode, svarende til bindingsperioden på op til 4 år.

Danica har afdækket aktiekursrisikoen.

Det endelige antal betingede aktier, som tildeles for 2017, bestemmes ved udgangen af februar 2018.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

9
fortsat

Aktiebaseret vederlag

Betingede aktier	Antal			Egenbetaling kurs (kr.)	Udstedelse	Dagsværdi (DV)	
	Direktion	Øvrige medarbejdere	I alt			Ultimo	Ultimo
Tildeling 2012							
Primo 2016	3.626	0	3.626	0,0-0,9	0,3		0,7
Disponeret 2016	-2.641	-	-2.641	0,9	-	-	-
Fortabt 2016	-	-	0	-	-	-	-
Ultimo 2016	985	0	985	0,0	0,1		0,2
Disponeret 2017	-985	-	-985	0,0	-	-	-
Fortabt 2017	-	-	0	-	-	-	-
Øvrige ændringer 2017	-	-	0	-	-	-	-
Ultimo 2017	0	0	0		0,0		0,0
Tildeling 2013							
Primo 2016	4.047	9.296	13.343	0,0-1,1	1,4		2,5
Disponeret 2016	-4.683	-8.828	-13.511				-
Fortabt 2016	-	-	0				-
Øvrige ændringer 2016	3.574	1.109	4.683				
Ultimo 2016	2.938	1.577	4.515	0,0-1,1	0,6		1,0
Disponeret 2017	-2.938	-1.109	-4.047				-
Fortabt 2017	-	-468	-468				-
Ultimo 2017	0	0	0	0,0-1,1	0,0		0,0
Tildeling 2014							
Primo 2016	2.051	7.138	9.189	0,0-1,4	1,3		1,7
Fortabt 2016	-	-1.453	-1.453				-
Øvrige ændringer 2016	2.625	843	3.468				
Ultimo 2016	4.676	6.528	11.204		1,3		1,7
Disponeret 2017	-	-2.239	-2.239				-
Fortabt 2017	-	-	0				-
Ultimo 2017	4.676	4.289	8.965	0,0-1,4	1,2		2,2
Tildeling 2015							
Primo 2016	2.888	3.483	6.371	0,0-1,7	1,2		1,3
Disponeret 2016	-	-	0	1,7	-		-
Fortabt 2016	-	-552	-552				-
Øvrige ændringer 2016	1.301	704	2.005				
Ultimo 2016	4.189	3.635	7.824	0,0-1,7	1,3		1,7
Ultimo 2017	4.189	3.635	7.824	0,0-1,7	1,3		1,9
Tildeling 2016							
Tildelt 2016	5.576	10.461	16.037	0,0	2,9		3,4
Disponeret 2016	-5.509	-5.258	-10.767	0,0	-		-
Fortabt 2016	-	-1.418	-1.418				-
Øvrige ændringer 2016	7.272	411	7.683				
Ultimo 2016	7.339	4.196	11.535	0,00	2,1		2,5
Øvrige ændringer 2017	-	272	272				
Ultimo 2017	7.339	4.468	11.807	0,0	2,2		2,9
Tildeling 2017							
Tildelt 2017	7.874	10.565	18.439	0,0	7,6		7,7
Disponeret 2017	-3.338	-3.036	-6.374				-
Fortabt 2017	-	-650	-650				-
Ultimo 2017	4.536	6.879	11.415	0,00	4,7		4,8

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

9
fortsat

Direktionens beholdninger og dagsværdi heraf ultimo 2017

Tildelingsår	2014-2017	
	Antal	DV
Per Klitgård	6.070	1,5
Claus Harder	11.057	2,7
Lars Ellehave-Andersen	536	0,1
Anders Svennesen	3.077	0,7

På de tidspunkter, hvor de betingede aktier i 2017 blev stillet til medarbejdernes disposition, var børskursen i gennemsnit 241,5.

Direktionens beholdninger og dagsværdi heraf ultimo 2016

Tildelingsår	2012-2016	
	Antal	DV
Per Klitgård	8.002	1,7
Claus Harder	10.678	2,3
Anders Svennesen	1.447	0,3

På de tidspunkter, hvor de betingede aktier i 2016 blev stillet til medarbejdernes disposition, var børskursen i gennemsnit 190,3.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
10	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Afløbsresultat vedrørende tidligere år i alt:		
	Brutto	-5	-5
	For egen regning	19	-1
	Beregning af forsikringsteknisk rente samt investeringsafkast:		
	Forsikringsteknisk rente, beløb	89	88
	Diskontering erstatningshensættelse	-208	-169
	Diskontering stigende risiko med alder	-6	-7
	Forsikringsteknisk rente f.e.r. - efter diskontering	-125	-88
	Investeringsafkast fordelt til syge- og ulykkesforsikring	298	410
	Kursregulering erstatningshensættelser	2	-210
	Investeringsafkast i alt, inkl. kursreguleringer	300	200
	Heraf overført til forsikringsteknisk rente	-89	-88
	Investeringsafkast	211	112
	Antal erstatninger (stk.)	1.326	1.206
	Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	0,8	0,9
	Erstatningsfrekvensen	0,6%	0,5%
	Bruttopræmieindtægter, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:		
	Danmark	875	970
	Andre EU-lande	111	127
	Øvrige lande	3	4
	I alt	989	1.101
11	ANDRE INDTÆGTER		
	Andre indtægter består af provisioner fra fondsforvaltere.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
12	RESULTAT FØR SKAT		
	Realiseret resultat for Danica Pension skal fordeles i henhold til bekendtgørelsen om kontributionsprincippet.		
	Danica Pensions overskudspolitik for 2017 er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med kontributions-bekendtgørelsen og vejledning om markedsdisciplin. Årets resultat består af investeringsafkastet af de til egenkapitalen allokerede aktiver plus resultater af unit-link, Danmark, de to udenlandske datterselskaber, resultat af Forenede Gruppeliv, syge- og ulykkesresultat samt et risikotillæg af de forsikringsmæssige hensættelser fra de fire rentegrupper, samt en andel af risikoresultat fra risikogrupperne og omkostningsresultat fra omkostningsgrupperne. Med virkning fra 2016 er det ikke længere muligt at overføre ikke indregnet risikotillæg til en skyggekonto.		
	Saldoen på skyggekontoen pr. 31.12.2015 kan indregnes i perioden 2016-2020, Hvis indregning ikke sker, fortabes 20 pct. af saldoen pr. år. Skyggekontoen forrentes med samme afkast som de til egenkapitalen allokerede obligationer. Skyggekontoen er fuldt indtægtsført ved udgangen af 2017.		
	Opgørelsen af det realiserede resultat omfatter kun forsikringer under kontribution, og de enkelte poster kan derfor ikke afstemmes til koncernens resultatopgørelse.		
	Realiseret resultat:		
	Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	920	1.163
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-155	762
	Særlige overskudsandele	210	311
	Tilskrivning af bonus	617	464
	Realiseret resultat i alt	1.592	2.700
	Realiseret resultat vedrørende livsforsikringskunderne, i alt	1.592	2.700
	I medfør af kontributionsprincippet er der opnået fuldt risikotillæg for 2017 i alle 4 rentegrupper.		
	Specifikation af risikotillæg:		
	Andel af forsikringsmæssige hensættelser	1.044	1.116
	40% af realiseret resultat i risikogrupper	-	26
	40% af realiseret resultat i omkostningsgrupper	-	16
	Risikotillæg i alt	1.044	1.158
	Andelen af forsikringsmæssige hensættelser udgjorde 0,60 % i nytegningsgruppen, 0,70 % i lav, 0,80 % i mellem og 0,90 % i høj.		
	Udvikling i skyggekontoen:		
	Skyggekonto primo	44	313
	Korrektion til primo	-	32
	Tilskrevet rente	0	1
	Afskrevet	-	-11
	Nedbragt som følge af omvalg	-	-12
	Anvendt	-44	-279
	Skyggekonto ultimo perioden	0	44
	Skyggekontoen opdelt på kontributionsgrupper:		
	Rentegruppe 1	-	-
	Risikogrupper i alt	-	44
	I alt	-	44

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
13	SKAT		
	Årets skat kan opdeles således:		
	Skat af årets resultat	-200	-376
	Skat af anden totalindkomst:		
	Hedge af udenlandske enheder	-8	6
	Hedge af virksomhedskøb	4	-
	I alt	-204	-370
	Skat af årets resultat fremkommer således:		
	Aktuel skat	-303	-481
	Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	103	12
	Efterregulering af tidligere års udskudte skat	-	31
	Øvrige ændringer af udskudt skat	-	62
	I alt	-200	-376
	Effektiv skatteprocent:		
	Dansk skatteprocent	22,0	22,0
	Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-6,8	-2,3
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter	-	-0,1
	Effektiv skatteprocent	15,2	19,6
	Udskudt skat		
	Udskudt skat indregnes således i balancen:		
	Udskudt skatteforpligtelser	1.666	1.666
	Udskudt skat, netto	1.666	1.666
	Udskudte skatteforpligtelser fordelt på hovedposter:		
	Immaterielle aktiver	-2	-2
	Materielle aktiver	-7	-7
	Investeringssejendomme	1.674	1.674
	Fremført negativ PAL	3	3
	Andet	-2	-2
	I alt	1.666	1.666
	Udover den i balancen afsatte udskudte skat påhviler der ingen udskudt skat vedrørende aktier i tilknyttede virksomheder.		
14	IMMATERIELLE AKTIVER		
	Kostpris primo	181	172
	Valutakursregulering	-14	9
	Kostpris ultimo	167	181
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	167	181
	De immaterielle aktiver vedrører goodwill vedrørende tilkøbet af norske aktiviteter i 2007.		
	For nærmere beskrivelse henvises til note 1.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
15	DOMICILEJENDOMME		
	Kostpris primo	48	48
	Kostpris ultimo	48	48
	Afskrivninger primo	-4	-4
	Afskrivninger ultimo	-4	-4
	Omvurdering primo	-1	-1
	Årets nedskrivninger	-1	0
	Omvurdering ultimo	-2	-1
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	42	43
	Den regnskabsmæssige værdi ultimo indgår således i koncernens balance: Domicilejendomme	42	43
	Af årets nedskrivninger er 0 mio. kr. indregnet i anden totalindkomst og overført til opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen mens 0 mio. kr. er overført til kollektivt bonuspotentiale.		
	Det vægtede gennemsnit af afkastprocenter, der er lagt til grund for de enkelte ejendomes dagsværdi udgør:	7,5%	7,5%
16	INVESTERINGSEJENDOMME		
	Dagsværdi primo	26.835	27.606
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	4.145	2.049
	Afgang i årets løb	-5.121	-3.475
	Dagsværdiregulering	245	585
	Andre ændringer	-	70
	Dagsværdi ultimo	26.104	26.835
	Værdien ultimo indgår således i koncernens balance: Investerings ejendomme	20.304	22.631
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	5.800	4.204
	Det vægtede gennemsnit af afkastprocenter, der er lagt til grund for de enkelte ejendomes dagsværdi udgør for:		
	Butikscentre	5,5%	5,8%
	Erhversejendomme	4,6%	5,3%
	Boliger	3,6%	4,0%
	Værdiansættelse af investeringsejendomme er baseret på forventede pengestrømme og et for hver ejendom individuelt fastsat forrentningskrav, som afspejler et salg mellem uafhængige parter under aktuelle markedsforhold. Forrentningskravene anvendt i værdiansættelsen ligger i intervallet 2,5-10,0 pct. (2016: 3,0-10,0 pct.) og udgjorde i gennemsnit 4,8 pct. (2016: 5,2 pct.). Forøgelse af forrentningskravet med 1,0 procentpoint, vil reducere dagsværdien ultimo 2017 med 4.302 mio. kr.		
	Alle investeringsejendomme er placeret i niveau 3. For beskrivelse af de enkelte niveauer henvises til note 35. I 2016 var alle investeringsejendomme placeret i niveau 2.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.		2017	2016			
17	KAPITALANDELE I ASSOCIEREDE OG FÆLLESLEDEDE VIRKSOMHEDER						
	Kostpris primo		2.222	1.079			
	Tilgang		603	1.143			
	Afgang		-57	-			
	Kostpris ultimo		2.768	2.222			
	Op- og nedskrivninger primo		1.265	61			
	Andel af resultat		386	1.401			
	Udbytte		-51	-197			
	Valutaomregning		-7	-			
	Op- og nedskrivninger ultimo		1.593	1.265			
	Regnskabsmæssig værdi ultimo		4.361	3.487			
	Den regnskabsmæssige værdi ultimo indgår således i koncernens balance:						
	Kapitalandele i associerede og fællesledeede virksomheder		3.512	2.988			
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		849	499			
	Kapitalandele i associerede og fællesledeede virksomheder består af:						
	Navn og hjemsted	Aktivitet	Ejerandel	Aktiver i alt	Forpligtelser	Indtægter	Resultat
	Hovedbanegårdens Komplementarselskab ApS, København	Ejendomsselskab	50%	0	0	0	0
	Aquaporin, Kongens Lyngby	Investeringselskab	25%	224	21	8	35
	Maritime Fund I K/S, Hellerup	Investeringselskab	32%	22	0	0	-3
	K/S ERDA II, Århus	Ejendomsselskab	96%	3	3	0	0
	Komplementarselskabet ERDA II ApS, Århus	Ejendomsselskab	96%	0	0	0	0
	DNP Ejendomme P/S, København	Ejendomsselskab	50%	0	0	0	0
	DNP Ejendomme Komplementarselskab ApS, København	Ejendomsselskab	50%	1.127	65	73	106
	Samejet Nymøllevvej, København	Ejendomsselskab	75%	626	10	31	32
	Frederiksberg Centret I/S, København	Ejendomsselskab	67%	1.990	6	98	275
	Hovedbanegårdens Forretningscenter K/S	Ejendomsselskab	50%	1	0	1	1
	DAN-SEB I A/S, København	Ejendomsselskab	50%	76	48	3	1
	Udviklingselskabet CØ ApS, København	Ejendomsselskab	50%	0	0	0	0
	Komplementarselskabet CØ ApS, København	Ejendomsselskab	50%	469	452	10	5
	Gro Fund I K/S, København	Investeringselskab	100%	714	1	0	-17
	ERDA I P/S, Århus	Ejendomsselskab	50%	113	113	0	0
	ERDA I Komplementarselskab ApS, Århus	Ejendomsselskab	50%	0	0	0	0
	G.S.V. Holding A/S, Hedehusene	Investeringselskab	23%	1.566	1051	863	41
	Capital Four - Strategic Lending Fund K/S, Købe	Investeringselskab	33%	1.163	102	0	52
	De anførte regnskabsoplysninger er ifølge selskabernes seneste offentliggjorte årsrapport. Koncernen har ingen associerede virksomheder af væsentlig betydning. Hovedbanegårdens Forretningscenter har regnskabsafslutning 30.9, mens øvrige følger kalenderåret.						
18	KAPITALANDELE						
	Noterede kapitalandele		8.151	11.372			
	Unoterede kapitalandele		7.680	9.324			
	I alt		15.831	20.696			
19	OBLIGATIONER						
	Noterede obligationer		134.207	139.186			
	I alt		134.207	139.186			

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.			2017	2016
20	DERIVATER				
	Koncernen anvender derivater, herunder terminer og swaps, til styring af eksponering overfor valuta-, rente- og aktierisici. Herudover anvendes derivater til afdækning af ydelsesgarantier og af andre rentebærende forpligtelser. Se nærmere beskrivelse af risikostyring i note 36. Derivater indregnes og måles til dagsværdi i regnskabet.				
	Koncernens udstedte efterstillede kapitalindskud er fastforrentede. Disse indregnes til amortiseret kostpris i regnskabet. De grundlæggende regnskabsbestemmelser medfører således, at dagsværdien af renterisikoen på fastforrentede udlån ikke indgår i resultatopgørelsen, mens dagsværdiudsving på det risikoreducerende afledte finansielle instrument skal resultatføres. I regnskabet anvender koncernen regnskabsreglerne for sikring af dagsværdi, når renterisikoen på fastforrentede finansielle forpligtelser er afdækket med derivater. Jf. note 35.				
	Der er indgået collateral aftaler vedrørende en del af derivaterne og i den forbindelse har koncernen modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på 2.225 mio. kr. i 2017 og 3.132 mio. kr. i 2016.				
		Nominel værdi	Positiv dagsværdi	Nominel værdi	Negativ dagsværdi
2017					
Valutakontrakter:					
Valutakontrakter	74.602	905	101.433	252	
Optioner	22.335	201	20.288	50	
Rentekontrakter:					
Rentekontrakter	696.884	11.348	754.880	13.191	
Optioner	133.050	3.013	174.379	3.145	
Aktiekontrakter:					
Aktiekontrakter	1.033	682	1.020	408	
Optioner	7	0	3	0	
Derivater i alt	927.911	16.149	1.052.003	17.046	
2016					
Valutakontrakter:					
Valutakontrakter	132.333	977	67.448	1.346	
Optioner	-	-	-	-	
Rentekontrakter:					
Rentekontrakter	431.175	17.932	463.429	15.677	
Optioner	113.663	722	190.692	2.276	
Aktiekontrakter:					
Aktiekontrakter	4	2	2.008	38	
Optioner	3	389	1	89	
Derivater i alt	677.178	20.022	723.578	19.426	
	Den positive dagsværdi ultimo indgår således i koncernens balance:				
	Derivater			15.214	19.259
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter			935	763
21	ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGSAKTIVER				
	Heri indgår investeringer i virksomheder i Danske Bank koncernen således:				
	Kapitalandele			474	363
	Obligationer			32.574	34.068
	Indlån i kreditinstitutter			2.688	3.657
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender			2.262	1.367
	Øvrige			5.439	8.281

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.		2017	2016
22	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER			
	Består af investeringsforeninger, hvori de underliggende aktiver opdeles således:			
		Med garanti	Uden garanti	
	Investeringsejendomme	0	5.800	4.204
	Kapitalandele	7.506	130.730	118.110
	Obligationer	1.063	62.182	56.715
	Indlån i kreditinstitutter	50	3.601	1.868
	Derivater	29	907	764
	I alt	8.648	203.220	181.661
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter er opdelt således:			
	Forsikringskontrakter		145.700	125.035
	Investeringskontrakter		66.168	56.626
	I alt		211.868	181.661
23	GENFORSIKRINGSANDELE AF DE FORSIKRINGSMÆSSIGE HENSÆTTELSER I ALT			
	Primo		149	145
	Indbetalte præmier		103	117
	Udbetalte ydelser		-75	-119
	Ændring i erstatningshensættelser		6	5
	Øvrige ændringer		-63	1
	Ultimo		120	149
24	KOLLEKTIVT BONUSPOTENTIALE - indgår således i Livsforsikringshensættelser gennemsnitsrenteprodukter			
	Opdeling på kontibutionsgrupper:			
	Rentegruppe 1		1.715	1.977
	Rentegruppe 2		804	740
	Rentegruppe 3		901	907
	Rentegruppe 4		2.240	2.418
	Risikogrupper i alt		470	310
	Omkostningsgrupper i alt		67	-
	I alt		6.197	6.352
	Bonusgrad i %:			
	Rentegruppe 1		4,7	5,4
	Rentegruppe 2		5,9	5,1
	Rentegruppe 3		9,5	9,4
	Rentegruppe 4		6,9	6,6
25	LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSER, MARKEDSRENTEPRODUKTER			
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter er opdelt således:			
	Forsikringskontrakter		144.692	126.490
	Investeringskontrakter		60.312	48.681
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter i alt		205.004	175.171
	Hensættelser for unit-linked kontrakter uden garanti		177.801	82.156
	Hensættelser for unit-linked kontrakter med investeringsgaranti		27.203	93.015
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter i alt		205.004	175.171

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
26	HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		
	Primo	340.467	320.512
	Ændring primo 2016 jf. anvendt regnskabspraksis	-	150
	Indbetalte præmier	38.318	32.422
	Udbetalte ydelser	-27.964	-27.487
	Rentetilskrivning	15.094	11.268
	Dagsværdiregulering	58	1.078
	Valutaomregning	-2.356	-1.334
	Ændring i erstatningshensættelser	-112	-78
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-158	588
	Ændring i fortjenstmargen	36	395
	Øvrige ændringer	79	2.953
	Ultimo	363.462	340.467

For nærmere beskrivelse af opgørelsesmetoder for hensættelserne henvises til anvendt regnskabspraksis i note 1.

27	GÆLD TIL KREDITINSTITUTTER		
	Gæld i forbindelse med repoforretninger	18.028	15.542
	Anden gæld til kreditinstitutter	5	28

28	ANDEN GÆLD		
	I anden gæld indgår:		
	Derivater med negativ dagsværdi	17.046	19.426
	Pensionsafkastskat	1.966	2.154
	Personale forpligtelser	73	85

29 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
 Ansvarlig lånekapital, er lån som i tilfælde af selskabets likvidation eller konkurs først fyldestgøres efter de almindelige kreditorkrav.
 Ansvarlig lånekapital medregnes i Kapitalgrundlagen mv. i henhold til bekendtgørelse om opgørelse af Kapitalgrundlag for forsikringsselskaber og forsikringsholdingvirksomheder og om opgørelse af kapitalgrundlag for visse fondsmæglerselskaber §§ 36-38.

Valuta	Låntager	Note	Hovedstol	Rente-sats	Modtaget	Forfald	Tilbage-betalings-kurs		
EUR	Danica Pension	a)	500	4,38	2015	2045	100	3.723	3.717
Ansvarlig lånekapital								3.723	3.717
Underkurs								-27	-31
Sikring af renterisiko til dagsværdi								106	179
I alt, svarende til dagsværdi								3.802	3.865
Ved opgørelse af Kapitalgrundlaget er der medregnet								3.802	3.865
Omkostninger ved optagelse og indfrielse								-	-

a) Lånet blev optaget 29. september 2015 og er noteret på Irish Stock Exchange. Lånet kan indfries fra september 2025. Lånet forrentes med 4,375% årlig indtil 29. september 2025 hvor der vil være et step-up. Renten udgjorde 119 mio. kr. for 2017 (122 mio. kr. for 2016).

I den viste opstilling er den ansvarlige lånekapital optaget til amortiseret kostpris suppleret med dagsværdien af den sikrede renterisiko.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
30	SIKKERHEDSSTILLELSE OG EVENTUALFORPLIGTELSE		
	Til sikkerhed for forsikredes opsparing er registreret følgende aktiver:		
	Domicilejendomme	44	42
	Investerings ejendomme	21.938	23.924
	Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	1.146	782
	Kapitalandele	15.515	16.165
	Investeringsforeningsandele	16.756	14.459
	Obligationer	106.208	116.868
	Andre udlån	2.133	3.762
	Indlån i kreditinstitutter	8.130	0
	Øvrige, netto	-2.166	-910
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	192.934	164.321
	Tilgodehavende renter	2.637	2.737
	I alt	365.275	342.150
	Der er udstedt ejerantebrev, der ligger til sikkerhed for de forsikringsmæssige forpligtelser, for i alt	75	75
	Koncernen har til sikkerhed for derivatforretninger afgivet obligationer svarende til en dagsværdi på i alt	7.341	5.207
	Minimumsleasingydelse vedrørende biler udgør	6	2
	Koncernen har indgået kontraktlige forpligtelser til at købe, opføre eller om- og tilbygge investeringsejendomme eller til at reparere, vedligeholde eller forbedre disse for et beløb på	2.492	1.600
	Koncernen har givet tilsagn om deltagelse i alternative investeringer med et beløb på	11.505	9.553
	Koncernen er frivilligt momsregistreret vedrørende visse ejendomme, og der hviler herpå en resterende momsreguleringsforpligtelse på	743	881
	Koncernen hæfter som deltager i interessentskaber for en gæld på i alt	10	10
	Koncernens selskaber er sambeskattet med alle enheder i Danske Bank koncernen og hæfter solidarisk for disse danske selskabsskatter og kildeskatter mv.		
	Koncernens danske selskaber er fællesregistreret for lønsumsafgift og moms og hæfter solidarisk herfor.		
	Danica Pension hæfter solidarisk med de øvrige deltagere for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af Forenede Gruppeliv A/S.		
	Koncernens størrelse og forretningsomfang indebærer, at koncernen til stadighed er part i diverse retssager. I en enkelt sag om en ydelse på en kundes tab af erhvervsvevne forsikring, har Danica Pension anket afgørelsen til Højesteret, idet sagens udfald vurderes principel. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.		

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.		2017	2016
31 NÆRTSTÅENDE PARTER				
<p>Danske Bank A/S med hjemsted i København, besidder 100% af aktiekapitalen i Forsikringsselskabet Danica, som er moderselskab til Danica Pension, og har dermed bestemmende indflydelse på Danica Pension koncernen. Danske Bank A/S er den overste modervirksomhed for Danica Pension koncernen.</p> <p>Transaktioner med nærtstående parter indgås og afregnes på markedsbaserede vilkår. Koncernens IT-drift og -udvikling, intern revision, personaleadministration, logistik og markedsføring m.v. varetages af Danske Bank. Herudover varetager Danske Bank porteføljevaltning og værdipapirhandel.</p> <p>Danica Pension koncernen har haft nedenstående transaktioner og mellemværender af større betydning med øvrige selskaber i Danske Bank koncernen. Se endvidere investeringer i note 21.</p>				
	IT-drift og -udvikling		-197	-204
	Øvrige administrative ydelser		-105	-63
	Provision for salg af forsikringer og betjening af porteføljen		-170	-155
	Ordinært honorar for porteføljevaltning		-631	-383
	Performance honorar for porteføljevaltning		-9	-136
	Depotgebyr og kurtage ved handel med kapitalandele m.v. i alt netto		-59	-57
	Renteindtægter		674	730
	Renteudgifter		-13	-12
	Lejeindtægter fra udlejning af lokaler		12	12
	Gæld til kreditinstitutter		2	4.897
	Derivater med negativ dagsværdi		14.756	6.545
<p>Endvidere varetager Danica koncernen arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger for Danske Bank koncernen og nærtstående parter dertil.</p> <p>Danica Pension har ydet et lån til sit moderselskab Forsikringsselskabet Danica</p>				
			1.200	1.200
<p>Udlån til associerede virksomheder omfatter ansvarlige lån, som er ydet på lige vilkår med de øvrige investorer.</p>				
32 BALANCENS POSTER FORDELT EFTER FORVENTET FORFALDSTIDSPUNKT				
			2017	2016
	< 1 år	> 1 år		< 1 år
				> 1 år
Aktiver				
Immaterielle aktiver	-	168	-	181
Materielle aktiver	-	42	-	43
Investeringsaktiver	7.084	199.278	5.813	209.198
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	102	211.766	1	181.660
Tilgodehavender	3.475	-	3.213	-
Andre aktiver	2.460	-	1.503	-
Periodeafgrænsningsposter	3.146	-	3.208	-
Aktiver i alt	16.267	411.254	13.738	391.082
Forpligtelser				
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	33.018	330.444	27.368	313.099
Øvrige forpligtelser	40.644	5.468	40.555	5.531
Forpligtelser i alt	73.662	335.912	67.923	318.630

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

33 SPECIFIKATION AF AKTIVER OG AFKAST 2017

	Regnskabsmæssig værdi		Nettoinvesteringer	Afkast i pct. p.a. før pensionsafkast-skat og selskabsskat
	Primo	Ultimo		
Grunde og bygninger:				
Grunde og bygninger, direkte ejet	20.537	18.767	-2.021	4,6
Ejendomsselskaber	553	576	-33	10,4
Grunde og bygninger i alt	21.090	19.343	-2.054	4,6
Øvrige kapitalandele:				
Børsnoterede danske kapitalandele	471	505	0	11,5
Unoterede danske kapitalandele	1.375	1.578	298	3,4
Børsnoterede udenlandske kapitalandele	8.662	8.877	438	8,4
Unoterede udenlandske kapitalandele	8.821	7.181	-1.238	3,4
Øvrige kapitalandele i alt	19.329	18.141	-502	4,1
Obligationer:				
Statsobligationer (Zone A)	37.827	35.646	2.281	-3,1
Realkreditobligationer	76.876	72.222	-1.517	5,1
Valutaafdækning	-228	428	-1.524	
Statsobligationer (Zone A) og realkreditobligationer inkl. valutaafdækning	114.475	108.296	-760	2,4
Indeksobligationer	17.322	18.179	1.718	4,4
Kreditobligationer investment grade	4.908	4.572	-169	2,5
Kreditobligationer non investment grade samt emerging markets obligationer	10.690	12.084	3.005	1,7
Andre obligationer	3.993	2.375	-872	-1,8
Obligationer i alt	151.388	145.506	2.922	2,5
Øvrige finansielle investeringsaktiver	1.884	7.396	-5.823	
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og forpligtelser	546	-1.833	-230	

På Danicas hjemmeside www.danicapension.dk forefindes en specifikation af Danica Pensions kapitalandele.

34 AKTIEBEHOLDNING PROCENTVIS FORDELT PÅ BRANCHER OG REGIONER 2017

	Danmark	Øvrige Europa	Nord-Amerika	Syd-Amerika	Japan	Øvrige Fjernøsten	Øvrige lande	I alt
Energi	0,0	0,6	2,0	0,1	0,0	0,0	0,1	2,8
Materialer	0,5	0,6	0,7	0,2	0,1	0,6	0,8	3,5
Industri	7,6	1,3	2,2	0,0	0,8	0,1	1,0	13,0
Forbrugsgoder	1,4	1,2	2,7	0,1	0,6	0,7	0,9	7,6
Konsumtvarer	1,6	1,1	1,7	0,1	0,2	0,0	0,3	5,0
Sundhedspleje	3,9	1,0	2,7	0,0	0,2	0,0	0,1	7,9
Finans	6,9	16,5	12,7	0,1	0,5	5,8	5,3	47,8
IT	0,5	0,7	4,6	0,0	0,3	0,5	0,2	6,8
Telekommunikation	0,5	0,3	0,5	0,0	0,2	0,2	0,1	1,8
Forsyning	0,9	0,3	0,5	0,0	1,4	0,3	0,4	3,8
Ikke fordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	23,8	23,6	30,3	0,6	4,3	8,2	9,2	100,0

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

35 FINANSIELLE INSTRUMENTER

2017	Dagsværdi			Amortiseret kostpris *		I alt
	Handel	Designeret	Fair value hedge	Tilgodehavender	Forpligtelser	
Kapitalandele		15.831				15.831
Investeringsforeningsandele		7.242				7.242
Obligationer		134.207				134.207
Andre Udlån		2.133				2.133
Indlån i kreditinstitutter				7.614		7.614
Derivater	15.214					15.214
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		208.217		3.651		211.868
Tilgodehavender				1.055		1.055
Likvide beholdninger				2.294		2.294
Finansielle aktiver i alt	15.214	367.630		14.614		397.458
Hensættelser for markedsrente-produkter, investeringskontrakter		60.312				60.312
Gæld til kreditinstitutter					18.033	18.033
Derivater	17.046					17.046
Ansvarlig lånekapital			106		3.696	3.802
Finansielle forpligtelser i alt	17.046	60.312	106		21.729	99.193
2016						
Kapitalandele		20.696				20.696
Investeringsforeningsandele		4.256				4.256
Obligationer		139.186				139.186
Andre Udlån		3.762				3.762
Indlån i kreditinstitutter				2.061		2.061
Derivater	19.259					19.259
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		179.226		2.435		181.661
Tilgodehavender				811		811
Likvide beholdninger				1.384		1.384
Finansielle aktiver i alt	19.259	347.126		6.691		373.076
Hensættelser for markedsrente-produkter, investeringskontrakter		56.626				56.626
Gæld til kreditinstitutter					15.570	15.570
Derivater	19.426					19.426
Ansvarlig lånekapital			179		3.686	3.865
Finansielle forpligtelser i alt	19.426	56.626	179		19.256	95.487

Indregning i resultatopgørelsen:

Renteindtægter fra tilgodehavender til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen med 56 mio. kr. i 2017 og 30 mio. kr. i 2016.

Renteudgifter fra forpligtelser til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen med 203 mio. kr. i 2017 og 193 mio. kr. i 2016.

Valutakursregulering på tilgodehavender og forpligtelser målt til amortiseret kostpris indgår i resultatopgørelsen under kursreguleringer med 57 mio. kr. i 2017 og 13 mio. kr. i 2016.

Resterende del af investeringsafkast, der indgår i resultatposterne renteindtægter og udbytter m.v.; renteudgifter samt kursreguleringer, vedrører finansielle instrumenter til dagsværdi.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note Mio. kr.

35
fortsat

Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Dagsværdi er den pris, der ville blive opnået ved salg af et aktiv, eller betalt for at overdrage en forpligtelse i en normal transaktion mellem markedsdeltagere på målingstidspunktet.

Niveau 1: Noterede priser

Opgørelsen til dagsværdi er baseret på de noterede priser, der fremkommer i forbindelse med omsætning i aktive markeder. Findes der et aktivt marked for børsnoterede kapitalandele, obligationer, afledte finansielle instrumenter m.m., måles som udgangspunkt til lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2: Observerbare input

Er der ikke noteret en lukkekurs, anvendes en anden offentlig kurs, der må antages bedst at svare hertil, i form af indikative priser fra banker/brokere. Aktiver af denne type er bl.a. hedgefonds, CDO's og kreditobligationer. For noterede papirer, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, anvendes valueringsmetoder eller andre observerbare oplysninger til fastlæggelse af dagsværdien. Når der ikke findes et aktivt marked for et finansielt instrument, anvendes valueringsmetoder, hvor input er baseret på observerbare markedsdata. Afhængigt af aktivets eller passivets karakter kan der være tale om beregning ud fra grundlæggende parametre som rente, valutakurser og volatilitet eller ved sammenligning med handelspriser for tilsvarende instrumenter.

Niveau 3: Ikke-observerbare input

I visse tilfælde kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. I disse tilfælde anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over såvel fremtidige forhold som karakteren af den aktuelle markedssituation. I dette niveau placeres bl.a. unoterede aktier samt investeringssejendomme præsenteret i note 16.

Til brug for værdiansættelsen af de unoterede investeringer tages der udgangspunkt i selskabets branche, markedsposition og indtjeningsevne, og herudover påvirkes dagsværdien af makroøkonomiske og finansielle forhold.

Pr. 31.12.2017 havde Danica finansielle aktiver anført nedenfor på 382.844 mio. kr. heraf kan 96% henføres til de forsikringsmæssige forpligtelser overfor kunderne, mens 4% er egenkapitalens andel. Ændringer i diverse værdiansættelsesparametre vil således have en uvæsentlig påvirkning på egenkapitalen, da forsikringstagerne bærer risikoen.

	Noterede priser	Observerbare input	Ikke- Observerbare input	I alt
2017				
Kapitalandele	8.151	-	7.680	15.831
Investeringsforeningsandele	7.000	242	-	7.242
Obligationer	123.381	10.813	13	134.207
Andre udlån	-	-	2.133	2.133
Derivater	631	14.580	3	15.214
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	194.296	1.010	12.911	208.217
Finansielle aktiver i alt	333.459	26.645	22.740	382.844
Derivater	464	16.538	44	17.046
Ansvarlig lånekapital	-	106	-	106
Hensættelser for markedsrenteprodukter investeringskontrakter	60.312	-	-	60.312
Finansielle forpligtelser i alt	60.776	16.644	44	77.464
2016				
Kapitalandele	11.372	-	9.324	20.696
Investeringsforeningsandele	4.012	232	12	4.256
Obligationer	130.286	8.765	134	139.185
Andre udlån	-	-	3.762	3.762
Derivater	803	18.453	3	19.259
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	168.235	160	10.831	179.226
Finansielle aktiver i alt	314.708	27.610	24.066	366.384
Derivater	1.436	17.953	37	19.426
Ansvarlig lånekapital	-	179	-	179
Hensættelser for markedsrenteprodukter investeringskontrakter	56.626	-	-	56.626
Finansielle forpligtelser i alt	58.062	18.132	37	76.231

Finansielle instrumenter, der er værdiansat ud fra ikke observerbare input, omfatter ved udgangen af 2017 unoterede aktier 18.563 mio. kr. og illikvide obligationer 4.172 mio. kr.

Noter - Danica Pension Koncernen

Note	Mio. kr.	2017	2016
35			
fortsat			
Værdiansættelse baseret på ikke-observerbare input			
Dagsværdi primo		24.029	19.310
Værdiregulering over resultatopgørelse i posten kursreguleringer		1.334	2.235
Køb		5.222	29.791
Salg		-7.889	-27.307
Dagsværdi ultimo		22.696	24.029
Der er i 2017 indregnet urealiserede kursreguleringer på -308 mio. kr. (2016 473 mio. kr.) vedrørende finansielle instrumenter værdiansat ud fra ikke observerbare input.			
Såfremt der forudsættes en udvidelse af kreditspændet på 50 basispunkter for obligationer og andre udlån, vil det medføre et fald i dagsværdien på 80 mio. kr. En indsnævring af kreditspændet på 50 basispunkter vil forøge dagsværdien med 83 mio. kr.			

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

36 RISIKOSTYRING OG FØLSOMHEDSOPLYSNINGER

RISIKOSTYRING

Bestyrelsen fastlægger rammer for koncernens risikostyring, mens den daglige ledelse løbende overvåger koncernens risici og sikrer, at rammerne overholdes.

Koncernen er påvirket af en række forskellige risici.

Finansielle risici	Forsikringsmæssige risici	Operationelle risici	Forretningsmæssige risici
Marked	Levetid	IT	Omdømme
Likviditet	Dødelighed	Juridisk	Strategi
Modparter	Invaliditet	Administrative	Regulatoriske
Koncentration	Koncentration	Bedrageri	
	Syge- og ulykke		
	Kritisk sygdom		
	Genkøb		
	Omkostninger		

Finansielle risici

Finansielle risici består af markedsrisiko, likviditetsrisiko, modpartsrisiko og koncentrationsrisiko. Markedsrisikoen er risikoen for tab som følge af, at dagsværdien af koncernens aktiver eller forpligtelser ændrer sig på grund af ændringer i markedsforholdene, f.eks. ændringer i renter, aktiekurser, ejendomsværdier, valutakurser og kreditspænd. Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af behov for at skulle frigøre likviditet til at betale sine forpligtelser inden for en kort tidshorisont. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at modparter misligholder deres betalingsforpligtelser. Koncentrationsrisiko er risikoen for tab på grund af stor eksponering til enkelte aktivklasser, brancher, udstedere m.v.

I koncernen er der tre kilder til finansielle risici:

- Investeringer for traditionelle produkter
- Investeringer for markedsprodukter, hvorpå der er tilknyttet investeringsgaranti
- Egenkapitalens direkte investeringer

Omfanget af de finansielle risici er forskelligt for de forskellige produkter i koncernens produktsortiment. Oversigt over selskaber og aktiviteterne i koncernen fremgår af side 75.

Den mest betydende finansielle risiko i koncernen er markedsrisikoen for de traditionelle livsforsikringsprodukter i Danica Pension.

Investeringer for traditionelle produkter

Koncernens traditionelle produkter er policer med ydelsesgarantier og kollektive investeringer.

Markedsrisikoen i traditionelle produkter omfatter samspillet mellem investeringsaktiver og ydelsesgarantierne for hver rentegruppe.

Såfremt årets investeringsafkast af kundemidlerne for den enkelte rentegruppe ikke er tilstrækkeligt til at dække kundemidlernes forrentning og nødvendige styrkelses af livsforsikringsforpligtelser m.v., dækkes underskuddet først af det kollektive bonuspotentiale og dernæst af de individuelle bonuspotentialer tilhørende rentegruppen. Hvis bonuspotentialerne er utilstrækkelige til dækning af tab, anvendes egenkapitalens midler.

Forpligtelserne opgøres ved at diskontere de forventede pengestrømme med en af EIOPA defineret diskonteringsrentekurve gældende under Solvens II regelværket.

For at sikre, at afkastet på kundernes opsparing matcher de garanterede ydelser på bonusberettigede policer, overvåger selskabet løbende markedsrisikoen. Der udføres interne stresstests for at sikre, at selskabet kan modstå betydelige tab på risikoeksponeringen i forbindelse med store ændringer i renteniveauet. Renterisikoen afdækkes dels af obligationsbeholdningen, og dels med derivater.

Da det danske obligationsmarked ikke er stort nok og ikke har den fornødne varighed til at afdække forpligtelserne, er det også nødvendigt at investere i udenlandske renteinstrumenter. De rentefølsomme investeringer består derfor af en bred vifte af rentebaserede aktiver: danske og europæiske statsobligationer, danske realkreditobligationer, danske indeksobligationer og en veldiversificeret portefølje af globale kreditobligationer. Selskabet er derfor eksponeret over for basisrisiko fra stats- og kreditspænd.

Kreditspændrisikoen på obligationsporteføljen er begrænset ved, at 79 pct. af porteføljen ultimo 2017 består af stats- og realkreditobligationer med høj rating (AA - AAA) hos de internationale rating bureauer eller realkreditobligationer uden rating, hvor udsteder har tilsvarende høj rating. Kun 6 pct. af porteføljen er investeret i non-investment grade obligationer.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

Modpartsrisikoen begrænses ved at kræve sikkerhedsstillelse for derivater og høj rating af genforsikringsmodparter.

Valutarisikoen er lav, idet valutarisici afgrænses ved anvendelse af valutaafdækningsinstrumenter.

Likviditetsrisici begrænses ved at placere en stor del af investeringerne i likvide børsnoterede obligationer og aktier.

Koncentrationsrisikoen er begrænset ved, at investeringerne foretages med stor porteføljespredning samt ved begrænsning af investeringer i samme udsteder. For realkreditobligationer anses udsteder ikke for kritisk i forhold til koncentrationsrisikoen, da udstedte realkreditobligationer har sikkerhedsstillelse fra den enkelte låntager.

Investeringer for markedsprodukter

Finansielle risici forbundet med investeringerne for markedsrenteprodukterne, Danica Link, Danica Balance og Danica Select, påhviler forsikringstagerne bortset fra de policer, hvor der er tilknyttet en investeringsgaranti. Ultimo 2017 havde 16 pct. af forsikringstagerne tilknyttet en investeringsgaranti i garantiperioden. Garantien gælder først på tidspunktet for pensionering og betales af kunden ved opkrævning af et årligt gebyr.

Risikoen ved garantien i Danica Link afdækkes ved anvendelse af derivater og ved tilpasning af kundens investeringssammensætning gennem de sidste 5 år før pensionering. Risikoen ved garantien i Danica Balance styres hovedsageligt ved regelmæssig tilpasning af den individuelle kundes investeringssammensætning gennem de sidste 10 år før pensionering. Investeringssammensætningen tilpasses garanti-beløbet, tidshorisonten m.v.

Der kan ikke tilknyttes garantier i Danica Select.

Egenkapitalens direkte investeringer

Egenkapitalen er udsat for finansielle risici gennem investering af aktiver allokeret til egenkapitalen samt gennem investeringer vedrørende syge- og ulykkesforretningen. I 2016 er oprettet en ny gruppe (Egen Gruppe) hvortil der er overført en liv-bestand på 5 mia. kr. Denne gruppe henhører også under egenkapitalens risiko.

Bestyrelsen har fastlagt særskilt investeringsstrategi for aktiver allokeret til egenkapitalen og investeringerne vedrørende syge- og ulykkesforretningen og Egen Gruppe. Aktiver allokeret til egenkapitalen består hovedsageligt af obligationer med kort varighed.

Forsikringsmæssige risici

De forsikringsmæssige risici vedrører udviklingen i dødelighed, invaliditet, kritisk sygdom m.v. Eksempelvis forøger en levetidsforlængelse varigheden på udbetalingerne på visse pensionsprodukter, mens udviklingen i antallet af dødsfald, sygdommeldinger og efterfølgende raskmeldinger påvirker udgifterne til dødsfalds- og invaliditetsforsikringer. Den væsentligste forsikringsmæssige risiko er levetiden.

Koncentrationsrisikoen vedrørende forsikringsrisici omfatter risikoen for tab på grund af stor eksponering til enkelte kundegrupper samt store eksponeringer til enkeltindivider. Koncentrationsrisikoen er begrænset ved risikospredning af forsikringsporteføljen samt ved genforsikring.

For at begrænse tab på individuelle livsforsikringer, som er udsat for stor risikoeksponering, er en mindre del af risici relateret til død og invaliditet genforsikret.

De forskellige risikoelementer underkastes løbende aktuariemæssige analyser med henblik på opgørelsen af de forsikringsmæssige forpligtelser og eventuelle fornødne forretningsmæssige tiltag.

Operationelle risici

Operationel risiko vedrører risikoen for tab som følge af fejl i it-systemer, juridiske tvister, utilstrækkelige eller fejlagtige procedurer og bedrageri. Koncernen begrænser de operationelle risici ved etablering af interne kontroller, som løbende opdateres og tilpasses koncernens aktuelle forretningsomfang. Endvidere er der etableret funktionsadskillelse.

Forretningsmæssige risici

Forretningsmæssig risiko omfatter strategiske risici, omdømmerisici og andre risici relaterede til eksterne faktorer.

Koncernen følger nøje udviklingen på de markeder, hvor koncernen har aktiviteter, med henblik på at sikre, at priser og kundeservice er konkurrencedygtige. Koncernen tilstræber en ordentlig behandling af kunderne samt åbenhed og gennemsigtighed i sin kommunikation.

Koncernen gennemgår systematisk sine forretningsområder med henblik på at reducere risikoen for økonomiske tab som følge af forringelse af omdømme.

Noter – Danica Pension Koncernen

Note

FØLSOMHEDSOPLYSNINGER

I nedenstående tabel er der for koncernen vist effekten på egenkapitalen af isolerede ændringer i renter (stigning og fald) og øvrige relevante finansielle risici.

Af de to rentescenarier er en rentestigning samlet set det værste for koncernen. I et isoleret scenario med en rentestigning på 1,0 pct.-point vil egenkapitalen falde med 0,2 mia. kr.

FØLSOMHEDSOPLYSNINGER
31.12.2017

Mia. kr.	Påvirkning af egenkapitalen
Rentestigning på 0,7-1,0 pct.-point	-0,2
Rentefald på 0,7-1,0 pct.-point	0,0
Aktiekursfald på 12 pct.	-0,1
Ejendomsprisfald på 8 pct.	-0,3
Valutakursrisiko (VaR 99,0 pct.)	0,0
Tab på modparter på 8 pct.	-0,1

Regnskab - indholdsfortegnelse

HOVEDTAL	55
RESULTATOPGØRELSE	56
TOTALINDKOMST	56
BALANCE	57
KAPITALFORHOLD	59
NOTER	
1 Anvendt regnskabspraksis	61
2 Bruttopræmier, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter	62
3 Kursreguleringer	62
4 Udbetalte ydelser	62
5 Ændring i livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente	63
6 Ændring i livsforsikringshensættelser - markedssrente	65
7 Forsikringsmæssige driftsomkostninger	66
8 Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	67
9 Andre indtægter	67
10 Resultat før skat	68
11 Skat	69
12 Investeringsejendomme	69
13 Andre finansielle investeringsaktiver	69
14 Investeringsaktiver tilknyttet markedssrenteprodukter	70
15 Egenkapital	70
16 Anden gæld	70
17 Sikkerhedsstillelse og eventualforpligtelser	70
18 Nærtstående parter	71
19 Specifikation af aktiver og afkast	72
20 Specifikation af afkast for markedssrente produkter	73
21 Aktiebeholdning procentvis fordelt på brancher og regioner	73

Hovedtal - Danica Pension

Mio. kr.	2017	2016	2015 *	2014	2013
RESULTATOPGØRELSE					
Præmier	21.815	20.591	17.982	17.517	16.838
Forsikringsydelse	-20.578	-20.273	-24.072	-23.326	-21.852
Investeringsafkast	14.307	16.801	6.505	31.477	5.886
Forsikringsmæssige driftsomkostninger i alt	-736	-730	-739	-710	-701
Resultat af afgiven forretning	-18	-4	-92	285	-43
Forsikringsteknisk resultat, Liv	775	1.152	983	1.803	707
Bruttoopræmieindtægter	887	986	848	868	847
Bruttoerstatningsudgifter	-1.026	-1.144	-925	-1.116	-994
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-67	-76	-86	-76	-82
Resultat af afgiven forretning	4	52	-7	-3	-6
Investeringsafkast efter forsikringsteknisk rente	207	108	257	321	176
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-155	-208	-36	-146	-107
Årets resultat	1.225	1.512	1.393	2.002	1.301
Anden totalindkomst	-33	-8	-9	-18	-29
BALANCE					
Aktiver, i alt	358.217	346.273	316.539	315.846	289.188
Forsikringsaktiver, syge- og ulykkesforsikring	-	7	5	51	93
Forsikringsmæssige hensættelser, syge- og ulykkesforsikring	9.370	9.302	9.070	8.873	8.176
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	295.155	282.839	270.530	274.101	255.906
Egenkapital i alt	17.947	18.267	19.363	20.031	18.537
NØGLETAL i pct.					
Afkastpct. relateret til gennemsnitsrenteprodukter	2,5	6,5	1,0	14,0	-0,2
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	8,1	5,5	4,8	9,4	8,6
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	4,25	-	-	-
Omkostningsprocent af hensættelser	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Omkostninger pr. forsikret i kr.	1.261	1.230	1.222	1.139	1.086
Egenkapitalforrentning efter skat	6,8	7,9	7,0	10,4	7,1
Solvensdækning**	247	262	250	215	221
NØGLETAL FOR SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING					
Bruttoerstatningsprocent	120	121	116	136	123
Bruttoomkostningsprocent	8	8	11	9	10
Combined ratio	128	123	128	145	134
Operating ratio	150	136	140	164	135
Relativt afløbsresultat i procent	0,1	0,0	0,0	-2,3	0,0
Afløbsresultat f.e.r. i mio. kr.	12	0	0	-175	0
KONTORENTE i pct.					
Kontorente før pensionsafkastskat***	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Kontorente efter pensionsafkastskat***	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Nøgletallene er fastlagt i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse og er beskrevet i regnskabspraksis

* Balanceposter er rettet primo 01.01.2016.

** Nøgletallet solvensdækning er undtaget fra kravet om revision jævnfør bekendtgørelse nr. 937 af 27. juli 2016 om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser og dermed ikke revideret.

*** Kontorenteoplysningerne gælder nytægningsgruppen

Resultatopgørelse og Totalindkomst - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
2	Bruttopræmier	21.815	20.591
	Afgivne genforsikringspræmier	-2	-7
	Præmier f.e.r., i alt	21.813	20.584
	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	1.387	1.790
	Indtægter fra associerede virksomheder	183	68
	Indtægter af investeringsejendomme	-9	1
	Renteindtægter og udbytter m.v.	7.692	7.364
3	Kursreguleringer	9.639	11.240
	Renteudgifter	-3.759	-2.928
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-826	-734
	Investeringsafkast, i alt	14.307	16.801
	Pensionsafkastskat	-2.004	-2.289
4	Udbetalte ydelser	-20.578	-20.273
	Modtaget genforsikringsdækning	4	-
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-20.574	-20.273
5,6	Ændring i livsforsikringshensættelser	-11.802	-11.642
	Ændring i genforsikringsandel	-20	3
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-11.822	-11.639
	Ændring i fortjenstmargen	221	-617
	Erhvervelsesomkostninger	-113	-101
	Administrationsomkostninger	-637	-642
	Omkostningsrefusion fra tilknyttede virksomheder	14	13
7	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-736	-730
	Overført investeringsafkast	-430	-685
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	775	1.152
8	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-155	-208
	Egenkapitalens investeringsafkast	140	283
9	Andre indtægter	641	615
10	RESULTAT FØR SKAT	1.401	1.842
11	Skat	-176	-330
	ÅRETS RESULTAT	1.225	1.512
	Årets resultat	1.225	1.512
	Anden totalindkomst:		
	Omregning af udenlandske enheder	-48	14
	Hedge af udenlandske enheder	41	-28
	Hedge af virksomhedskøb	-22	
	Skat vedrørende anden totalindkomst	-4	6
	Anden totalindkomst i alt	-33	-8
	ÅRETS TOTALINDKOMST	1.192	1.504

Balance - Danica Pension

Aktiver

Note	Mio. kr.	2017	2016
	IMMATERIELLE AKTIVER	168	181
12	Investeringsejendomme	209	374
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	22.633	24.521
	Udlån til tilknyttede virksomheder	76	78
	Kapitalandele i associerede virksomheder	1.146	782
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	23.855	25.381
	Kapitalandele	15.515	16.872
	Investeringsforeningsandele	18.048	15.744
	Obligationer	122.793	130.631
	Andre udlån	2.133	3.761
	Indlån i kreditinstitutter	7.611	1.902
	Øvrige	15.213	19.259
13	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	181.313	188.169
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	205.377	213.924
14	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	144.418	124.887
	Genforsikringsandele af præmiehensættelser	-	6
	Genforsikringsandele af livsforsikringshensættelser	-	18
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	-	1
	Genforsikringsandele af de forsikringsmæssige hensættelser, i alt	-	25
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	841	838
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	60	177
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	1.836	1.400
	Andre tilgodehavender	614	623
	TILGODEHAVENDER, I ALT	3.351	3.063
	Aktuelle skatteaktiver	154	94
	Likvide beholdninger	1.657	963
	ANDRE AKTIVER, I ALT	1.811	1.057
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	2.679	2.755
	Andre periodeafgrænsningsposter	413	406
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	3.092	3.161
	AKTIVER, I ALT	358.217	346.273

Balance - Danica Pension

Passiver

Note	Mio. kr.	2017	2016
	Aktiekapital	1.100	1.100
	Sikkerhedsfond	1.499	1.499
	Overført overskud	14.123	14.156
	Foreslået udbytte	1.225	1.512
15	EGENKAPITAL, I ALT	17.947	18.267
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	3.802	3.865
	Præmiehensættelser	353	350
5	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter	141.869	148.766
6	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter	138.770	119.404
	Livsforsikringshensættelser, i alt	280.639	268.170
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	5.146	5.367
	Erstatningshensættelser	8.681	8.618
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	269	275
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	67	59
	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	295.155	282.839
11	Udskudte skatteforpligtelser	1.663	1.663
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	1.663	1.663
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	320	396
	Gæld i forbindelse med genforsikring	-	2
	Gæld til kreditinstitutter	18.030	15.570
	Gæld til tilknyttede virksomheder	175	192
16	Anden gæld	19.218	21.892
	GÆLD, I ALT	37.743	38.052
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	1.907	1.587
	PASSIVER, I ALT	358.217	346.273

Kapitalforhold - Danica Pension

Mio. kr.

Ændring i egenkapital	Aktie- kapital	Valuta- omregnings- reserve*	Sikker- hedsfond	Overført overskud	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital, 31. december 2016	1.100	-43	1.499	14.199	1.512	18.267
Årets resultat	-	-	-	1.225	-	1.225
Anden totalindkomst:						
Omregning af udenlandske enheder	-	-48	-	-	-	-48
Hedge af udenlandske enheder	-	41	-	-	-	41
Hedge af virksomhedskøb	-	-	-	-22	-	-22
Skat vedrørende anden total indkomst	-	-8	-	4	-	-4
Anden totalindkomst i alt	-	-15	-	-18	-	-33
Årets totalindkomst	-	-15	-	1.207	-	1.192
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-1.512	-1.512
Foreslået udbytte **	-	-	-	-1.225	1.225	0
Egenkapital, 31. december 2017	1.100	-58	1.499	14.181	1.225	17.947
Egenkapital, 31. december 2015	1.100	-35	1.499	14.352	2.600	19.516
Ændring 1. januar 2016	-	-	-	-153	-	-153
Korrigeret egenkapital, 1. januar 2016	1.100	-35	1.499	14.199	2.600	19.363
Årets resultat	-	-	-	1.512	-	1.512
Anden totalindkomst:						
Omregning af udenlandske enheder	-	14	-	-	-	14
Hedge af udenlandske enheder	-	-28	-	-	-	-28
Skat vedrørende anden total indkomst	-	6	-	-	-	6
Anden totalindkomst i alt	-	-8	-	-	-	-8
Årets totalindkomst	-	-8	-	1.512	-	1.504
Udbetalt udbytte	-	-	-	-	-2.600	-2.600
Foreslået udbytte **	-	-	-	-1.512	1.512	0
Egenkapital, 31. december 2016	1.100	-43	1.499	14.199	1.512	18.267

* Indgår i balancen sammen med overført overskud

** Udbyttet udgør 111,36 kr. pr. aktie [2016: 137,45 kr.], linjen viser påvirkningen på ultimo egenkapitalen.

Danica Pension er forpligtet til at tildele visse forsikringstagere fra det tidligere Statsanstalten for Livsforsikring (nu en del af Danica Pension) en andel af egenkapitalens overdækning i forhold til opgjort kapitalkrav, såfremt denne overdækning overstiger, hvad den var i Statsanstalten for Livsforsikring for privatiseringen i 1990. Dette gælder eventuel overdækning, som tillægges egenkapitalen eller udloddes som udbytte, men omfatter ikke indbetalt egenkapital efter privatiseringen. Særlige overskudsandele til disse forsikringstagere udgiftsføres i resultatopgørelsen under regnskabsposten "Ændring i livsforsikringshensættelser".

Kapitalforhold - Danica Pension

Mio. kr.	2017	2016
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	17.947	18.267
Forskelle i værdiansættelse mellem regnskab og Solvens II:		
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	3.694	3.688
Udskudt skat	-292	-292
Kapitalandele af tilknyttede virksomheder	1.130	964
- Foreslået udbytte	-1.225	-1.512
- Immaterielle aktiver	-168	-181
Supplerende kapital	3.802	3.865
Kapitalgrundlag	24.888	24.799

Noter – Danica Pension

Note

1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Moderselskabet Danica Pensions regnskab aflægges efter lov om finansiel virksomhed, herunder Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser nr. 937 af 27. juli 2015, samt ændringsbekendtgørelse BEK688 af 1. juni 2016 gældende fra 1. juli 2016.

Regnskabspraksis er identisk med koncernens måling efter IFRS med de forskelle der naturligt opstår mellem et koncernregnskab og moderselskabsregnskab. Der henvises til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i note 1 til koncernregnskabet.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes efter indre værdis metode, og dattervirksomheders resultat efter skat resultatføres under "Indtægter fra tilknyttede virksomheder.

Nøgletal

Moderselskabets nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. Afkastnøgletallene er beregnet som sammenvægtede afkast.

For følsomhedsoplysninger henvises til note 36 i koncernregnskabet.

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
2	BRUTTOPRÆMIER, inkl. indbetalte præmier på investeringskontrakter		
	Direkte forsikringer:		
	Løbende præmier	11.421	10.990
	Engangspræmier	11.955	10.222
	Direkte forsikringer i alt	23.376	21.212
	Bruttopræmier i alt	23.376	21.212
	I ovenstående bruttopræmier udgør de indbetalte præmier på investeringskontrakter, som ikke indgår i resultatopgørelsen:		
	Løbende indbetalinger	55	21
	Engangsindbetalinger	1.506	600
	Indbetalinger i alt	1.561	621
	Bruttopræmier i resultatopgørelsen i alt	21.815	20.591
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter tegningsforhold:		
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	18.079	17.230
	Individuelt tegnede forsikringer	3.748	2.551
	Gruppelivsforsikringer	1.549	1.431
	I alt	23.376	21.212
	Antal forsikrede, direkte forsikringer (1.000 stk.):		
	Forsikringer tegnet som led i et ansættelsesforhold	223	228
	Individuelt tegnede forsikringer	317	318
	Gruppelivsforsikringer	458	433
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter bonusforhold:		
	Forsikringer med bonusordninger	3.489	4.210
	Forsikringer med egen investeringsrisiko	19.887	17.002
	I alt	23.376	21.212
	Præmier, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:		
	Danmark	23.061	20.893
	Andre EU-lande	221	222
	Øvrige lande	94	97
	I alt	23.376	21.212
3	KURSREGULERINGER		
	Investeringsejendomme	26	75
	Kapitalandele	2.033	2.972
	Investeringsforeningsandele	6.221	5.322
	Obligationer	-970	2.742
	Andre udlån	170	-166
	Indlån i kreditinstitutter	-62	152
	Øvrige	2.221	143
	Kursreguleringer i alt	9.639	11.240
4	UDBETALTE YDELSER		
	Direkte forsikringer:		
	Forsikringssummer ved død	-802	-570
	Forsikringssummer ved invaliditet	-190	-184
	Forsikringssummer ved udløb	-1.023	-1.066
	Pensions- og renteydelser	-6.882	-6.883
	Tilbagekøb	-10.665	-10.670
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-1.015	-899
	Direkte forsikringer i alt	-20.577	-20.272
	Invaliditetsbegrænsende udgifter	-1	-1
	Udbetalte ydelser i alt	-20.578	-20.273

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
5	ÆNDRING I LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSER - GENNEMSNITSRENTE		
	Livsforsikringshensættelser primo	148.766	150.219
	Fortjenstmargen primo	0	0
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt primo	148.766	150.219
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-6.352	-5.452
	Akkumuleret værdiregulering primo	-38.924	-34.846
	Retrospektive hensættelser primo	103.490	109.921
	Ændringer i perioden:		
	Bruttoopræmier	3.489	4.210
	Tilskrivning af afkast	2.134	1.800
	Forsikringsydelse	-11.200	-11.554
	Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-498	-352
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-14	-24
	Særlige overskudsandele	230	340
	Ændringer i alt	-5.859	-5.580
	Øvrige ændringer:		
	Overdragelse af hensættelser	-62	-912
	Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	79	-22
	Andet	33	83
	Øvrige ændringer i alt	50	-851
	Retrospektive hensættelser ultimo perioden	97.681	103.490
	Akkumuleret værdiregulering ultimo perioden	38.982	38.924
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	6.196	6.352
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt ultimo	142.859	148.766
	Fortjenstmargen ultimo	-990	0
	Livsforsikringshensættelser ultimo perioden	141.869	148.766
	Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser iflg. resultatopgørelsen fordeler sig således:		
	Ændring i retrospektive hensættelser	-5.859	-5.580
	Ændring direkte på balancen	50	80
	Ændring i akkumuleret værdiregulering	58	4.078
	Ændring i bruttolivsforsikringshensættelser	-5.751	-1.422
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger for skat i %	-0,1	-0,1

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.					2017	2016
5							
fortsat							
Livsforsikringshensættelser opdelt på delbestande							
		Rente-	Rente-	Rente-	Rente-	Udenfor	
		gruppe 1	gruppe 2	gruppe 3	gruppe 4	rentegrp.	
2017							
Garanterede ydelser		37.518	15.862	13.168	57.954	9.822	134.324
Risikomargen		151	113	115	632	118	1.129
Individuelt bonuspotentiale		219	-	-	-	-	219
Kollektivt bonuspotentiale		1.715	804	901	2.240	537	6.197
Livsforsikringshensættelser i alt		39.603	16.779	14.184	60.826	10.477	141.869
Afkastprocent		1,6	2,8	2,7	2,7		
Bonusgrad		4,7	5,9	9,5	6,9		
2016		Rente-	Rente-	Rente-	Rente-	Udenfor	
		gruppe 1	gruppe 2	gruppe 3	gruppe 4	rentegrp.	
Garanterede ydelser		37.810	16.764	13.200	62.454	10.097	140.325
Risikomargen		154	114	127	662	133	1.190
Individuelt bonuspotentiale		668	149	62	20	-	899
Kollektivt bonuspotentiale		1.976	740	907	2.419	310	6.352
Livsforsikringshensættelser i alt		40.608	17.767	14.296	65.555	10.540	148.766
Afkastprocent		5,5	7,3	7,7	6,9		
Bonusgrad		5,4	5,1	9,4	6,6		
Omkostningsgrupper, i alt:							
Kollektivt bonuspotentiale						67	-
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus						464	297
Forsikringsmæssige driftsomkostninger						-366	-361
Omkostningsresultat						98	-63
Omkostningsresultat i %						0,11	-0,06
Risikogrupper, i alt:							
Kollektivt bonuspotentiale						470	310
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus						219	143
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus i %						0,10	0,07

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
6	ÆNDRING I LIVSFORSIKRINGSHENSÆTTELSER - MARKEDSSRENTE		
	Livsforsikringshensættelser primo	119.404	106.588
	Fortjenstmargen primo	5.367	4.749
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt primo	124.771	111.337
	Akkumuleret værdiregulering primo	-290	-230
	Retrospektive hensættelser primo	124.481	111.107
	Ændringer i perioden :		
	Bruttoopræmier	18.326	16.381
	Rentetilskrivning	8.777	5.202
	Forsikringsydelse	-9.377	-8.719
	Omkostningstillæg	-104	-152
	Andet	-99	-39
	Ændringer i alt	17.523	12.673
	Øvrige ændringer:		
	Indbetaling investeringskontrakter	1.561	621
	Udbetaling investeringskontrakter	-1.019	-945
	Overdragelse af hensættelser	64	1.025
	Andet	25	-
	Øvrige ændringer i alt	631	701
	Retrospektive hensættelser ultimo perioden	142.635	124.481
	Akkumuleret værdiregulering ultimo perioden	291	290
	Forsikringsmæssige hensættelser i alt ultimo	142.926	124.771
	Fortjenstmargen ultimo	4.156	5.367
	Livsforsikringshensættelser ultimo perioden	138.770	119.404
	Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer fordeler sig således:		
	Ændring i retrospektive hensættelser	17.523	12.673
	Ændring i akkumuleret værdiregulering	1	60
	Ændring i hensættelser for unit-linked forsikringer	17.524	12.733
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter er opdelt således:		
	Forsikringskontrakter	131.481	114.585
	Investeringskontrakter	7.289	4.819
	Unit-linked hensættelser ultimo perioden	138.770	119.404
	Livsforsikringshensættelser, markedsrenteprodukter er opdelt således:		
	Hensættelser uden garanti	111.612	92.977
	Hensættelser med garanti	27.158	26.427
	Unit-linked hensættelser ultimo perioden	138.770	119.404
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat i %	0,3	0,2

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
7	FORSIKRINGSMÆSSIGE DRIFTSOMKOSTNINGER		
	Provisioner for direkte forsikringer udgør	-165	-132
	Honorar til Deloitte:		
	Lovpligtig revision af årsregnskab	-0,8	-0,8
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-	-0,2
	Skatterådgivning	-	-0,1
	Andre ydelser	-3,1	-0,1
	I alt	-3,9	-1,2
	Honorarer for ikke-revisionsydelser leveret af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til koncernen består af review af mellembalancer af datterselskaber i forbindelse med udlodning af ekstraordinær udbytte, diverse lovpligtige erklæringer samt aktuar-, skatte- og regnskabsmæssig finansiel due diligence i forbindelse med Danicas opkøb af SEB		
	Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i året	492	568
	Antal heltidsbeskæftigede ultimo året	467	521
	Personaleudgifter:		
	Lønninger	-327	-404
	Aktiebaseret vederlæggelse	-3	-2
	Pensioner	-57	-63
	Andre udgifter til social sikring og afgifter	-45	-51
	Andet	-25	-40
	Personaleudgifter optjent i alt	-457	-560
	En uddybende beskrivelse af selskabets lønpolitik og udbetalte lønninger findes i "Aflønningsrapport 2017", som er tilgængelig på hjemmesiden www.danicapension.dk . Aflønningsrapport 2017 er ikke omfattet af revision.		
	For oplysninger om vederlag til bestyrelse og direktion henvises til Danica Pension koncernens regnskab.		
	Alle selskabets pensionsordninger er bidragsbaserede, hvor der sker indbetalinger til forsikringselskaber, væsentligst Danica. Disse udgiftsføres løbende.		
	Vederlag til andre væsentlige risikotagere Selskabet har for 2017 afholdt vederlag for i alt 40,6 mio. kr. til 24 væsentlige risikotagere (2016 27,5 mio. kr. til 23 væsentlige risikotagere). Vederlaget fordeler sig med fast vederlag 35,2 mio. kr. (2016 26,0 mio. kr.) og variabelt vederlag 5,4 mio. kr. (2016 1,5 mio. kr.).		
	Selskabet har ingen pensionsforpligtelse over for andre væsentlige risikotagere, idet disses pension er afdækket ved indbetaling til bidragsbaseret ordning gennem pensionsforsikringselskab.		

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
8	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING		
	Bruttopræmier	901	897
	Afgivne genforsikringspræmier	-4	-13
	Ændring i bruttopræmiehensættelser	-14	89
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	-6	1
	Præmieindtægter f.e.r.	877	974
	Forsikringsteknisk rente	-129	-92
	Udbetalte bruttoerstatninger	-1.168	-1.091
	Modtaget genforsikringsdækning	15	63
	Ændring i erstatningshensættelser	142	-53
	Ændring i risikomargen	6	-15
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	-1	1
	Erstatningsudgifter f.e.r.	-1.006	-1.095
	Bonus og præmierabatter	-37	-27
	Erhvervsomkostninger	-19	-23
	Administrationsomkostninger	-48	-53
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-67	-76
	Investeringsafkast	207	108
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-155	-208
	Afløbsresultat vedrørende tidligere år i alt:		
	Brutto	0	0
	For egen regning	12	0
	Beregning af forsikringsteknisk rente samt investeringsafkast:		
	Investeringsafkast fordelt til syge- og ulykkesforsikring	290	402
	Forsikringsteknisk rente, sats	0,93%	0,93%
	Forsikringsteknisk rente, beløb	85	84
	Diskontering erstatningshensættelse	-208	-169
	Diskontering stigende risiko med alder	-6	-7
	Forsikringsteknisk rente f.e.r. - efter diskontering	-129	-92
	Investeringsafkast fordelt til syge- og ulykkesforsikring	290	402
	Kursregulering erstatningshensættelser	2	-210
	Investeringsafkast i alt, inkl. kursreguleringer	292	192
	Heraf overført til forsikringsteknisk rente	-85	-84
	Investeringsafkast	207	108
	Antal erstatninger (stk.)	1.262	1.128
	Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	0,8	0,9
	Erstatningsfrekvensen	0,6%	0,6%
	Bruttopræmieindtægter, direkte forsikringer, fordelt efter forsikringstagers bopæl:		
	Danmark	876	970
	Andre EU-lande	8	12
	Øvrige lande	3	4
	I alt	887	986
9	ANDRE INDTÆGTER		
	Provisioner fra fondsforvaltere m.v.	641	615

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
10	RESULTAT FØR SKAT		
	Realiseret resultat for Danica Pension skal fordeles i henhold til bekendtgørelsen om kontributionsprincippet.		
	Danica Pensions overskudspolitik for 2017 er anmeldt til Finanstilsynet i overensstemmelse med kontributionsbekendtgørelsen og vejledning om markedsdisciplin. Årets resultat består af investeringsafkastet af de til egenkapitalen allokerede aktiver plus resultater af unit-link, Danmark, de to udenlandske datterselskaber, resultat af Forenede Gruppeliv, syge- og ulykkesresultat samt et risikotillæg af de forsikringsmæssige hensættelser fra de fire rentegrupper, samt en andel af risikoresultat fra risikogrupperne og omkostningsresultat fra omkostningsgrupperne.		
	Med virkning fra 2016 er det ikke længere muligt at overføre ikke indregnet risikotillæg til en skyggekonto. Saldoen på skyggekontoen pr. 31.12.2015 kan dog indregnes med min 20 pct. fra 2016-2020, hvis indregning ikke sker fortabes 20 pct. af saldoen pr. år. Skyggekontoen forrentes med samme afkast som de til egenkapitalen allokerede obligationer. Skyggekontoen er fuldt indtægtsført ved udgangen af 2017.		
	Opgørelsen af det realiserede resultat omfatter kun forsikringer under kontribution, og de enkelte poster kan derfor ikke afstemmes til selskabets resultatopgørelse.		
	Realiseret resultat:		
	Forsikringsteknisk resultat af livsforsikring	920	1.163
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	-155	762
	Særlige overskudsandele	210	311
	Tilskrivning af bonus	617	464
	Realiseret resultat i alt	1.592	2.700
	Realiseret resultat vedrørende livsforsikringskunderne, i alt	1.592	2.700
	I medfør af kontributionsprincippet er der opnået fuldt risikotillæg for 2017 i alle 4 rentegrupper.		
	Specifikation af risikotillæg:		
	Andel af forsikringsmæssige hensættelser	1.044	1.116
	40% af realiseret resultat i risikogrupper	-	26
	40% af realiseret resultat i omkostningsgrupper	-	16
	Risikotillæg i alt	1.044	1.158
	Andelen af forsikringsmæssige hensættelser udgjorde 0,60 % i nytegningsgruppen, 0,70 % i lav, 0,80 % i mellem og 0,90 % i høj.		
	Udvikling i skyggekontoen:		
	Skyggekonto primo	44	313
	Korrektion til primo	-	32
	Tilskrevet rente	0	1
	Afskrevet	-	-11
	Nedbragt som følge af omvalg	-	-12
	Anvendt/henlagt	-44	-279
	Skyggekonto ultimo perioden	0	44
	Skyggekontoen opdelt på kontributionsgrupper:		
	Risikogrupper i alt	-	44
	I alt	-	44

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
11	SKAT		
	Årets skat kan opdeles således:		
	Skat af årets resultat	-176	-330
	Skat af anden totalindkomst:		
	Hedge SEB	4	-
	Hedge af udenlandske enheder	-8	6
	I alt	-180	-324
	Skat af årets resultat fremkommer således:		
	Aktuel skat	-279	-438
	Efterregulering af tidligere års aktuelle skat	103	12
	Efterregulering af tidligere års udskudte skat	-	31
	Øvrige ændringer af udskudt skat	-	65
	I alt	-176	-330
	Effektiv skatteprocent:		
	Dansk skatteprocent	22,0	22,0
	Efterregulering af tidligere års beregnede skat	-6,8	-2,3
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter	-3,8	-2,8
	Effektiv skatteprocent	11,4	16,9
	Udskudte skatteforpligtelser fordelt på hovedposter:		
	Immaterielle aktiver	-2	-2
	Materielle aktiver	-10	-10
	Investeringsejendomme	1.674	1.674
	Fremført negativ PAL	3	3
	Andet	-2	-2
	I alt	1.663	1.663
	Udover den i balancen afsatte udskudte skat påhviler der ingen udskudt skat vedrørende aktier i tilknyttede virksomheder.		
12	INVESTERINGSEJENDOMME		
	Dagsværdi primo	374	305
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	2
	Afgang i årets løb	-130	-3
	Andre ændringer	20	70
	Dagsværdi ultimo	264	374
	Investeringsejendomme	209	374
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	55	-
	Det vægtede gennemsnit af afkastprocenter, der er lagt til grund for de enkelte ejendommers dagsværdi udgør for:		
	Erhversejendomme	4,3%	4,3%
	Boliger	2,5%	2,5%
13	ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGSAKTIVER		
	Heri indgår investeringer i virksomheder i Danske Bank koncernen således:		
	Kapitalandele	103	91
	Obligationer	24.447	26.326
	Indlån i kreditinstitutter	4.314	849
	Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender	1.657	962
	Øvrige	3.400	7.032

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.		2017	2016
14	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER			
	Består af investeringsforeninger, hvori de underliggende aktiver opdeles således:			
		Med garanti	Uden garanti	
	Investeringsejendomme	0	5.800	4.203
	Kapitalandele	7.495	72.614	68.921
	Obligationer	1.039	55.325	50.638
	Pantesikrede udlån	0	0	-
	Indlån i kreditinstitutter	50	1.159	361
	Derivater	29	907	764
	I alt	8.613	135.805	124.887
15	EGENKAPITAL			
	Aktieantal á 100 kr.		11.000.000	11.000.000
16	ANDEN GÆLD			
	I anden gæld indgår:			
	Derivater med negativ dagsværdi		17.046	19.426
	Pensionsafkastskat		1.966	2.154
	Personale forpligtelser		61	74
17	SIKKERHEDSSTILLELSE OG EVENTUALFORPLIGTELSE			
	Til sikkerhed for forsikredes opsparing er registreret følgende aktiver:			
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		23.128	24.748
	Kapitalandele		15.515	16.165
	Investeringsforeningsandele		16.756	14.459
	Obligationer		106.208	116.868
	Andre udlån		2.133	3.762
	Indlån i kreditinstitutter		8.130	0
	Øvrige, netto		-2.166	-910
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		139.745	120.292
	Tilgodehavende renter		2.637	2.737
	I alt		312.086	298.121
	Der er udstedt ejerpantebreve, der ligger til sikkerhed for de forsikringsmæssige forpligtelser, for i alt		75	75
	Selskabet har til sikkerhed for derivatforretninger afgivet obligationer svarende til en dagsværdi på i alt		7.341	5.207
	Selskabet har givet tilsagn om deltagelse i alternative investeringer med et beløb på		11.505	9.553
	Selskabet er sambeskattet med alle enheder i Danske Bank koncernen og hæfter solidarisk for disse danske selskabsskatter og kildeskatter mv.			
	Selskabet er fællesregistreret med tilknyttede virksomheder for afregning af lønsumsafgift og moms og hæfter solidarisk herfor.			
	Selskabet hæfter solidarisk med de øvrige deltagere for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer, der administreres af Forenede Gruppeliv A/S.			
	Selskabets størrelse og forretningsomfang indebærer, at koncernen til stadighed er part i diverse retssager. I en enkelt sag om en ydelse på en kundes tab af erhvervsevne forsikring, har Danica Pension anket afgørelsen til Højesteret, idet sagens udfald vurderes principel. De verserende retssager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på selskabets økonomiske stilling.			

Noter - Danica Pension

Note	Mio. kr.	2017	2016
18	NÆRTSTÅENDE PARTER		
	Forsikringselskabet Danica med hjemsted i København, besidder 100 % af aktiekapitalen i Danica Pension og har dermed bestemmende indflydelse.		
	Danske Bank A/S med hjemsted i København er den øverste modervirksomhed.		
	Transaktioner med nærtstående parter indgås og afregnes på markedsbaserede vilkår.		
	Danica Pensions IT-drift og -udvikling, intern revision, personaleadministration, logistik og markedsføring m.v. varetages af Danske Bank. Herudover varetager Danske Bank porteføljevaltning og værdipapirhandel.		
	Danica Pension har haft nedenstående transaktioner og mellemværender af større betydning med øvrige selskaber i Danske Bank koncernen. Se endvidere investeringer i note 13.		
	IT-drift og -udvikling	-155	-169
	Øvrige administrative ydelser	-76	-47
	Provision for salg af forsikringer og betjening af porteføljen, svarende til 1,9 pct. af bruttopræmieindtægterne tegnet gennem Danske Bank koncernen (2,5 pct. i 2016)	-130	-116
	Ordinært honorar for porteføljevaltning, svarende til 0,20 pct. af de investeringsaktiver, der er under forvaltning (0,12 pct. i 2016)	-627	-381
	Performance honorar for porteføljevaltning	-9	-136
	Depotgebyr og kurtage ved handel med kapitalandele m.v. i alt netto	-59	-57
	Renteindtægter	545	594
	Renteudgifter	-24	-13
	Gæld til kreditinstitutter	2	4.897
	Derivater med negativ dagsværdi	14.756	6.545
	Forsikringselskaberne i Danica koncernens danske del administreres af Danica Pension, som på markedsbaserede vilkår afregner omkostningerne med de selskaber, der administreres for.		
	Danica Pension har ydet et lån til sit moderselskab Forsikringselskabet Danica	1.200	1.200
	Endvidere varetager Danica koncernen arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger for Danske Bank koncernen og nærtstående parter dertil.		

Noter - Danica Pension

Note Mio. kr.

19 SPECIFIKATION AF AKTIVER OG AFKAST 2017

GENNEMSNI TSRENT EPRODUKTER	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i pct. p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	24.340	22.157	5,5
Noterede kapitalandele	9.102	9.345	5,4
Unoterede kapitalandele	10.196	8.759	6,2
Kapitalandele, i alt	19.298	18.104	4,1
Stats- og realkreditobligationer	113.617	107.413	2,4
Indeksobligationer	17.322	18.179	4,4
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	19.588	19.028	0,7
Obligationer og udlån, i alt	150.527	144.620	2,5
Tilknyttede virksomheder	555	651	28,8
Øvrige investeringsaktiver	1.804	7.471	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og forpligtelser	546	-1.833	-
På Danicas hjemmeside www.danicapension.dk forefindes en specifikation af selskabets kapitalandele.			

MARKEDSRENT EPRODUKTER	Regnskabsmæssig værdi		Afkast i pct. p.a. før skat
	Primo	Ultimo	
Grunde og bygninger	5.618	7.161	3,8
Noterede kapitalandele	41.253	66.519	11,7
Unoterede kapitalandele	10.783	12.834	10,7
Kapitalandele, i alt	52.036	79.353	11,6
Stats- og realkreditobligationer	48.961	37.446	0,6
Indeksobligationer	2.512	3.148	2,4
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	7.853	12.207	0,2
Udlån mv.	0	-	-
Obligationer og udlån, i alt	59.326	52.801	0,6
Tilknyttede virksomheder	0	0	-
Øvrige investeringsaktiver	7.906	4.706	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringer af aktiver og forpligtelser	-	398	-

Noter - Danica Pension

Note Mio. kr.

20 SPECIFIKATION AF AFKAST FOR MARKEDSRENTE PRODUKTER

Danica Balance	År til pension	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko
Høj Risiko:				
Mix højt risikoforløb	30 år	0,24	12,34	4,75
Mix højt risikoforløb	15 år	0,51	10,75	4,25
Mix højt risikoforløb	5 år	0,15	8,30	4,25
Mix højt risikoforløb	-5 år	0,00	6,63	3,75
Danica Balance	Ikke livscyklus*	5,67	11,06	N/A
Middel Risiko:				
Mix middel risikoforløb	30 år	0,76	11,46	4,75
Mix middel risikoforløb	15 år	1,80	8,40	4,25
Mix middel risikoforløb	5 år	0,55	6,64	3,75
Mix middel risikoforløb	-5 år	0,02	5,48	3,50
Danica Balance	Ikke livscyklus*	6,69	7,78	N/A
Lav Risiko:				
Mix lavt risikoforløb	30 år	0,13	10,14	4,50
Mix lavt risikoforløb	15 år	0,30	6,48	3,75
Mix lavt risikoforløb	5 år	0,13	5,17	3,50
Mix lavt risikoforløb	-5 år	0,01	4,29	3,25
Danica Balance	Ikke livscyklus*	2,97	5,13	N/A

* Lanceret 18. januar 2016

21 AKTIEBEHOLDNING PROCENTVIS FORDELT PÅ BRANCHER OG REGIONER 2017

	Danmark	Øvrige Europa	Nord-Amerika	Syd-Amerika	Japan	Øvrige Fjernøsten	Øvrige lande	I alt
Energi	0,0	0,6	2,0	0,1	0,0	0,0	0,1	2,8
Materialer	0,5	0,6	0,7	0,2	0,1	0,6	0,8	3,5
Industri	7,6	1,3	2,2	0,0	0,8	0,1	1,0	13,0
Forbrugsgoder	1,4	1,2	2,7	0,1	0,6	0,7	0,9	7,6
Konsumentvarer	1,6	1,1	1,7	0,1	0,2	0,0	0,3	5,0
Sundhedspleje	3,9	1,0	2,7	0,0	0,2	0,0	0,1	7,9
Finans	6,9	16,4	12,8	0,1	0,5	5,8	5,3	47,8
IT	0,5	0,7	4,6	0,0	0,3	0,5	0,2	6,8
Telekommunikation	0,5	0,3	0,5	0,0	0,2	0,2	0,1	1,8
Forsyning	0,9	0,3	0,5	0,0	1,4	0,3	0,4	3,8
Ikke fordelt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	23,8	23,5	30,4	0,6	4,3	8,2	9,2	100,0

Koncernoversigt

	Ejerandel	Valuta	Årets resultat	Selskabskapital	Egenkapital	Medarbejdere	Ledelsehverv ²⁾			
	%		mio.	mio.	mio.	Antal ¹⁾	PKLI	LEA	CH	AS
LIVSFORSIKRING										
Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab, København	100	DKK	1.225	1.100	17.947	468	D	D	D	D
Danica Pension Försäkringsaktiebolag, Stockholm	100	SEK	72	100	397	61	B			
Danica Pensjonsforsikring AS, Trondheim	100	NOK	94	106	463	91	B			
EJENDOMSVIRKSOMHED										
Danica Ejendomsselskab ApS, København	100	DKK	1.178	2.794	27.011	-	B		B	B
Nygade 1-3 ApS, København	100	DKK	-9	0	436	-	B		B	B
Ejendomsselskabet Project Nord P/S	100	DKK	7	1	746	-	B		B	
Komplementarselskabet Project Nord A/S	100	DKK	0	0	0	-	B		B	
Ejendomsselskabet Project Sunflower P/S	100	DKK	0	1	0	-			B	
Komplementarselskabet Project Sunflower ApS	100	DKK	0	0	0	-			B	
SD Karreen Holding ApS	100	DKK	0	18	485	-	B		B	B
SD Karré 1 ApS	100	DKK	75	16	615	-	B		B	B
SD Karré 2 ApS	100	DKK	4	2	99	-	B		B	B
Ejendomsselskabet af 10. februar 2016	100	DKK	0	0	0	-				
Danske Shoppingcentre P/S	100	DKK	395	100	12.230	-				
Komplementarselskabet Danske Shoppingcentre ApS	100	DKK	0	0	0	-				
Danske Shoppingcentre FC P/S	100	DKK	184	50	1.324	-				
Komplementarselskabet Danske Shoppingcentre FC ApS	100	DKK	0	0	0	-				

¹⁾ Omfatter medarbejdere i koncernens selskaber 31. december 2017.

²⁾ Ledelsehverv for Per Klitgård (PKLI), Lars Ellehave-Andersen (LEA), Claus Harder (CH) og Anders Svennesen (AS).

B står for bestyrelsesmedlem og D for direktør.

Koncernoversigt

Selskaber

Forsikrings-
selskabet
Danica A/S

Danica Pension
A/S

Danica Pension
Försäkringsaktie-
bolag

Danica Pensjons-
Forsikring AS

Danica
Ejendomsselskab
ApS

Aktiviteter

Moderselskab, hvis hovedaktivitet er salg af skadeforsikring, som omfatter Sundhedssikring, Kritisk Sygdom og Sundhedsfremmer.

Salg af markedsprodukterne, Danica Balance, Danica Link og Danica Select, hvor opsparingen bliver forrentet med markedsafkastet. Policerne kan tilknyttes livsforsikring og forsikring mod tab af erhvervsevne. Danica Balance er et livscyklus produkt, som kombinerer fordelene ved kollektive investeringer med individuelle tilpasninger. Kunden vælger investeringsprofil. Mulighed for garanti. I Danica Link kan kunden vælge selv at investere blandt 50-55 fonde.

I Danica Select kan kunderne selv investere i 15.000 forskellige aktier og værdipapirer fordelt på 17 børser i Europa og USA.

Salg af traditionel livsforsikring og pension (Danica Traditionel) samt syge- og ulykkesforsikring, som omfatter tab af erhvervsevne. Danica Traditionel er policer med ydelsesgaranti og bonus på grundlag af kollektive investeringer, som styres af Danica Pension. Kontorente fastsættes af Danica Pension

Garanterede livrenter uden bonus. Der er ikke tegnet nye policer siden 1982.

Primært salg af firmapensionsordninger. Det største produkt er depotforsikringer uden tilknyttede garantier, hvor kunden selv kan vælge fondsforvalter. Selskabet er, som det eneste i Sverige, godkendt til at tegne ordninger inden for alle kollektive områder. Endvidere sælges almindelige unit-link produkter og syge- og ulykkesforsikringer.

Salg af primært privattegnede unit-link ordninger samt syge- og ulykkesforsikring i Norge.

Ejendomsselskab, der primært investerer i erhvervsjendomme og butikcentre.

Organisation:

Danica Pensions organisationsdiagram kan findes på www.danicapension.dk

Ledelse og ledelseshverv

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 80, stk. 8 skal den finansielle virksomhed mindst én gang årligt offentliggøre oplysninger om de hverv, som bestyrelsen har godkendt for personer ansat af bestyrelsen, jf. samme lovs § 80, stk. 1.

I oversigten er endvidere for bestyrelsens medlemmer anført ledelseshverv, der ligger uden for Danica Pension koncernen.

Bestyrelse

Tonny Thierry Andersen

Bankdirektør, Danske Bank A/S

Født den 30.09.1964

Bestyrelsesmedlem i:

Danske Bank International S.A., formand for bestyrelsen

Danske Bank Oyj (Sampo Pankki Oyj), formand for bestyrelsen

ICC Danmark

FR I af 16. september 2015 A/S

Danske Invest Management A/S, formand for bestyrelsen

MobilePay A/S

MobilePay Denmark A/S

Jacob Aarup-Andersen

Økonomidirektør, Danske Bank A/S

Født den 06.12.1977

Direktør i:

Circus Road Capital ApS

Monterey River Capital ApS

Bestyrelsesmedlem i:

Kreditforeningen Danmarks Pensionsafviklingskasse, formand for bestyrelsen

Realkredit Danmark A/S

Danske Hypotek AB, formand for bestyrelsen

Danske Mortgage Bank Plc, formand for bestyrelsen

Kim Andersen

Direktør

Født den 30.04.1955

Direktør i:

Audio Consult ApS

KA Invest af 2. maj 2003 ApS

Bestyrelsesmedlem i:

Realkredit Danmark A/S (og formand for Revisionsudvalget)

Kim Andersen er derudover formand for revisionsudvalget i Danica koncernen (statsautoriseret revisor med deponeret beskikkelse)

Thomas Falck

Pensionsfaglig chef, Danica Pension

Født den 09.06.1952

Thomas Mitchell

Head of Personal Banking DK, Danske Bank A/S

Født den 01.12.1962

Charlott Due Pihl

Personaleforeningsformand, Danica Pension

Født den 27.03.1968

Ib Katznelson

Pens. Administrationschef, Erhvervsministeriet

Født den 30.10.1941

(udpeget af finansministeren)

Jeanette Fangel Logstrup

Direktør, Danske Bank A/S

Født den 04.12.1966

Bestyrelsesmedlem i:

JP/Politikens Hus A/S

Danske Bank Oyj (Sampo Pankki Oyj)

MobilePay A/S

MobilePay Denmark A/S

Christoffer Møllenbach

Head of Treasury, Danske Bank A/S

Født den 03.11.1972

Bestyrelsesmedlem i:

Danske Corporation, Inc.

Danske Hypotek AB

VP Securities A/S

Danske Mortgage Bank Plc

Henrik Nielsen

Chefkonsulent

Født den 12.01.1967

Direktion

Oplysningerne om ledelseshverv i 100 pct. ejede datterselskaber findes på koncernoversigten.

Per Klitgård

Administrerende direktør

Født den 11.12.1958

Direktør i:

Gruts Allé ApS

Bestyrelsesmedlem i:

Forsikring & Pension

Fonden F&P Formidling

Forsikringsakademiet A/S

Søhusvej A/S

Lars Ellehave-Andersen

Direktør

Født den 28.07.1967

Claus Harder

Direktør

Født den 03.06.1975

Anders Hjælmsø Svenesen

Direktør

Født den 14.06.1974

Påtegninger

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt årsrapporten for Danica Pension for regnskabsåret 2017.

Koncernregnskabet aflægges efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU, og årsregnskabet for moderselskabet aflægges efter Lov om finansiel virksomhed.

Det er vor opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, forpligtelser, egenkapital og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017. Endvidere er det vor opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 2. februar 2018

Direktionen

Per Klitgård

Lars Ellehave-Andersen

Claus Harder

Anders Hjelmsø Svennesen

Bestyrelsen

Tonny Thierry Andersen
formand

Jacob Aarup-Andersen
næstformand

Kim Andersen

Thomas Falck

Thomas Mitchell

Charlott Due Pihl

Jeanette Fangel Løgstrup

Ib Katznelson

Christoffer Møllenbach

Henrik Nielsen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab for regnskabsåret 1 januar - 31. december 2017, side 10-83, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet giver et retvisende billede af koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1 januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er endvidere vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1 januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for Danica Pension, Livsforsikringsaktieselskab den 10. marts 2015 for regnskabsåret 2015. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 3 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet for regnskabsåret 1 januar - 31. december 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Måling af unoterede investeringer	
Centralt forhold	<p>Unoterede investeringer udgør 25.575 mio.kr. pr. 31. december 2017 (26.955 mio.kr. pr. 31. december 2016).</p> <p>Unoterede investeringer består af investeringer i kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og erhvervsobligationer. Måling af unoterede investeringer er påvirket af ledelsesmæssige skøn, ligesom ændringer i forudsætninger og den anvendte metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af unoterede investeringer.</p> <p>De områder med størst skøn er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fastlæggelse af markedsværdi på illikvide markeder • Fastlæggelse af afkastkrav • Vurdering af fremtidige pengestrømme. <p>Ledelsen har angivet flere oplysninger om unoterede investeringer i note 35 til koncernregnskabet.</p>
Revision af det centrale forhold	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået værdiansættelsen af unoterede investeringer og vurderet den anvendte metode samt de forudsætninger, der er lagt til grund ifølge beskrivelsen af dette centrale forhold ved revisionen.</p> <p>Vores gennemgang har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller for værdiansættelse af unoterede investeringer, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger og kontrollernes operationelle effektivitet. • Udfordring af den anvendte metode ved at anvende vores branchekendskab og erfaringer, med fokus på bl.a. ændringer sammenlignet med sidste år. • Vurdering af væsentlige forudsætninger for fremtidige pengestrømme samt fastsatte afkastkrav.

Måling af investeringsejendomme	
Centralt forhold	<p>Investeringsejendomme udgør 26.104 mio.kr. (26.835 mio.kr. i 2016).</p> <p>Fastlæggelsen af målingen af investeringsejendomme baseres på ejendommenes beliggenhed, fremtidige begivenheder, pengestrømme og afkastkrav. Ændringer i forudsætninger og den anvendte metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af investeringsejendomme og resultatet.</p> <p>De områder med størst skøn er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af fremtidige pengestrømme • Fastlæggelse af afkastkrav. <p>Ledelsen har angivet flere oplysninger om investeringsejendomme i note 12 til årsregnskabet samt note 15 til koncernregnskabet.</p>
Revision af det centrale forhold	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne værdiansættelse af investeringsejendomme og vurderet den anvendte metode samt de opstillede forudsætninger.</p> <p>Vores gennemgang har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller for værdiansættelsen af investeringsejendomme, herunder processer for fastlæggelse af forudsætninger, proceduren for ledelsesgodkendelse og eventuelle ledelsesmæssige ændringer af skøn samt kontrollernes operationelle effektivitet. • Udfordring af den anvendte metode ved at anvende vores branchekendskab og erfaringer, med fokus på ændringer sammenlignet med sidste år. • Vurdering af væsentlige afvigelser i forudsætningerne i forhold til branchestandarder. • Vurdering af væsentlige forudsætninger og input, der indgår i værdiansættelsen af investeringsejendomme, herunder en vurdering af fremtidige pengestrømme og individuelle afkastkrav anvendt i værdiansættelsen, sammenholdt med historiske data og markedspraksis.

Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter	
Centralt forhold	<p>Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter udgør 363.462 mio.kr. pr. 31. december 2017 (340.467 mio.kr. pr. 31. december 2016).</p> <p>Måling af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter er vurderet at være et centralt forhold ved revisionen, idet fastlæggelsen af forudsætninger for målingen af forpligtelser vedrørende livsforsikringskontrakter omfatter komplicerede vurderinger om fremtidige begivenheder.</p> <p>Ændringer i forudsætninger og den anvendte metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter.</p> <p>De områder med størst skøn er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opgørelse af invaliditetsintensitet, dødelighedsintensitet og tilbagekøbssandsynlighed. • Forudsætninger vedrørende lov- og rapporteringsmæssige krav, herunder risici og renter. <p>Ledelsen har angivet flere oplysninger om forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter i note 5 og 6 til årsregnskabet og note 24, 25 og 26 til koncernregnskabet.</p>
Revision af det centrale forhold	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi gennemgået den af ledelsen foretagne værdiansættelse af forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter og vurderet den anvendte metode samt de opstillede forudsætninger.</p> <p>Vores gennemgang, hvor vi har inddraget vores egne internationalt kvalificerede aktuarer, har omfattet følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test af nøglekontroller i de aktuarmæssige modeller, dataindsamling og -analyse samt processer for opstilling af forudsætninger. • Vurdering af den invaliditets- og dødelighedsintensitet samt tilbagekøbssandsynlighed, der er anvendt i beregningen, sammenholdt med historiske data og markedspraksis. • Vurdering af væsentlige ændringer i forudsætningerne i forhold til lov- og rapporteringsmæssige krav og branchestandarder. • Analyse af udviklingen især i risiko-, rente- og omkostningsresultater gennem anvendelse af vores branchekendskab og erfaringer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nøgletallet solvensdækning

Ledelsen er ansvarlig for nøgletallet solvensdækning, der fremgår af hoved- og nøgletaloversigten på side 11 i årsrapporten.

Som anført i hoved- og nøgletaloversigten er nøgletallet solvensdækning undtaget fra kravet om revision. Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter derfor ikke nøgletallet solvensdækning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om dette nøgletal.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at overveje, om nøgletallet solvensdækning er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Hvis vi på dette grundlag konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i nøgletallet solvensdækning, skal vi rapportere herom. Vi har intet at rapportere i den forbindelse.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber, samt for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler

de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 2. februar 2018

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 96 35 56

Jens Ringbæk

statsautoriseret revisor

MNE-nr. 27735

Jacques Peronard

statsautoriseret revisor

MNE-nr. 16613

Adresse

Danica Pension,
Livsforsikringsaktieselskab
Parallelvej 17
2800 Kgs. Lyngby

Telefon: 70 11 25 25
Telefax: 45 14 96 16
www.danicapension.dk

Registreringsnummer
CVR 24256146
Kontaktperson: Økonomidirektør Ole Fabricius